

ONNISTU
Virroilla
JUHANNUSKAUPUNKI
virrat.fi

**VIRTAIN KAUPUNGIN TALOUSARVIO 2023
TALOUSSUUNNITELMA 2024 -2025**

Kaupunginhallitus 31.10.2022 § 287
Kaupunginvaltuusto 14.11.2022 §

1 TALOUSARVION 2023 SEKÄ TALOUSSUUNNITELMAN 2024–2025 RAKENNE JA TAUSTA	5
1.1 Talousarvion sitovuus	6
1.2 Tilivelvolliset	6
2 KESKEISET LAINSÄÄDÄNNÖLLISET MUUTOKSET	8
3 HENKILÖSTÖKATSAUS	13
4 TOIMINTAYMPÄRISTÖ	15
4.1 Väestörakenne ja sen muutokset	15
4.2 Väestömuutokset	17
4.3 Työllisyys	19
5 YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE	20
5.1 Kuntatalouden näkymät vuodelle 2023	20
5.2 Muutama näkökohta Virtain talouteen	24
5.3 Toimintakatteen (=nettomenojen) kehitys	26
5.4 Katsaus keskeisiin muutoksiin vuonna 2023 sekä taloussuunnitteluvuosiin	28
6 TYTÄRYHTIÖT JA LIIKELAITOS MARTTINEN	29
6.1 Kaupunkikonsernin tavoitteet	29
6.2 Virtain Energia Oy	30
6.3 Virtain Yrityspalvelu Oy	31
6.4 Virtain Elinvoimapalvelut Oy	31
6.5 Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot	31
6.5.1 Linjatiet 1 ja Linjatiet 5	32
6.6 Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolat	32
6.7 Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit	32
6.8 Kiinteistö Oy Killinpolku	33
6.9 Virtain Jäähalli Oy	33
6.10 Osakkuusyhteisöt	34
6.11 Liikelaitos Marttinen	34
7 KÄYTTÖTALOUSOSA	36
7.1 KAUPUNGINVALTUUSTO	38
7.2 KESKUSVAALILAUTAKUNTA	38
7.3 TARKASTUSLAUTAKUNTA	39
7.4 HALLINTO- JA ELINVOIMAOSASTO	40
7.5 HYVINVOINTILAUTAKUNTA	45
7.5.1 Hyvinvoinnin edistäminen ja hallinto	47
7.5.2 Kulttuuri- ja liikuntapalvelujen tulosalue	47
7.6 SIVISTYSLAUTAKUNTA	48
7.6.1 Hallinnon tulosalue	49
7.6.2 Koulutoimen hallinto	50
7.6.3 Perusopetuksen tulosalue	50
7.6.4 Lukiokoulutuksen tulosalue	51
7.6.5 Aikuiskoulutuksen/Kansalaisopiston tulosalue	51

7.6.6 Kirjastotoimen tulosalue.....	51
7.6.7 Lasten päivähoidon tulosalue.....	52
7.7 MERIKANTO-OPISTO	54
7.8 TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA.....	57
7.8.1 Hallinnon tulosalue	58
7.8.2 Ylläpidon ja rakentamisen tulosalue.....	59
7.8.3 Vesihuoltolaitoksen tulosalue.....	60
8 TULOSLASKELMAOSA	62
8.1 Verotulot ja valtionosuudet.....	62
8.1.1 Kunnallisvero.....	63
8.1.2 Yhteisövero	64
8.1.3 Kiinteistövero.....	65
8.1.4 Valtionosuudet.....	66
8.1.5 Talousarvion ja –suunnitelman yhteydessä esitettävä toimenpideohjelma	69
8.2 Tuloslaskelma.....	70
9 INVESTOINTIOSA.....	73
9.1 Hankeryhmät.....	74
9.2 Hankkeet.....	77
10 RAHOITUSOSA.....	79
11 YHTEENVETO MYÖNNETTÄVISTÄ AVUSTUKSISTA	82
12 YHTEENVETO HANKKEISTA.....	84
13 VIRTAIN KOULUJEN OPPILASENNUSTEET VUOSILLE 2022–2028	85
14 OPETTAJIEN JA KOULUHENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ v. 2023	87
15 LASTEN PÄIVÄHOITOPAikkojen määrä ja mitoitus 2023	88
17 LIIKELAITOS NUORISOKESKUS MARTTISEN TALOUSARVIO 2023.....	89
18 VESIHUOLTOLAITOKSEN (TASEYKSIKKÖ) TALOUSARVIO VUODELLE 2023	100

1 TALOUSARVION 2023 SEKÄ TALOUSSUUNNITELMAN 2024–2025 RAKENNE JA TAUSTA

Kunnan talousarviosta ja taloussuunnitelmasta, niiden rakenteesta, sisällöstä ja laadinnasta on säännökset kuntalaissa. Tämän lisäksi talousarviosta ja taloussuunnitelmasta antaa ohjeita ja suosituksia Suomen Kuntaliitto. Valtiovarainministeriön Kuntatieto-ohjelmaan kuuluva JHS 199 Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio ja -suunnitelma -suositus on hyväksytty 26.10.2016. Suositus on voimassa toistaiseksi. Tällä suosituksella eli yhteisen rakenteen määrittelyllä edistetään uuden kuntalain kunnille luomaa velvoitetta (109 §) julkaista talousarvio- ja taloussuunnitelmätiedot yleisessä tietoverkossa (omilla nettisivuillaan) sekä varmistetaan osaltaan tiedon julkaisu yhdenmukaisessa formaatissa tiedon jatkohyödyntämistä varten. Erityisesti yhdenmukaista tietojen esittämistä tarvitaan kuntatalousohjelman tietopohjaan ja kehittämiseen liittyen.

Kunnan toimintaa ja taloutta ohjataan vähintään kolmeksi vuodeksi laadittavalla taloussuunnitelmalla. Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Kunnan ja kuntayhtymän talousarvion ja -suunnitelman valmistelusta, rakenteesta ja sisällöstä sekä sen hyväksymisestä, muuttamisesta ja sitovuudesta säädetään kuntalain 110 pykälässä. Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Toimintaa ja taloutta suunnitellaan ja seurataan käyttötalouden, tuloslaskennan, investointien ja rahoituksen näkökulmasta.

Käyttötalousoosan avulla valtuusto ohjaa kaupungin palvelutoimintaa. Käyttötalousoosassa valtuusto asettaa toimielimille ja niiden alaisille tehtäväalueille strategiaan ja hyväksytyihin toimenpideohjelmiin perustuvat toiminnalliset tavoitteet sekä osoittaa asetettujen tavoitteiden vaatimat määrärahat ja tuloarviot.

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan, miten kaupungin tilikaudelle jaksotettu tulorahoitus riittää palvelutoiminnan jaksotettuihin menoihin, korkoihin ja muihin rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumista kuvaaviin suunnitelman mukaisiin poistoihin.

Investointiosan avulla ohjataan kaupungin investointeja. Se sisältää investointisuunnitelmat talousarvio- ja suunnitelmavuosille. Investointiosan määrärahat ja tuloarviot valtuusto hyväksyy hankeryhmittäin tai hankkeittain.

Rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Rahoitusosan lopussa esitetään näiden yhteenlaskettu muutos, joka kuvaa rahavirtojen vaikutusta kaupungin maksuvalmiuteen vuoden aikana.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarviomuutoksista päättää valtuusto.

Eduskunta hyväksyi voimassa olevan kuntalain ja muut siihen liittyvät lait 13.3.2015 ja tasavallan presidentti vahvisti lait 10.4.2015. Kuntalaki (410/2015) on tullut voimaan 1.5.2015 kuitenkin siten, että merkittävää osaa laista on sovellettu vasta 1.6.2017 lukien, jolloin uusi kuntavaalikausi alkoi.

Kuntalakiuudistuksen keskeisimmät talousarvion sisältömuutokset koskivat kuntakonsernin näkökulman vahvistamista, strategian ja talousarviotavoitteiden yhteyttä sekä tasapainottamistoimenpiteiden esittämistä taloussuunnitelmassa, mikäli kunnalla tai kuntayhtymällä on kattamatonta alijäämää.

Soteuudistukseen liittyvä lainsäädäntö on hyväksytty vuonna 2021 ja sosiaali- ja terveystalouden sekä palo- ja pelastustoimen palvelujen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta uusille perustetuille hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen, joten nyt käsillä oleva talousarvio poikkeaa merkittävästi aikaisemmista talousarvioista.

1.1 Talousarvion sitovuus

Kaupunginvaltuusto määrää, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kaupunginhallitusta ja muita kaupungin toimielimiä ja viranhaltijoita.

Käyttötalousosassa valtuusto myöntää toimielimille tulosalueittain määrärahat ja asettaa toimielintasolla toiminnalliset tavoitteet. Käyttötalouden sitova määräraha kullekin tulosalueelle on toimintamenojen ja toimintatulojen erotus, toimintakate. Toimielin voi tehdä muutoksia tulosalueen menomäärärahaan ja tuloarvioon, mikäli toimintakate pysyy samana. Toimielimen tulee jakaa valtuuston asettamat sitovat operatiiviset tavoitteet tulosalueille ja edelleen tulosyksiköille ja kustannuspaikoille.

Nuorisokeskus Marttinen on ollut kunnallisena liikelaitoksena 1.1.2006 alkaen. Talousarvion hyväksyy Marttisen johtokunta. Liikelaitos Marttisen talousarvio on esitetty liitteenä. Nuorisokeskus Marttiselle on asetettu vuodelle 2023 + 10 000 euron tulostavoite. Virtain kaupunki antaa Perinnekylään sitovana avustuksena 52 000 euron avustuksen Perinnekylän toimintaan sekä vuosittaiseen peruskorjaukseen sekä 191.800 euron avustuksen kunnallisen nuorisotyön hoitamiseen. Talousarviossa on esitetty valtuustoon nähden Marttisen sitovat toiminnalliset tavoitteet. Liikelaitoksen talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää johtokunta. Johtokunnan on talousarvionmuutosta hyväksyessään otettava huomioon valtuuston liikelaitokselle asettamat tavoitteet ja liikelaitosta sitovat erät kunnan talousarviossa. Rahoitusbudjetissa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat kunnan ja liikelaitoksen keskinäisen anto- ja ottolainauksen erät. Näitä eriä ei ole vuodelle 2023.

Kuntakonsernin tytäryhtiöiden tavoitteet ovat sitovia. Yhtiökokousedustaja on vastuussa siitä, että tavoitteet vahvistetaan myös osakeyhtiöiden kokouksissa.

Investointiosassa valtuusto myöntää toimielimille määrärahat hankeryhmittäin tai hankkeittain. Hankeryhmän ja hankkeen bruttomääräiset määrärahat (sekä tuloarviot että menomäärärahat) ovat valtuustoon nähden sitovia.

Tuloslaskelmaosan sitovia eriä ovat:

Verotulot

Valtionosuudet

Rahoitustulot ja -menot

Satunnaiset erät

Tilinpäätössiirrot

Tuloslaskelman osalta suunnitelmapoistot ja laskennalliset erät eivät ole sitovia määrärahoja.

Rahoituksen rahavirtaan budjetoidaan antolainojen, lainakannan ja oman pääoman muutokset. Kaikki rahoituksen rahavirran erät ovat määrärahoja tai tuloarvioita, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia bruttomääräisiä kokonaisuuksia.

1.2 Tilivelvolliset

Kuntalain 75 §:n mukaisesti tilivelvollisina pidetään kaupunginhallituksen, lautakuntien ja johtokuntien jäseniä, esittelijöitä sekä tehtäväalueiden johtavia viranhaltijoita. Edellä mainittujen lisäksi tilivelvollisina voidaan pitää itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta vastaavia viranhaltijoita.

Valtuutetut eivät ole tilivelvollisia kaupunginvaltuuston jäsenyydestä. Tilivelvollisuus rajaa ne henkilöt, joiden kohdalla on erikseen tehtävä tilinpäätöksen yhteydessä päätös siitä, voidaanko heille myöntää vastuuvapaus vai kohdistetaanko heihin joku muistutus. Tilivelvollisuudella tarkoitetaan oikeudellisen vastuunalaisuuden lisäksi vastuunalaisuutta tehokkaasta johtamisesta tavoitteiden saavuttamiseksi.

Vahvistaessaan talousarvion valtuusto hyväksyy tilivelvolliset.

Tilivelvollisia ovat:

Käyttötalous

Toimielin

Kaupunginvaltuusto	kaupunginjohtaja
Tarkastuslautakunta	kaupunginjohtaja
Hallinto- ja elinvoimaosasto	
elinvoimaosasto	kaupunginjohtaja
hallinto ja talous	hallintojohtaja
Keskusvaalilautakunta	hallintojohtaja
Sivistyslautakunta	
koulutoimen hallinto, perusopetus, lukiokoulutus	yhtenäiskoulun rehtori
hallinto, varhaiskasvatus, kirjasto ja kansalaisopisto	sivistystoimen johtaja
Merikanto-opisto	Merikanto-opiston rehtori
Teknisten palveluiden lautakunta	tekninen johtaja
Hyvinvointilautakunta	hyvinvointijohtaja
Liikelaitos Marttinen	liikelaitoksen toimitusjohtaja

Investointiosa

Hallinto- ja elinvoimaosasto	kaupunginjohtaja
Hyvinvointilautakunta	hyvinvointijohtaja
Teknisten palveluiden lautakunta	tekninen johtaja
Sivistyslautakunta	sivistystoimenjohtaja, yhtenäiskoulun rehtori
Liikelaitos Marttinen	liikelaitoksen toimitusjohtaja

Rahoitusosa ja Tuloslaskelmaosa

kaupunginjohtaja

2 KESKEISET LAINSÄÄDÄNNÖLLISET MUUTOKSET

Sote-uudistus

Sote-uudistuksen tavoitteena on kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveys- sekä pelastustoimen palvelut, parantaa turvallisuutta, palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta, turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti, vastata yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin ja hillitä kustannusten kasvua. Uudistuksella on merkittävä vaikutus kuntiin ja kuntatalouteen. Uudistus vaikuttaa keskeisesti kuntien tehtäviin ja niitä koskevaan rahoitukseen. Uudistuksen myötä sairaanhoitopiirit lakautetaan.

Eduskunta on hyväksynyt sote- ja pelastustoimen uudistuksen keskeiset lait (EV 111/2021) ja presidentti Niinistö on vahvistanut ne 29.6.2021. Lait tulevat voimaan porrastetusti. Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.7.2021. Osa säännöksistä tuli voimaan 1.3.2022 uusien aluevaltuustojen aloittaessa toimintansa. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämismääräykset siirtyivät kokonaisuudessaan hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen.

Uudistuksen keskeiset lait liittyvät Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämiseen, voimaantuloon ja toimenpanoon, maakunta- ja hyvinvointialuejakoon, maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiseen, maakuntien rahoitukseen sekä kuntien valtionosuusjärjestelmän muuttamiseen.

Uudistuksessa kunnilta siirtyvät tehtäviä sekä niihin liittyvä rahoitus uusille hyvinvointialueille. Rahoituksen siirto toteutetaan siirtämällä siirtyvien tehtävien rahoittamiseen liittyvä valtionosuusrahoitus hyvinvointialueille sekä leikkaamalla kunnallisveroprosentteja vuoden 2022 tasosta 12,64 %-yksikköä ja yhteisöveroa noin kolmanneksella.

Kiinteistöverouudistus

Kiinteistöverouudistus on ollut valmisteilla viime vuosina. Selvitysten mukaan rakennusten ja maa-alueiden verotusarvot ovat jääneet yleisesti jälkeen kustannus- ja hintakehityksestä. Uudistuksen tavoitteena onkin ollut saattaa rakennusten ja maapohjien verotusarvot vastaamaan paremmin niiden todellisia käyviä arvoja. Maan hallitus on arvioinut syyskuussa 2022, ottaen huomioon myös asumisen kustannusten yleisen nousun, että nykyisessä tilanteessa ei ole syytä antaa eduskunnalle uudistusesitystä, joka väistämättä lisäisi taloudellista epävarmuutta. Tämän johdosta uudistamisesitystä ei tulla antamaan kuluvalle hallituskaudella.

Kiinteistöverouudistus oli lausunnoilla 25.3.–20.5.2022. Lausuntokierroksen palautteen perusteella uudistustarvetta kannatettiin laajasti. Etenkin elinkeinoelämää ja kiinteistönomistajia edustavat tahot kiinnittivät toisaalta erityistä huomiota vaikeuksiin arvioida uudistusesityksen vaikutuksia yksittäisille kiinteistöille ja kiinteistönomistajille, ottaen huomioon hallitusohjelmakirjaukset.

Lausuntokierroksen palautteessa esiintyi myös huolestuneisuutta kiinteistöverotuksen kiristymisestä kuntien arvioissa tarpeitaan paikata tulopohjaansa kiinteistöveron kautta hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä.

Kuntalain muuttaminen

Uudistettua kuntalakia (410/2015) on sovellettu kokonaisuudessaan vuonna 2017 alkaneen valtuustokauden alusta. Lakia on jo muutettu muutama otteeseen. Lakiin on lisätty muun muassa valituslupamenettelyä sekä kunnan toiminnan, talouden ja palvelutuotannon tietojen tuottamista ja toimittamista koskeva sääntely. Muutokset tulivat voimaan vuoden 2020 alusta. Lakiin on aiemmin muun muassa lisätty luku poikkeuksellisissa hallinnollisissa vaikeuksissa olevaa kuntaa koskevasta selvitysmenettelystä sekä muutettu erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn käynnistämisen edellytyksiä koskevaa pykälää (nk. kriisikuntakriteerit).

Kuntalain (410/2015) kokonaistarkastelun seurauksena (HE 242/2020 vp) kuntalain kunnan taloutta, hallintoa sekä kuntien yhteistoimintaa koskevia säännöksiä on muutettu. Laki kuntalain muuttamisesta (419/2021) on tullut voimaan 26.5.2021.

Laissa on seuraavat siirtymäsäännökset:

- 99 § (Sähköinen kokous) tullut voimaan 1.6.2021,
- 75 § (Vaalikelpoisuus tarkastuslautakuntaan) tullut voimaan 1.8.2021

- 118 §:n 6 ja 7 momenttia sovelletaan menettelyihin, jotka alkavat lain tultua voimaan,
- kunnan hallintosääntö on saatettava 90 §:n mukaiseksi vuoden 2021 loppuun mennessä ja
- kuntayhtymän perussopimus on saatettava 56 §:n mukaiseksi vuoden 2023 loppuun mennessä

Aikaisempien muutosten lisäksi syksyllä 2022 on ollut lausuntokierroksella hallituksen esitys kuntalain 90 §:n ja hyvinvointialueesta annetun lain 95 §:n muuttamisesta. Esityksen mukaan kunnan ja hyvinvointialueen olisi otettava hallintosääntöön tarpeelliset määräykset hallinnon ja toiminnan järjestämisestä, päätöksenteko- ja hallintomenettelyistä ja valtuuston toiminnasta poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa. Ehdotettuja säännöksiä sovellettaisiin myös kuntayhtymiin ja hyvinvointiyhtymiin.

Esitetyillä muutoksilla pyritään varmistamaan, että kunnissa ja hyvinvointialueilla valmisteltaisiin tarpeelliset hallintosääntöön määräykset, jotka turvaisivat päätöksenteon ja hallinnon jatkuvuutta häiriötilanteiden ja poikkeusolojen aikana. Sääntelyn tavoitteena on pyrkiä parantamaan kuntien ja hyvinvointialueiden päätöksenteon ja hallinnon toimintaedellytyksiä myös poikkeuksellisissa tilanteissa.

Oppivelvollisuuden laajentaminen

Hallitusohjelman mukaisesti oppivelvollisuusikä on korotettu 18 ikävuoteen. Lain muutos on astunut voimaan 1.8.2021 alkaen ikäluokka kerrallaan koskien ensimmäisen kerran perusopetuksen keväällä 2021 päättäneitä (vuonna 2005 syntyneitä). Uudistuksen tavoitteena on varmistaa, että jokainen peruskoulun päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen. Lisäksi toisen asteen valmistavia koulutuksia ja nivelvaiheen ohjausta kehitetään. Oppivelvollisuuden alkamisajankohta ei ole muuttunut.

Uudistuksessa on säädetty uusi oppivelvollisuuslaki, johon on koottu oppivelvollisuutta koskevat säännökset samalla kun oppivelvollisuutta koskevat säännökset on poistettu perusopetuslaista. Perusopetuksen päättymisen jälkeen on tullut velvollisuus hakeutua toisen asteen koulutukseen. Toisen asteen koulutus suoritetaan ensisijaisesti lukiokoulutuksessa tai toisen asteen tutkintotavoitteisessa koulutuksessa, mutta myös erilaisissa nivelvaiheen tai valmistavissa koulutuksissa. Perusopetuksen järjestäjälle on tullut velvoite ohjata ja varmistaa oppilaan siirtyminen toisen asteen koulutukseen. Viimesijainen vastuu nuoresta on asuinkunnalla, jos oppivelvollinen nuori jää ilman opiskelupaikkaa tai keskeyttää aloittamansa opinnot.

Varhaiskasvatuslain ja lain varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista muuttaminen

Eduskunta on hyväksynyt varhaiskasvatuslain muutoksen. Lain myötä varhaiskasvatukseen osallistuvan lapsen oikeus tukeen vahvistuu merkittävästi. Lakimuutos on tullut voimaan 1.8.2022 alkaen.

Lain muutoksen myötä varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada yksilöllisen kehityksensä, oppimisensa ja hyvinvointinsa edellyttämää yleistä tukea osana varhaiskasvatuksen laadukasta perustoimintaa. Tukea on annettava viivytystä tuen tarpeen ilmettyä. Jos tuki ei ole riittävää voidaan tukea antaa tehostettuna tai erityisenä tukena.

Lapsen tehostetun ja erityisen tuen antamisesta tulee tehdä hallintopäätös. Päätöksessä on aina mainittava tuen muodot, varhaiskasvatuksen järjestämispaikka ja tukipalvelut. Päätöksen tekee varhaiskasvatuksen järjestämisvastuussa oleva kunta.

Eduskunta lisäsi lakiin kaksi lausumaa. Eduskunta edellyttää, että lapsen tuen toteutumista ja resursointia varhaiskasvatuksessa seurataan ja sen pohjalta lapsen tukea koskevan sääntelyn muutostarpeista tehdään selvitys sivistysvaliokunnalle vuoden 2024 loppuun mennessä.

Samalla eduskunta edellytti, että hallitus toteuttaa koko oppimisen tuen järjestelmän kokonaisuudistuksen koko koulutuspolulla varhaiskasvatuksesta korkea-asteelle, jotta jokainen oppimisvaikeuksia kokeva ja tukea opinnoissaan tarvitseva saa tarvitsemansa tuen jo mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Vuoden 2023 alusta alkaen laki muuttuu lisäksi yksityistä palveluntuottajaa koskevien määräysten osalta.

Lakia varhaiskasvatusmaksuista muutetaan vuoden 2023 aikana siten, että maksuja alennetaan. Maksujen aleneminen toteutetaan tuloaroja nostamalla. Lakimuutosta koskeva hallituksen esitys on annettu eduskunnalle lokakuussa 2022.

TE-palvelujen uudistaminen

Hallitusohjelmakirjausten mukaisesti kuntien järjestämistä TE-palveluissa vahvistetaan. Ensimmäisenä toimenpiteenä on käynnistetty työllisyyden kuntakokeilut, joissa jatketaan ja laajennetaan vuoden 2018 lopussa päättyneiden alueellisten työllisyyskokeilujen toimintamallia. Työllisyyden kuntakokeilut käynnistyivät 1.3.2021 ja päättyvät 30.6.2023. Työllisyyden kuntakokeiluihin osallistuu yhteensä 25 kokeilualuetta ja 118 kuntaa. Virrat on mukana Pirkanmaan yhteisessä kuntakokeilussa.

Työllisyyskokeilujen tavoitteena on nykyistä tehokkaammin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista ja tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen. Kokeilujen tarkoituksena on parantaa erityisesti pidempään työttömänä olleiden ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä työmarkkinoille. Tavoitteena on edistää työllisyyttä työnhakijoiden palvelua parantamalla. Palvelujen asiakaslähtöisyys vahvistuu, kun työllisyys-, koulutus- sekä sosiaali- ja terveyspalvelut sovitetaan yhteen työnhakijan työllistymisen tueksi nykyistä paremmin. Kokeiluihin ohjataan kokeilualueilla ne työttömät ja työvoimapalveluissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiopäivärahaan. Lisäksi kohderyhmään kuuluvat kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat ja kaikki maahanmuuttajat ja vieraskieliset, jotka ovat joko työttömänä tai työvoimapalveluissa kokeilualueiden TE-toimistoissa.

Kokeilukunta vastaa näiden asiakasryhmien julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden tarjoamisesta. Lisäksi pyritään hyödyntämään niin valtion kuin kuntakentän resurssit työllisyyden hoidossa. Valtiolta siirtyy kuntien työnjohdon alle henkilöstöresursseja sekä päätösvoimaa työllisyysmäärärahojen käyttöön hankkeiden asiakasvolyymien mukaisesti.

Hallitus päätti puoliväliriihessä jatkaa valmistelua TE-palvelujen siirtämiseksi kunnille. Historiallisen uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. Tämänhetkisen suunnitelman mukaan järjestämistä vastuu siirtyisi kunnille 1.1.2025 alkaen. Hallitus esittää, että palvelut siirretään kunnille tai useammasta kunnasta muodostuville yhteistoiminta-alueille, joiden työvoimapohjan on oltava vähintään 20 000 henkilöä. Näin turvataan, että TE-palveluiden järjestämiseen on riittävästi resursseja myös jatkossa ja että palvelut ovat yhdenvertaisesti työnhakijoiden saatavilla kaikkialla Suomessa. Myös kielelliset oikeudet turvataan.

Yhteistoiminta-alueiden tulee olla työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimivia alueita. Lisäksi yhteistoiminta-alueen muodostavien kuntien tulee olla maantieteellisessä yhteydessä toisiinsa.

Valtioneuvostolta voi tietyin perustein anoa poikkeuslupaa järjestämistä vastuuseen. Perusteita voivat olla esimerkiksi saaristoisuus, pitkät etäisyydet sekä kielellisten ja kulttuuristen oikeuksien toteutumisen varmistaminen. Kaikkia poikkeuslupia koskisi vaatimus siitä, että kunta tai työllisyysalue on osoittanut riittävät taloudelliset ja henkilöstöresurssit työllisyyspalvelujen järjestämiseksi.

Jätelain muuttaminen

Hallituksen esityksen mukaan pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelman kirjauksen mukaisesti kunnallisen jätehuollon toimijan ulosmyyntiraja pidettäisiin 10 prosentissa myös 1.1.2030 alkaen.

Jätelain 145 a §:n 1 momentin mukaan kunnan jätehuollon toimialalla toimiviin sidosyksiköihin sovellettava ulosmyyntiraja eli niin sanottu sidosyksikköraja on 10 prosenttia liikevaihdosta, eikä hankintalain 15 §:n mukaista 500 000 euron enimmäisrajaa sovelleta. Tämä tarkoittaa sitä, että kunnallisen jätehuoltoyhtiön markkinaehtoinen toiminta voi muodostaa korkeintaan 10 prosenttia yhtiön liikevaihdosta.

Ulosmyyntirajaa koskevan muutosehdotusten tavoitteena on laajentaa kunnallisten jätehuoltoyhtiöiden mahdollisuuksia tarjota jätehuollon palveluita markkinaehtoisesti ilman riskiä sidosyksikköaseman menettämisestä. Muutosehdotus sisältyy Sannan Marinin hallitusohjelman tavoitteeseen, jonka mukaan ”vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä”. Näin ollen kirjaus lähtee siitä oletuksesta, että nykyisen ulosmyyntirajan pysyminen on tärkeää kiertotalouden edistämisen kannalta.

Lisäksi lakiin lisättäisiin sosiaali- ja terveydenhuoltoa sekä pelastustoimea koskevaan uudistukseen liittyvä siirtymäsäännös. Säännöksellä säilytettäisiin hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän hallinto- ja palvelutoiminnassa

syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuollon järjestämisvastuu kunnalla enintään vuoden 2025 loppuun saakka. Siirtymäsäännös olisi tarpeen vastuiden selkiyttämiseksi ja jätehuollon toimivuuden varmistamiseksi tilanteessa, jossa vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä ja sen myötä myös yhdyskuntajätehuollon järjestämisestä siirtyisi ilman ehdotettua siirtymäsäännöstä ainakin osalla kiinteistöistä kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian syksyllä 2022 ja viimeistään 1.1.2023.

Vesihuollon tietojärjestelmä ja tiedottaminen

Asetusehdotus liittyy hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi terveydensuojelulain muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 196/2022 vp). Hallituksen esityksellä ehdotetaan täytäntöönpantavaksi ihmisten käyttöön tarkoitetun veden laadusta uudelleenlaadittuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin (EU) 2020/2184 (jäljempänä juomavesidirektiivi). Juomavesidirektiivi on annettu 16.12.2020 EU:n toiminnasta annetun sopimuksen (SEUT) 192 artiklan 1 kohdan nojalla ja tullut voimaan 12.1.2021. Direktiivi on saatettava osaksi kansallista oikeusjärjestystä kahden vuoden sisällä sen voimaantulosta eli direktiivin täytäntöönpanon määräpäivä on 12.1.2023.

Vesihuoltolain (119/2001) 16 ja 20 d §:n nojalla annettaisiin valtioneuvoston asetus vesihuollon tietojärjestelmästä ja tiedottamisesta. Asetuksessa säädettäisiin vesihuoltolain 20 d §:ssä tarkoitettuun vesihuollon tietojärjestelmään toimitettavista tiedoista ja tietojen toimittamisajankohdasta.

Asetuksella annettaisiin myös tarkentavaa sääntelyä vesihuoltolain 16 §:ssä säädetyistä velvollisuuksista lähettää pyytämättä talousveden laatu-, hinta- ja kulutustietoja vesihuoltolaitoksen asiakkaalle sekä asiakkaan velvoitteesta välittää nämä tiedot talousveden loppukäyttäjälle.

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistaminen

Maankäyttö- ja rakennuslaki koskee alueiden käyttöä ja rakentamista. Tavoitteena on luoda terveellinen, turvallinen ja viihtyisä elinympäristö, joka on sosiaalisesti toimiva, ja jossa eri väestöryhmien tarpeet on otettu huomioon. Uudistuksen päätavoitteita ovat hiilineutraali yhteiskunta, luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen, rakentamisen laadun parantaminen sekä digitalisaation edistäminen.

Rakentamislaki ohjaa rakentamista vähähiiliseksi, eli huomioimaan rakennuksen koko elinkaaren aikana syntyvät ilmastohaitat ja -hyödyt. Rakentamislainsäädännössä annetaan uudet olennaiset tekniset vaatimukset rakennuksen vähähiilisydestä ja elinkaaresta. Lakiin sisältyy myös asetuksenantovaltuudet, joiden nojalla annetaan myöhemmin asetukset rakennuksen ilmastoselvityksestä, materiaaliselosteesta ja hiilijalanjäljen raja-arvoista. Asetuksia valmistellaan parhaillaan, ja ne tulevat osaksi Suomen rakentamismääräyskokoelmaa.

Uusien rakennusten on täytettävä vaatimukset pitkäikäisyydestä ja muunneltavuudesta. Rakennuksille myös määritellään tavoitteelliset tekniset käyttöiät. Rakentamislaki kannustaa pitämään rakennusmateriaalit kierrossa mahdollisimman pitkään. Uusista ja purettavista rakennuksista on rakentamis- tai purkamislupaa haettaessa selvitettävä kaikki käytetyt ja vapautuvat materiaalit sekä rakennuspaikalta pois kuljetettava maa- ja kiviaines sekä vaarallisten jätteiden määrä.

Hallitus antoi esitykset rakentamislainsäädännön, maankäyttö- ja rakennuslain muutokseksi sekä laiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä eduskunnalle 15.9.2022 ja lakien on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2024.

Esitettävät lakimuutokset antavat lainsäädännön pohjan rakennetun ympäristön digitalisaatiolle, jota monet organisaatiot ovat kehittäneet jo vuosikymmeniä. Keskeinen muutos liittyy tietojen yhdenmukaisuuteen: jatkossa rakentamisluvitus ja alueidenkäytön suunnitelmat tehdään yhteentoimivan tietomallin mukaisina koneluettavassa muodossa.

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmää koskevassa laissa säädetään tiedoista, jotka kuntien on siirtymäajan puitteissa julkaistava uudessa valtakunnallisessa tietojärjestelmässä. Samassa yhteydessä esitetään muutosta nykyiseen maankäyttö- ja rakennuslakiin, jossa säädetään alueidenkäytön tietojen digitaalisuudesta.

Muutokset parantavat tietojen saatavuutta, luotettavuutta ja digitaalista turvallisuutta. Valtakunnallinen investointi kehitettävään rakennetun ympäristön tietojärjestelmään maksaa itsensä takaisin, kun tieto on paremmin saatavissa, tiedon laatu paranee ja tiedonhallinta kevenee.

Ilmoittajansuojelulain voimaantulo

Ehdotetun lain tavoitteena on, että ilmoittaja, joka työnsä yhteydessä havaitsee tai epäilee yleisen edun vastaista toimintaa erikseen määritellyillä EU:n tai kansallisen lainsäädännön aloilla, voi ilmoittaa asiasta turvallisesti. Näin voitaisiin ennaltaehkäistä yleiseen etuun kohdistuvia uhkia ja vakavia haittoja.

Esitetty laki olisi ilmoittajien suojelua koskeva yleislaki lain soveltamisalalla. Laki täydentäisi jo voimassa olevaa erityissääntelyä ilmoittajien suojelusta. Lakia sovellettaisiin ilmoituksiin, jotka koskevat erikseen määritellyn lainsäädännön rikkomista. Laissa säädettäisiin ilmoittajan suojelun yleisistä edellytyksistä ja ilmoittamisesta ensisijaisesti organisaation sisäiseen ilmoituskanavaan.

Ehdotetussa laissa asetettaisiin yli 50 työntekijää työllistävälle yksityisen ja julkisen sektorin organisaatioille sekä valtion virastoille velvollisuus perustaa sisäinen ilmoituskanava. Laissa olisi säännökset muun muassa ilmoituskanavia ja menettelyitä koskevista vaatimuksista.

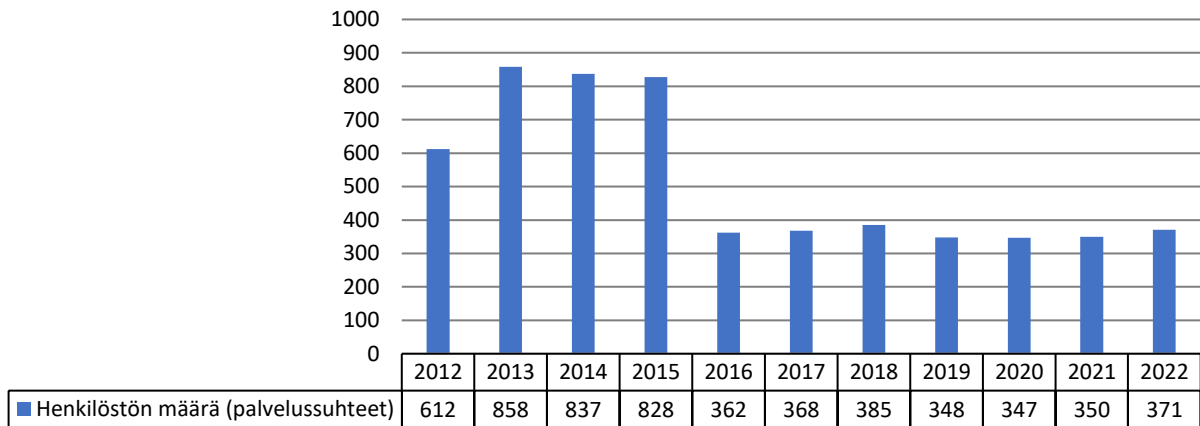
Ilmoituksen voisi tietyissä tilanteissa tehdä myös keskitettyyn ulkoiseen ilmoituskanavaan, jona toimisi valtioneuvoston oikeuskansleri. Tämä siirtäisi ilmoitukset ulkoisina ilmoituskanavina toimivien toimivaltaisten valvontaviranomaisten käsiteltäviksi.

Ehdotetussa laissa kiellettäisiin ilmoittajaan kohdistuvat vastatoimet. Vastatoimien kiellon rikkomisesta tai ilmoittamisen estämisestä voisi seurata vahingonkorvausvastuu ja velvollisuus maksaa hyvitystä loukatulle.

Hallituksen esitys HE 147/2022 vp laiksi Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta sekä siihen liittyviksi laeiksi annettiin eduskunnalle 19.9.2022. Lähetekeskustelussa 27.9.2022 asia lähetettiin työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan, jolle lakivaliokunnan ja talousvaliokunnan on annettava lausunto. Lain on tarkoitus tulla voimaan mahdollisimman pian.

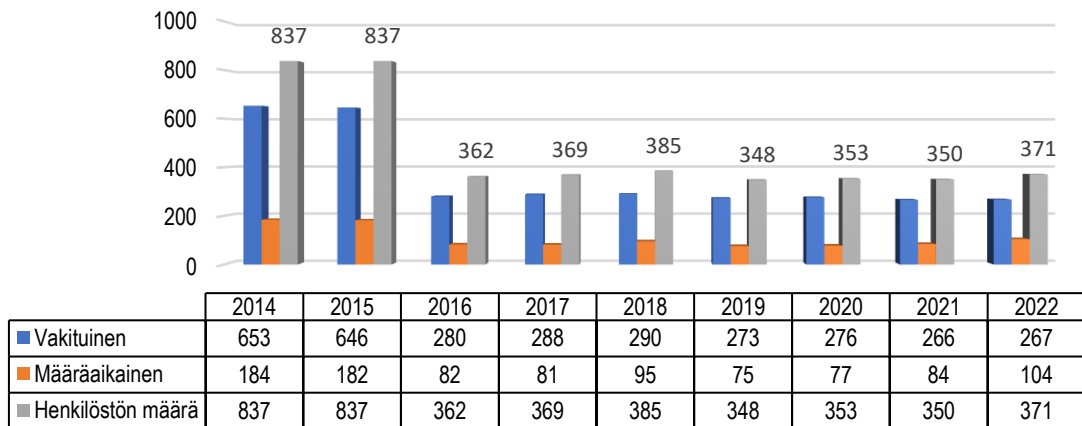
3 HENKILÖSTÖKATSAUS

Kaupungin henkilöstön määrä on esitetty 20.10.2022 sekä tilinpäätöshetkien tilanteen mukaisesti. Siihen sisältyvät kaikki kyseisenä ajankohtana voimassa olevat palvelussuhteet sisältäen vakinaiset ja määräaikaiset työntekijät, työllistetyt ja oppisopimuksella työskentelevät sekä pidemmillä työvapailla olevat. Vuodesta 2016 alkaen vähennyksenä näkyy lisäksi Keiturin Sote Oy:n 1.3.2016 ja Virtain Energia Oy:n 1.1.2016 palvelukseen siirtyneet työntekijät ja vuonna 2017 Attendo Oy:n palvelukseen siirtyneet työntekijät. Lisäksi lukumäärissä ei ole kansalaisopiston opettaja (39) heidän vähäisten työtuntiansa määrän takia.

Virtain kaupungin henkilöstömäärä

Kaupungin palveluksessa olevan vakituisen ja määräaikaisen henkilöstön määrä on esitetty alla olevassa kaaviossa. Lokakuun 2022 tilanteessa on kasvua tilinpäätöshetkeen 2021 verrattuna 21 henkilön verran. Osastoittain henkilöstömäärissä on sekä kasvua että alenemaa. Kasvua on erityisesti sosiaali- ja sivistystoimissa. Kokoaikaisiksi muutettuna henkilöstön lukumäärä 20.10.2022 tilanteessa on 347,8 henkilötyövuotta.

Virtain kaupungin vakinaisen ja määräaikaisen henkilöstön määrä 20.10.2022

Vakinaisen henkilöstön osuus koko henkilöstöstä on pitkään pysynyt melko samalla tasolla (72 – 78 % koko henkilöstöstä).

Vuoden 2018 aikana otettiin käyttöön Smartum –saldo henkilöstölle, jota voi käyttää liikunta- ja kulttuuripalveluihin. Etuus on ollut käytössä siitä alkaen ja on edelleen mukana talousarviossa 2023.

Virtain kaupunki on pitkään ollut mukana Kunta 10 –tutkimuksessa, joka toteutettiin viimeksi vuonna 2020 ja toteutetaan jälleen vuonna 2022. Talousarviota laadittaessa tutkimuksen tulokset eivät vielä olleet käytettävissä. Kunta 10 -tutkimuksen tuloksia hyödynnetään kaupungin henkilöstösuunnitelman päivittämisessä. Henkilöstö on strategian 2022-2025 kivijalkana teemalla: *Meillä on töissä ammattitaitoinen, vastuullinen, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö, joka palvelee korkealla osaamisella ja ammattitaidolla! Arvostamme työyhteisössämme toisiamme ja omaa sekä toistemme työtä.*

Kuten edellä on kerrottu, on henkilöstömäärässä tapahtunut viime vuosina useita muutoksia. Alla olevassa taulukossa on kuvattu muutoksia myös palkkakulujen kehityksen sekä muutettuna henkilöstön määrä vastaamaan kokoaikaisen henkilökunnan määrää. Vuonna 2019 palkkamenojen ja henkilöstömäärän alenemiseen vaikuttaa erityisesti hammashuollon henkilöstön siirtyminen Keiturin Sote Oy:n palvelukseen. Vuoden 2023 talousarviossa palkkakustannukset alenevat henkilöstömäärän alenemisen johdosta. Henkilöstömäärän aleneminen johtuu pääosin hyvinvointialueelle siirtyvästä henkilöstöstä.

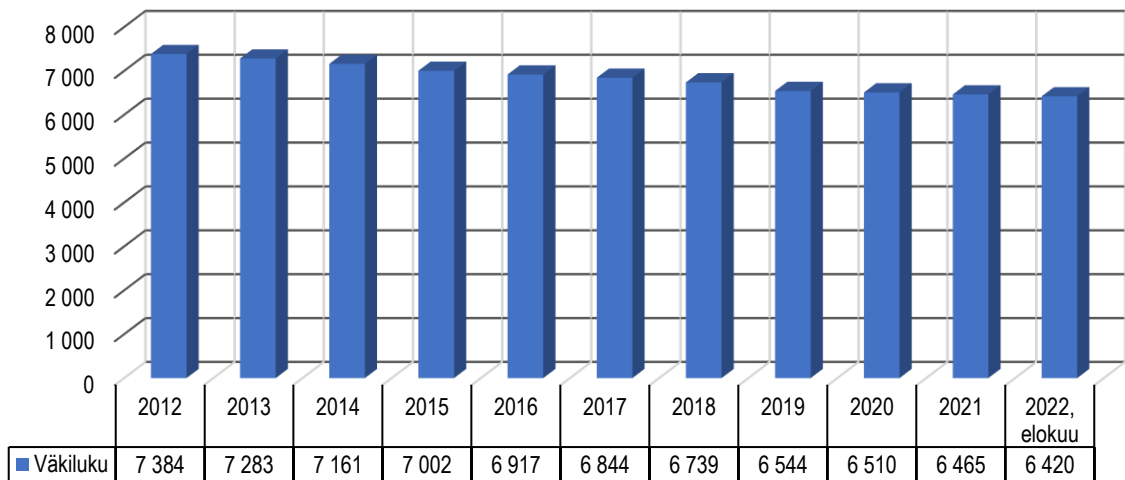
	TA2023	TA2022	TP2021	TP2020	TP2019
Palkat ja palkkiot	12 080 090	13 112 416	12 654 879	12 141 754	12 455 025
<i>Muutos edelliseen vuoteen</i>	-1 032 326	457 537	513 125	-313 271	-121 422
Henkilöstömäärä kokoaikaisiksi muutettuna	303,1	335,9	323	322	325
<i>Muutos edelliseen vuoteen</i>	-33	13	1	-3	-32
Henkilöstömäärä, Virrat		327	333	329	320
Henkilöstömäärä, Ruovesi		9	5	5	5

4 TOIMINTAYMPÄRISTÖ

4.1 Väestörakenne ja sen muutokset

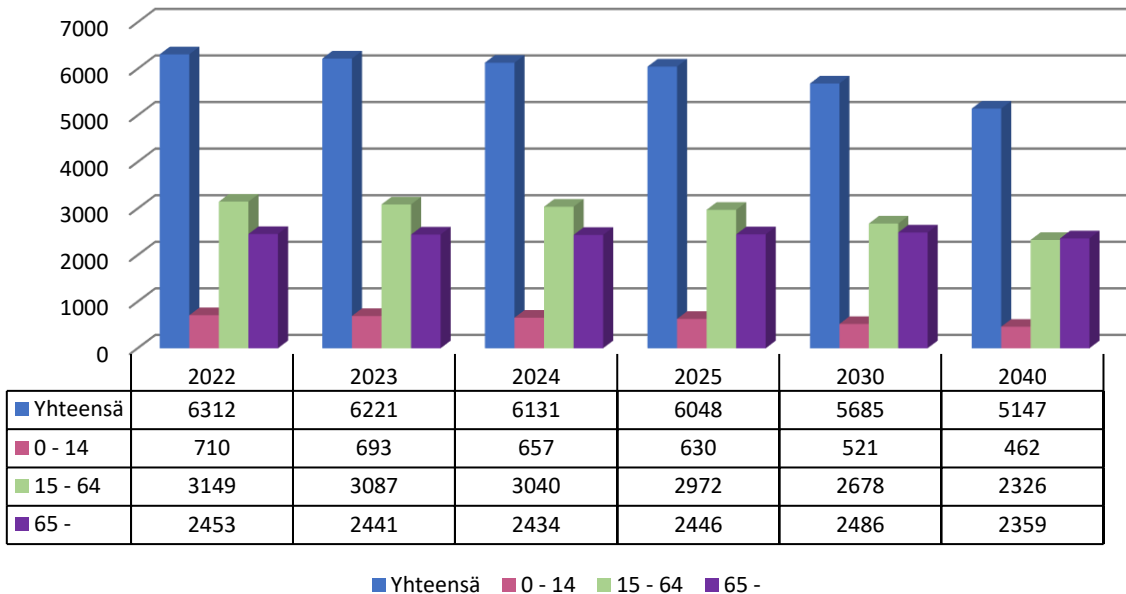
Virtain kaupungin asukasluku oli 31.12.2021 6465 (Tilastokeskus) ja 31.12.2020 6510. Asukasluku on vähentynyt 45 asukkaalla vuoden aikana (-0,7 %). Väestöennuste on yhä aleneva kuluvalle vuodelle sekä ennustevuosille. Elokuun 2022 lopussa Virroilla oli 6420 asukasta (tilanne 31.8.2022) eli laskua vuoden vaihteesta on tapahtunut 45 asukkaan verran.

Väkiluvun kehitys, 31.12.

Tilastokeskus on laatinut vuonna 2021 uuden väestöennusteen vuoteen 2040 saakka. Ennusteen mukaan Virtain asukasluku alenee lähivuosina 1,5 prosenttiyksikön vuosivauhtia hiljalleen alentuen. Ennusteen mukaan Virroilla on asukkaita vuonna 2025 6312, vuonna 2030 5685 ja vuonna 2040 5147. Seuraavalla sivulla oleva kuvio havainnollistaa tilastokeskuksen ennustetta. Sen lisäksi, että väestökehitys on aleneva, se on myös kääntynyt epäsuhtaiseksi siten, että työikäisten ja lasten määrä on kääntynyt laskuun ja ikääntyvän väestön (yli 65-vuotiaiden) määrä on kääntynyt kasvuun.

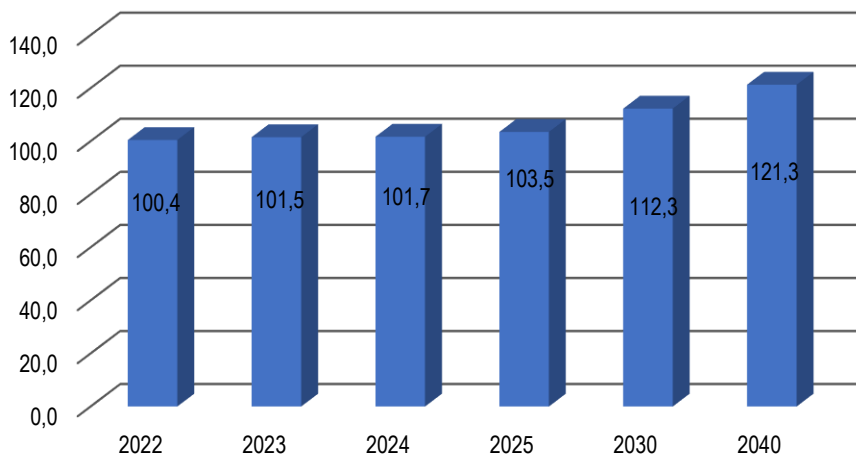
Mikäli väestörakenne kehittyy ennusteen mukaisesti, kaupungin toiminnan haasteena tulevaisuudessa on työsikäyvän väestön väheneminen ja sen vaikutus verotuloihin. Lasten määrän väheneminen puolestaan johtaa tarpeeseen tarkastella palvelurakennetta. Sosiaali- ja terveystalouden siirtyminen hyvinvointialueiden hoidettavaksi 1.1.2023 alkaen vähentää kuntien järjestämisvastuuta ikäihmisten palveluiden osalta, mutta samaan aikaan myös rahoitusta siirtyy kunnilta hyvinvointialueille.

Väestöllinen eli demografinen huoltosuhde, eli lasten ja eläkeikäisten määrä sataa työkäistä kohden, nousee lähitulevaisuudessa. Huoltosuhteen avulla voidaan tarkastella palvelujen rahoittamisen näkökulmaa. Väestöllinen huoltosuhde heikkenee koko maassa tilastokeskuksen viimeisimmän ennusteen mukaan. Väestöllinen huoltosuhde oli vuoden 2021 lopussa koko maassa 62,4. Ennusteen mukaan 65 huollettavan raja ylittyisi vuonna 2030 ja vuonna 2040 koko maan huoltosuhde olisi 67,3. (Lähde: Tilastokeskus)

Virtain huoltosuhteen ennuste on kuvattu alla olevassa kuviossa. Väestörakenteen kehitys johtaa siihen, että huoltosuhde kasvaa ja Virroilla on sataa työllistä kohden tilastokeskuksen ennusteen mukaan vuonna 2023 101,5 ei-työkäistä. Elokuun 2022 lopun tilanteessa väestöllinen huoltosuhde on ennakkotilaston mukaan Virroilla 98,9.

Väestöllinen huoltosuhde Virroilla

Työssäkäyvän ja työvoiman ulkopuolisen väestön välistä suhdetta kuvataan puolestaan taloudellisen huoltosuhteen avulla. *Taloudellinen huoltosuhde* mittaa sitä, kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on yhtä työllistä kohti. Työvoiman ulkopuolella oleviin lasketaan 0–14 –vuotiaat, opiskelijat, varusmiehet, eläkeläiset sekä muut työvoiman ulkopuolella olevat, esim. hoitovapaalla olevat. Työllisiä ovat puolestaan kaikki 18–74 –vuotiaat henkilöt, jotka vuoden viimeisellä viikolla olivat ansiotyössä eivätkä olleet työttömänä työnhakijana työ-

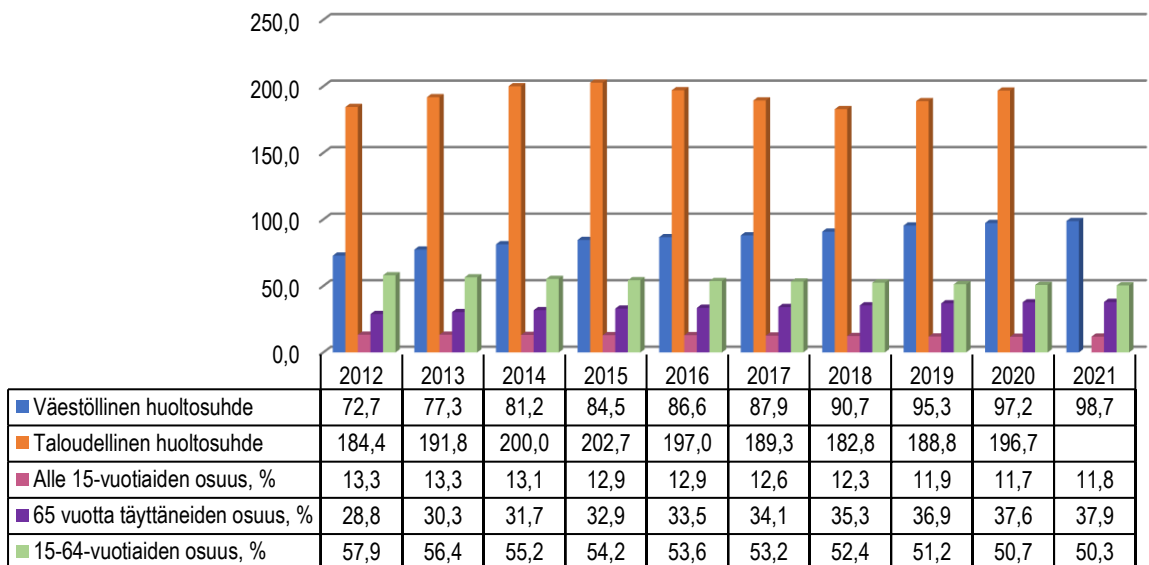

voimatoimistossa tai suorittamassa varusmies- tai siviilipalvelua. Taloudellinen huoltosuhde ilmoitetaan indeksilukuna, joka lasketaan jakamalla työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien määrä työllisten määrällä ja kertomalla saatu luku sadalla. Vuonna 2020 taloudellinen huoltosuhde nousi koko Suomessa ja Virroilla. Vuonna 2020 Suomessa sataa työssäkäyvää kohden oli 142 ei-työssäkäyvää henkilöä, kun vuotta aiemmin lukumäärä oli 133 henkilöä. Virroilla taloudellinen huoltosuhde heikkeni vuonna 2020 kahdeksalla henkilöllä. Vuonna 2020 sataa työssäkäyvää kohden oli 197 ei-työssäkäyvää vuoden 2019 vastaavan luvun ollessa 189. Viime vuosina taloudellisen huoltosuhteen kasvuun on vaikuttanut työikäisten määrän väheneminen ja yli 65 -vuotiaiden määrän kasvu.

Virtain haasteena on edelleen kehittää vetovoimatekijöitä, joiden avulla saadaan houkutelua työikäistä väestöä kaupunkiin. Alla olevassa kuviossa ei näy vielä vuoden 2021 taloudellisen huoltosuhteen lukua, sillä sitä ei ollut päivitetty tilastokeskuksen uusimpaan päivitykseen (17.10.2022) vielä lokakuussa 2022.

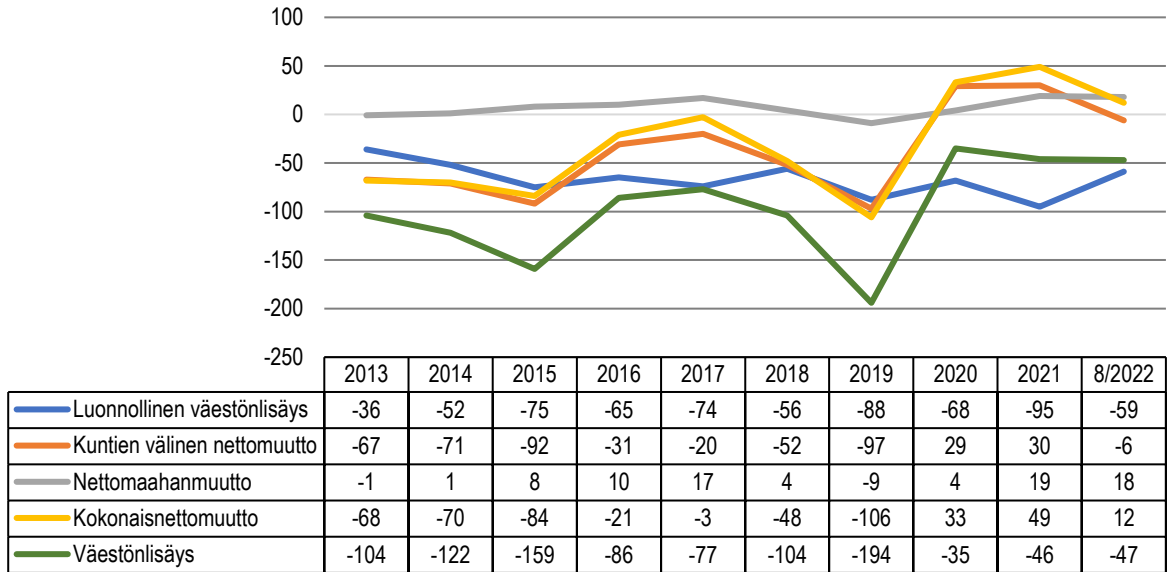
Vuoden 2021 lopulla hyväksytyyn Virtain kaupunkikonsernin uuden strategian missiona on väkiluvun kehityksen kääntäminen positiiviseksi vuoteen 2030 mennessä. Virtain kaupungin elinkeino-ohjelmassa vuosille 2017-2021 yhtenä tavoitteena on ollut väestön määrän säilyttäminen vähintään vuoden 2016 tasolla ja myös aikaisemmassa kaupunkistrategiassa on linjattu, että väkiluvun väheneminen tulee saada pysäytettyä. Tähän on pyritty vaikuttamaan mm. kaupunginvaltuuston vuonna 2020 hyväksymän elinvoimapakettin avulla, johon panostetaan yhä vuonna 2023.

Virtain väestön tunnuslukuja

4.2 Väestönmuutokset

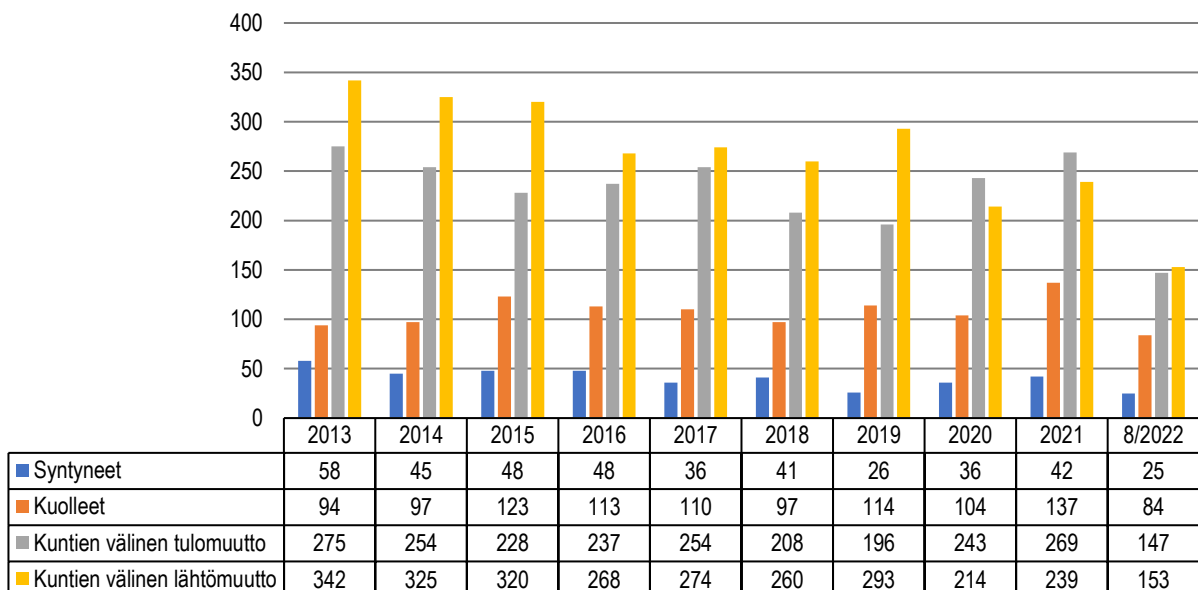
Väestönmuutokseen vaikuttaa useat eri tekijät. Luonnollinen väestönlisäys tai –vähenys on elävänä syntyneiden ja kuolleiden erotus. Kuntien välisessä nettomuutossa huomioidaan Suomen kuntien välinen lähtömuutto ja tulo-
muutto ja nettomaahanmuutossa maastamuutto ja maahanmuutto. Seuraavalla sivulla olevassa taulukossa on esitetty Virtain väestönmuutos. Vuosina 2018 ja 2019 väestön väheneminen kiihtyi sekä luonnollisen väestön-
lisäyksen, kuntien välisen nettomuuton sekä nettomaahanmuuton osalta, vuodesta 2020 alkaen kehitys muutto-
liikkeen osalta on ollut myönteistä ja myös vuonna 2022 muuttoliike on säilynyt positiivisena. Luonnollinen väes-
tölisäys on kuitenkin edelleen negatiivinen ja kokonaisuutena väestön määrä on sen johdosta alentunut (Lähde: Tilastokeskus).

Vuoden 2022 kuluessa muuttoliike on ollut Virtain näkökulmasta kokonaisuutena positiivista elokuun lopun tilanteessa. Vuoden 2021 aikana kehitys oli myös positiivista, Virroilta muutti pois 242 asukasta vastaavan luvun ollessa vuonna 2020 214 asukasta. Virroille muutti vuonna 2021 291 asukasta. Vuonna 2020 muuttajia oli 243, joten tulomuuttajien lukumäärä nousi 32 henkilön verran.

Tilastokeskuksen väestönmuutostietojen mukaan koko maassa syntyneiden määrä on vuoden 2019 notkahduksen jälkeen lähtenyt jälleen hieman kasvuun vuosina 2020 ja 2021. Vuonna 2021 lapsia syntyi 49 594, joka oli noin 6,7 % (3131 lasta) enemmän kuin vuonna 2020. Syntyneiden määrä on viimeksi ollut vuotta 2021 korkeampi vuonna 2017. Vuonna 2020 syntyneitä oli 850 lasta eli 1,9 prosenttia enemmän kuin vuonna 2019. Vuonna 2019 syntyneiden määrä laski 4,1 %.

Viime vuosina syntyneiden määrä Virroilla on vaihdellut vuoden 2019 26 lapsesta hieman alle 50 lapseen. Vuonna 2021 Virroilla syntyi 42 lasta ja vuonna 2022 elokuun loppuun mennessä on syntynyt 25 lasta. Luonnollisen väestönlisäyksen sekä kuntien välisen nettomuuton tekijät vuosina 2013 – 8/2022 on kuvattu seuraavassa taulukossa. (Lähde: Tilastokeskus)

4.3 Työllisyys

Työllisyystilanne on vuoden 2022 aikana jatkanut myönteistä kehitystä. Työnhakijoiden kokonaismäärä on koko maassa syyskuun 2022 loppuun mennessä alentunut vuositasolla yli 12 600 henkilöllä. Uusien avoimien työpaikkojen määrä on edelleen merkittävä. Pirkanmaan ELY-keskuksen ja TE-keskuksen tuottaman syyskuun (2022) työllisyyskatsauksen mukaan Työttömien työnhakijoiden lukumäärä oli Pirkanmaalla vuoden 2022 syyskuussa 14 % vuoden 2021 syyskuuhun verrattuna. Työttömiä työnhakijoita Pirkanmaalla oli vuoden 2022 syyskuussa 19 812 henkilöä, joka on 3 175 henkilöä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Työttömyysaste oli 7,9 prosenttia (9,3 % v. 2021). Vastaavasti koko maassa työttömyysaste oli 8,8 % (10,1 % v. 2021). Pirkanmaan työttömyysaste on siten hieman koko maata alhaisempi. Virroilla työttömyysaste oli syyskuussa 7,3 %, mikä on täsmälleen sama kuin vuotta aikaisemmin. Työttömien työnhakijoiden määrä on Virroilla kasvanut syyskuun lopussa 1 % (2 henkilöä) edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Yli vuoden työttömänä työnhakijana olleiden määrä on laskenut Pirkanmaalla 22 % edellisen vuoden syyskuuhun verrattuna. Yli kaksi vuotta työttömänä olleiden määrä on puolestaan kasvanut 11 %. Rakennetyöttömyys on Pirkanmaalla alentunut edelliseen vuoteen verrattuna 3681 henkilön verran, joka on noin 23,8 %. Virroilla pitkäaikaistyöttömien määrä on alentunut vuoden takaiseen verrattuna yhdeksällä henkilöllä (15,0 %). Virroilla rakennetyöttömiä oli syyskuun 2021 tilanteessa 118 henkilöä vastaavan luvun ollessa kuluvan vuoden syyskuussa 120 henkilöä. Virtain työttömistä alle 25-vuotiaita oli 15 (09/2021, 20) ja yli 50-vuotiaita 101 henkilöä (09/2021, 91).

Syyskuun lopussa Pirkanmaalla oli avoimia työpaikkoja 63 (1 %) vähemmän kuin vuotta aiemmin. Virtain osalta avointen työpaikkojen määrä oli syyskuussa 86, mikä on 7 paikkaa vähemmän kuin syyskuussa 2021. Syyskuun 2022 aikana uusien työpaikkojen määrä aleni kaikissa ammattiryhmissä. Eniten alenemaa vuositasolla oli prosessi- ja kuljetustyössä, erityisasiantuntijan työssä sekä toimisto- ja asiakaspalvelutyössä. Eniten uusia työpaikkoja oli syyskuussa 2022 tarjolla rakennus-, korjaus- ja valmistustyössä, palvelu- ja myyntityössä, prosessi- ja kuljetustyössä sekä asiantuntijatyössä.

Vuoden 2022 aikana alle 20 -vuotiaiden ja alle 25 -vuotiaiden työttömyys on Pirkanmaalla helpottunut merkittävästi. Myös yli 50 -vuotiaiden ikäryhmässä työttömyys on alentunut.

5 YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE

Yleistä talouskehitystä kuvaava tarkastelu pohjautuu valtion talousarvioehdotuksen yhteydessä (19.9.2022) esitettyyn taloudelliseen katsaukseen (Valtiovarainministeriön julkaisu 2022:58). Talouden suhdannenäkymiä tarkastellaan vuosina 2022 - 2024.

Bruttokansantuotteen (BKT) arvioidaan kasvavan Suomessa 1,7 % vuonna 2022. Alkuvuonna talouden tuotanto on kehittynyt suotuisasti ja työllisyys on jatkanut nopeaa kasvua. Talouskasvun ennustetaan hidastuvan loppuvuonna enemmän kuin vielä kesällä ennakoitiin. BKT:n kasvun odotetaan hidastuvan 0,5 prosenttiin vuonna 2023. Myös hyödykkeiden ja energian hintojen nousu on jatkunut kesällä arvioitua nopeampana. Kuluttajahintojen nousu leikkaa kotitalouksien ostovoimaa, kulutusta ja talouden kasvua selvästi loppuvuodesta ja vuoden 2023 alkupuolella. Vuosina 2024–2026 BKT:n kasvun arvioidaan olevan talouden potentiaalista kasvua nopeampaa, vuosittain noin 1,4 %.

Ulkomaankaupan näkymiä varjostaa erityisesti Venäjän kanssa käytävän kaupan merkittävä supistuminen, vaikkakin vienti Venäjälle jatkuu osin edelleen. Euroopan talouskehityksen näkymät ovat synkentyneet kesästä, joten viennin kasvu jäänee lähivuosina vaisuksi.

Ennusteessa oletetaan, että vuoden 2022 elokuun alussa voimassa olevat Venäjään kohdistetut pakotteet jäävät voimaan koko ennustejaksolle. Rajoitteiden suoraa vaikutuksia suurempia ovat kuitenkin epäsuorat vaikutukset, kuten energiamarkkinoiden laaja häiriö ja hintojen nousu.

Koronapandemian ja Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset talouskasvuun ovat heikentäneet Suomen julkista taloutta. Julkisyhteisöjen alijäämä supistuu tänä vuonna ripeän talous- ja työllisyyskasvun sekä koronatoimien päätymisen johdosta. Ensi vuonna alijäämä kääntyy uudelleen kasvuun ja julkinen talous pysyy syvästi alijäämäisenä tulevina vuosina. Julkisen velan suhde BKT:hen alenee tänä vuonna, mutta kääntyy nousevalle uralle ensi vuonna. Julkisyhteisöjen menojen ja tulojen rakenteellinen epätasapaino on mittava ja kestävyysvajeen arvioidaan olevan nyt 3,0 % suhteessa BKT:hen eli noin 9 miljardia euroa vuoden 2026 tasolla.

Velanhoidokustannusten arvioidaan kasvavan ennustejaksolla. Alati kasvavat velanhoidot ovat pois muusta julkisesta rahankäytöstä ja kaventavat julkisen talouden ennestäänkin niukkoja puskureita.

Yksityinen kulutus ja varsinkin kestokulutushyödykkeiden kauppa kehittivät heikosti tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Venäjän hyökkäyssodan ja sitä seuranneiden pakotteiden aiheuttama epävarmuus on heikentänyt kuluttajien luottamusta voimakkaasti, mikä näyttäisi siirtävän etenkin kestokulutushankintoja myöhemmän ajankohtaan. Hintojen nousu syö kotitalouksien ostovoimaa ja pitää kulutuksen kasvun vaisuna loppuvuonna. Työllisyyden kasvusta huolimatta kotitalouksien reaalitulot supistuvat ja kotitalouksien säästämisaste painuu nollan tuntumaan.

Työllisyyden kasvu on hidastumassa alkuvuoden nopean kasvun jälkeen. Tästä huolimatta työllisyyden odotetaan kasvavan noin kaksi prosenttia tänä vuonna. Työmarkkinoiden kohtaanto näyttää edelleen heikentyneen ja pula osaavasta työvoimasta heikentää edellytyksiä kasvattaa tuotantoa. Tänä vuonna solmittujen palkkasopimusten korotukset ovat yleisimmin olleet noin kaksi prosenttia, eli hieman suurempia kuin viime vuonna. Osaajien suuren kysynnän vuoksi palkkaliukumien arvioidaan kasvavan vuonna 2022.

5.1 Kuntatalouden näkymät vuodelle 2023

Kuntatalouden näkymien tarkastelu perustuu pääasiassa Valtiovarainministeriön julkaisemaan Kuntatalousohjelmaan (Valtiovarainministeriön julkaisu – 2022:57). Kuntatalousohjelma vuodelle 2023 on laadittu vuotta 2023 koskevan valtion talousarvioesityksen (TAE) valmistelun yhteydessä. Laadittu ohjelma tarkentaa keväällä 2022

julkaistua, vuosia 2023–2026 koskevaa kuntatalousohjelmaa (Valtiovarainministeriön julkaisu – 2022:26). Kuntatalousohjelman tarkoituksena on arvioida kuntatalouden tilaa sekä kuntien mahdollisuuksia selvittää peruspalvelujen järjestämisestä valtion talousarvioesityksen mukaisella rahoituksella ja päätetyillä toimenpiteillä. Ohjelman painopiste on kuntatalouden kehitysnäkymien ja valtion toimenpiteiden tarkastelussa. Kuntatalouden tilaa ja hallituksen toimenpiteiden vaikutuksia kuntien talouteen kuvataan ohjelmassa uusimman käytössä olevan tiedon pohjalta. Hallituksen toimenpiteiden vaikutuksia on arvioitu ohjelmassa niiltä osin kuin toimenpiteistä on olemassa hallituksen päätökset ja toimenpiteiden vaikutukset ovat tiedossa. Toimenpiteiden vaikutuksia on arvioitu koko kuntatalouden lisäksi kuntakokoryhmittäin sekä rahoitusperiaatteen toteutumisen näkökulmasta.

Keskeiset huomiot kuntatalouden tilasta

Kuntataloudessa koettiin vuonna 2021 toinen peräkkäinen vahva vuosi. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli noin 1,6 miljardia euroa ylijäämäinen ja toiminnan ja investointien rahavirta lähes tasapainossa. Vuosikate ja tilikauden tulos säilyivät lievästä heikkenemisestä huolimatta lähes vuoden 2020 poikkeuksellisen hyvällä tasolla. Toiminnan ja investointien rahavirta puolestaan vahvistui edellisvuodesta vajaan 300 miljoonaa euroa.

Sekä kuntien että kuntayhtymien toimintamenot kasvoivat nopeasti vuoden 2020 hitaan kasvun jälkeen, mutta toimintatuottojen kasvu oli suhteellisesti vieläkin voimakkaampaa. Toimintatuottojen kasvua kiihdyttivät kuntayhtymien hyvä myyntitulojen kasvu sekä valtion koronatukien kohdentamisen painopisteen muuttuminen valtionosuuksista valtionavustuksiin. Voimakkaan toimintatuottojen kasvun seurauksena toimintakatteen kasvu jäi maltillisiksi, reiluun 2 prosenttiin. Koronaepidemiaan liittyvät valtion tuet olivat edellisvuoden tapaan huomattavat, yhteensä noin 2,5 miljardia euroa, mikä edesauttoi merkittävästi kuntien taloustilanteen säilymistä vahvana.

Verotulot kasvoivat ennakoituakin paremmin. Etenkin yhteisöverotulot ja kiinteistöverotulot kasvoivat huomattavasti, mutta sen sijaan kunnallisveron kasvu jäi noin 2 prosenttiin. Kuntasektorin koronaepidemian tukipakettiin sisältyvä kuntien yhteisövero-osuuden määräaikainen 10 prosenttiyksikön korotus jatkui vielä vuonna 2021. Valtionosuudet puolestaan vähenivät lähes 10 prosenttia, koska valtaosa vuoden 2021 koronatuista myönnettiin valtionavustuksina vuoden 2020 valtionosuuksien sijaan.

Lainakannan kasvu supistui 0,66 miljardiin euroon (2,8 %), kun edellisvuonna kasvua oli 1,5 miljardia euroa (6,7 %). Nettoinvestoinnit laskivat edellisvuodesta noin 0,6 miljardia euroa, mikä osaltaan vähensi kuntatalouden lainanottotarvetta ja vaikutti siihen, että vuosikate ylitti nettoinvestointien määrän lähes 0,5 miljardilla eurolla.

Vuoden 2021 tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalouden yhteenlaskettu vuosikate oli edellisvuoden tapaan vahva riittäen kattamaan sekä poistot että nettoinvestoinnit, mikä on varsin poikkeuksellista. Vuosikate kuitenkin heikkeni edellisvuodesta reilulla 100 miljoonalla eurolla. Tilikauden tulos pysyi lähes edellisvuoden vahvalla tasolla ollen 1,6 miljardia euroa positiivinen. Nettoinvestoinnit vähenivät edellisvuodesta noin 0,6 miljardilla eurolla, minkä johdosta vuosikate riitti lievästä heikentymisestä huolimatta kattamaan nettoinvestoinnit. Heikon talouden perusteella käynnistettävään arviointimenettelyyn ei päätynyt yhtään uutta kuntaa tai kuntayhtymää vuoden 2021 tilinpäätösten perusteella. Arviointimenettelyn kriteerit täyttyivät kuitenkin 5 kunnalla ja 2 kuntayhtymällä, mutta nämä kunnat ja kuntayhtymät ovat joko aiemmin päätyneet arviointimenettelyyn tai laatineet suunnitelman talouden tervehdyttämiseksi valtiovarainministeriön yhteydenoton seurauksena.

Valtion kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet vuonna 2023

Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutus kuntatalouteen vuonna 2023 verrattuna vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon on lähellä neutraalia. Hallitusohjelman mukaiset tehtävien ja velvoitteiden lisäykset on tehty pääosin jo aikaisempina vuosina, ja osa määräaikaisista lisäyksistä valtionavustuksiin päättyy vuoden 2022 lopussa. Kuntien uusiin ja laajeneviin tehtäviin osoitetaan täysi valtionosuus, ja valtion päättämät veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille.

Sote-uudistuksen voimaantulo tekee vuodesta 2023 historiallisen. Uudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen järjestämistä vastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille ja siirtyviä kustannuksia vastaava määrä kuntien tuloja siirretään valtiolle hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi. Tämän hetken arviolaskelman mukaan siirtyvien kustannusten yhteismäärä on noin 21,2 miljardia euroa. Tuloista siirtyy eniten kunnallisveroa, noin 13,11 miljardia euroa, mikä toteutetaan alentamalla kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja tasasuuruisesti 12,64 prosenttiyksiköllä. Yhteisöveroa siirretään kolmasosa kuntien ryhmäosuudesta eli noin 0,82 miljardia euroa. Kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta siirtyy yhteensä 5,36 miljardia euroa ja veromenetysten korvauksista yhteensä 1,94 miljardia euroa.

Kunnille korvataan Ukrainasta tulevien lasten varhaiskasvatukseen järjestämisestä syntyviä kustannuksia valtionavustuksella toteutuksen mukaisesti. Lisäksi korotetaan perusopetukseen valmistavan opetuksen määrärahaa 120 miljoonalla eurolla, vapaan sivistystyön yhteydessä toteutettavan kotoutumiskoulutuksen määrärahaa 5 miljoonalla eurolla sekä suomi tai ruotsi toisena kielenä ja oman äidinkielen opetukseen tarkoitettua avustuksen määrärahaa 2,5 miljoonalla eurolla.

Ammatillisen koulutuksen rahoituspohjaa vahvistetaan pysyvästi vuodesta 2023 lukien, mistä kuntatalouteen kohdistuu noin 37 miljoonaa euroa. Lisäksi hoiva-avustajakoulutusta lisätään sekä työvoimakoulutuksena että kohdentamalla lisärahoitusta jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskukselle. Aiempien päätösten mukaisesti lähihoitajien koulutukseen kohdennetaan vuonna 2023 lisärahoitusta hoitajamitoituksen muutokseen vastaamiseksi. Lisäksi oppivelvollisuuden laajentamisen ja maksuttoman toisen asteen koulutuksen asteittaista toimeenpanoa jatketaan. Myös oppisopimuskoulutuksen koulutuskorvauksen määräytymisperusteiden uudistamisen kokeilua jatketaan.

Väyläverkon kehittämisinvestointeihin kohdennetaan 15 miljoonan euron määräraha vuodelle 2023 maantie 8155 Oulun satamayhteys (Poikkimaantie) -hankkeen toteuttamiselle. Lisäksi valtio avustaa kaupunkiseutujen raideliikennehankkeita MAL-sopimusten mukaisesti, mistä vuodelle 2023 kohdistuu 21,5 miljoonaa euroa. Euromääräisesti merkittävin hanke vuonna 2023 on Länsi-Helsingin raitiotiet mukaan lukien Vihdintien pikaraitiotien suunnittelu ja rakentaminen.

Merkittävin veroperustemuutos vuonna 2023 on sote-uudistukseen liittyvä verouudistus. Lisäksi sähkön hinnan nousun vuoksi tuloveroon toteutettava määräaikainen sähkövähennys alentaa kuntien verotuloja. Vuonna 2023 on edelleen voimassa korotettu matkakuluvähennys, minkä lisäksi kuntien verotuloja vähentävät hieman myös ikääntyneiden työtulovähennyksen korotus, perhevapaalta palaavien työmatkavähennyksen omavastuun huojennus sekä T&K-toiminnan lisävähennys. Lisäksi ansiotuloveroperusteisiin tehdään ansiotasoindeksiin muutosta vastaava indeksitarkistus.

Varhaiskasvatusmaksujen alentaminen 1.8.2023 alkaen pienentää kuntien maksutuloja arviolta 29 miljoonaa euroa vuonna 2023 ja 70 miljoonaa euroa pysyvästi vuodesta 2024 lukien. Varhaiskasvatusmaksujen alentamisen sekä yksityisen hoidon tuen hoitolisän korotuksen vaikutukset kompensoidaan korottamalla kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta. Tämä kasvattaa kuntien verokertymää noin 90 miljoonalla eurolla vuonna 2023 ja maksuunpanoa noin 100 miljoonaa euroa.

Kuntatalouden kehitysarvio

Kuntatalouden vuosi 2022 näyttää talouden tunnuslukujen perusteella hyvältä. Ennusteen mukaan verotulojen hyvä kasvu pitää vuosikatteen likimain viime vuoden tasolla ja toiminnan ja investointien rahavirta kääntyy positiiviseksi. Taustalla vaikuttaa kuitenkin Helsingin kaupungin liikennelaitoksen (HKL) yhtiöittäminen, joka vahvistaa toiminnan- ja investointien rahavirtaa kertaluonteisesti lähes 700 milj. eurolla.

Sote-uudistus muuttaa kuntatalouden tunnuslukuja voimakkaasti, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannukset ja niitä vastaava rahoitus poistuvat. Vuonna 2023 talouslukujen suurten prosenttimuutosten taakse kätkeytyy muun muassa kustannusten ripeä kasvu. Kuntien kustannuskehitystä kuvaavan perus-

palvelujen hintaindeksin muutos on 3,8 prosenttia vuonna 2023. Painoarvoltaan merkittävin kustannuskehitykseen vaikuttava tekijä on kunta-alan ansiokehitys, jota kasvattaa kesäkuun alussa saavutettu kunta-alan sopimusratkaisu. Kuntatalouteen luettavat tehtävät painottuvat uudistuksen jälkeen entistä vahvemmin varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden yhteenlaskettu palveluntarve on laskeva koko 2010-luvun jatkuneen syntyvyyden alenemisen vuoksi.

Vuosi 2023 on kuntatalouden kehitysarviossa jopa ennätyksellisen vahva sote-uudistukseen liittyvien ajoitustekijöiden vuoksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen nettokustannukset siirtyvät pois kuntien vastuulta vuoden 2023 alusta alkaen, mutta uudistuksen kuntien verotuloja leikkaava vaikutus ei näy vielä ensi vuonna täysimääräisesti kunnallis- ja yhteisöverotuloissa. osa aiempien vuosien kunnallis- ja yhteisöverotuloista tilittyy vuodelle 2023 vanhojen kunnallisveroprosenttien ja yhteisöverotulojen jako-osuuksien mukaisesti. Tämän arvioidaan vahvistavan kuntataloutta 1,2 miljardilla eurolla vuonna 2023. Vuosikate riittää selvästi kattamaan poistot ja toiminnan ja investointien rahavirran ennustetaan olevan noin 1,2 miljardia euroa positiivinen vuonna 2023.

Kuntatalouden tilanne helpottuu sote-uudistuksen myötä, kun nopeimmin kasvavat menot siirtyvät pois kuntien vastuulta. Vuosikate riittää painelaskelmassa kattamaan poistot kaikkina tarkasteluvuosina. Kuntatalouteen jää kuitenkin sote-uudistuksen jälkeen menojen ja tulojen välinen rakenteellinen epätasapaino, ja kokonaismenot pysyvät vuosina 2024–2026 hieman tuloja suurempina. Lisäksi sote- ja pelastustoimen palveluiden siirtyessä hyvinvointialueille kuntien mahdollisuudet tasapainottaa talouttaan menoja sopeuttamalla kaventuvat. Samanlaisesti investointitarpeet pysyvät mittavina muun muassa rakennuskannan iän, muuttoliikkeen ja toimintaympäristön muutosten vuoksi. Tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävien rakenteellisten uudistusten tarve säilyy siten sote-uudistuksen jälkeenkin.

Kehitysarvion mukaan kuntatalouden toimintamenot kasvavat vuosittain keskimäärin 2,9 prosenttia ja toimintatulot keskimäärin 0,7 prosenttia vuosina 2024–2026. Toimintamenojen kasvu aiheutuu pääasiassa hintojen noususta, jonka arvioidaan olevan peruspalvelujen hintaindeksillä mitattuna keskimäärin 3,6 prosenttia vuodessa. Verotulot laskevat vielä vuonna 2024, mikä on seurausta siitä, että sote-uudistuksen täysimääräinen vaikutus näkyy kuntien verotuloissa viiveellä verovuoden verojen kertyessä useamman kalenterivuoden aikana. Verorahoitus kasvaa keskimäärin 3,0 prosenttia vuodessa vuosina 2025–2026.

Kuntatalouden lainakannan kasvuvauhti hidastuu selkeästi viime vuosikymmenen keskimääräiseen kasvuvauhtiin verrattuna. Kuntatalouden kehitysarviossa lainakanta kasvaa vuoteen 2026 mennessä 21,1 miljardiin euroon. Korkotaso on pysynyt jo pitkään poikkeuksellisen matalalla tasolla, mutta korkoympäristön normalisoituminen useamman vuoden vallinneesta epätavallisesta tilanteesta, jossa nimelliskorot ovat olleet negatiivisia, on jo alkanut. Tämä kiristää myös velkaantunutta kuntataloutta.

Kuntatalouden kehitysarvio on niin sanottu painelaskelma, joka kuvaa kuntatalouden kehitystä tähän mennessä tehtyjen päätösten ja toimien vallitessa. Se ei sisällä oletuksia tulevista veroprosenttien muutoksista tai muista uusista päätöksistä, kuten tulevan hallituksen tai kuntien ja kuntayhtymien omista toimista vuosille 2023–2026.

Kuntatalousohjelmassa kuntien rahoitusaseman muutosta arvioidaan koko maan näkymien ohella myös kuntaryhmittäin. Kuntien rahoituksen tasapainotilaa kuvataan ohjelmassa toiminnan ja investointien rahavirta -käsitteen avulla. Yksinkertaistettuna tunnusluku ilmaisee negatiivisena paineen lainakannan kasvattamiseen tai veroprosentin korottamiseen ja positiivisena laskennallista mahdollisuutta muun muassa lainojen lyhentämiseen tai veroprosentin alentamiseen.

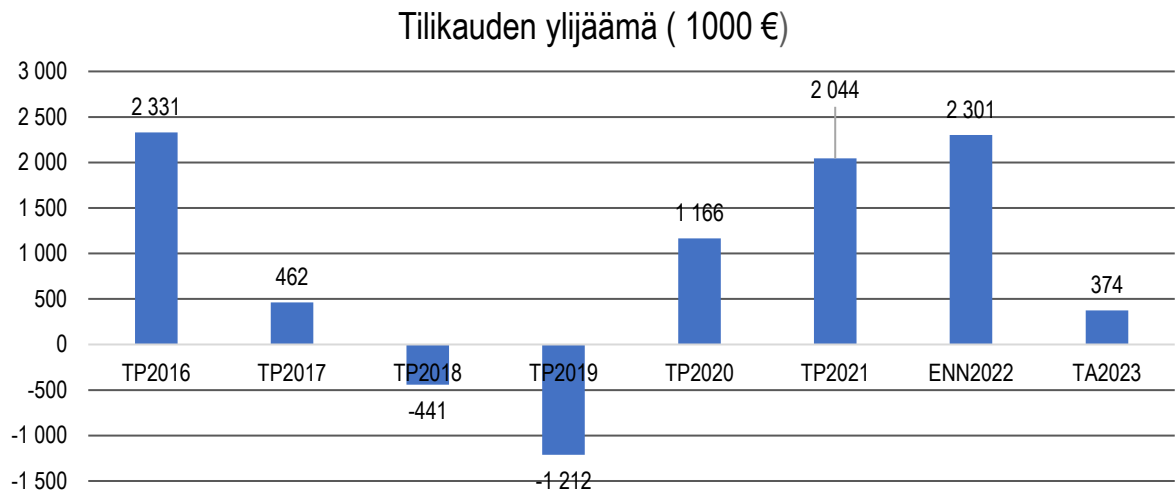
Kokonaisuutena arvioiden ja painelaskelmaan liittyvät epävarmuustekijät huomioiden voidaan todeta, että laskennallinen kunnallisveroprosentin korotuspaine pysyy suurimmassa osassa kuntakokoryhmiä maltillisella tasolla kehyskauden aikana. Tietyissä kuntakokoryhmissä on myös laskennallista veroprosentin laskuvaraa yksittäisinä vuosina. Useissa pienissä kunnissa korotuspaine on kuitenkin merkittävä, mikä näkyy myös negatiivisena

vuosikatteena ja tilikauden tuloksena. Näissä kunnissa tulisi kiinnittää huomiota vuosikatteen vahvistamiseen, jotta pidemmän aikavälin velkaantuminen ei muodostu ongelmaksi suhteessa tulopohjaan. Veropohjan rapautuminen voi olla uhkana varsinkin pienemmissä kuntakokoryhmissä, jos väestöennusteen mukainen demografiakehitys jatkuu ja muuttotappiokehitys jatkuu ennustetun kaltaisena.

Kuntatalouteen vaikuttaa tarkastelujaksolla monet eri muutostekijät. Kuntakokoryhmittäisiin arvioihin tuleekin siksi suhtautua varovaisesti. Tarkastelu kertoo erikokoisten kuntien talouden kehityksen suunnasta ja tilasta, mutta sen perusteella ei tulisi tehdä pitkälle meneviä tulkintoja.

5.2 Muutama näkökohta Virtain talouteen

Taloushallinnon tavoitteena on antaa kunnan päätöksentekijöille hyvää ja havainnollista tietoa kunnan taloudellisesta tilanteesta ja riskeistä. Keskeisenä keinona on tilinpäätösinformaatio. Alla olevassa kuviossa on esitetty tilikausien yli- ja alijäämien kehitys vuosina tilinpäätöstietojen 2016–2021 mukaisesti sekä ennusteet vuosille 2022 ja 2023.

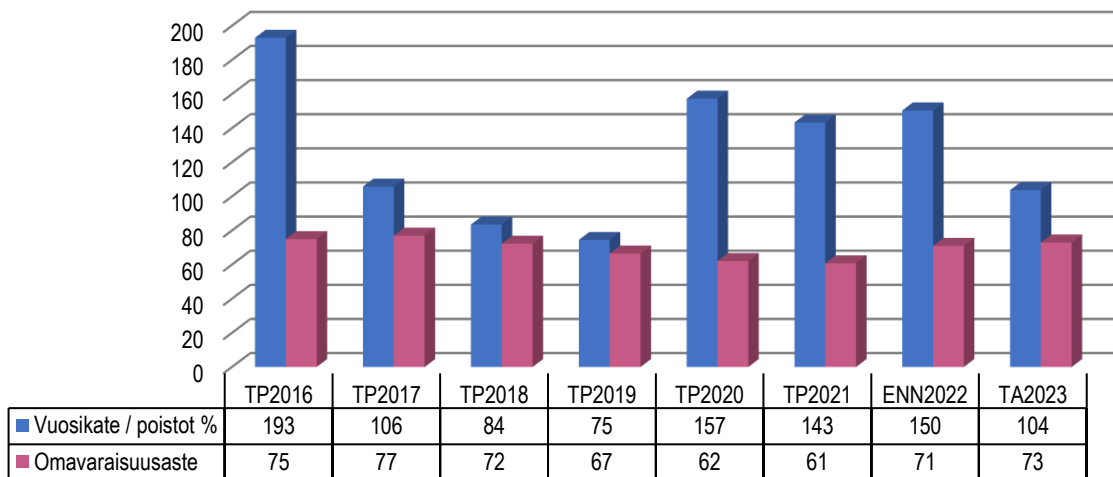
Usean ylijäämällisen tilikauden jälkeen vuodet 2018 ja 2019 painuivat alijäämäisiksi. Vuonna 2017 tulosta rasittivat kertaluonteiset n. 2,1 miljoonan euron arvonalentumiset purettavista kiinteistöistä, joista huolimatta päädyttiin kuitenkin ylijäämälliseen tilikauteen. Vuosina 2018 ja 2019 alijäämässä näkyvät kasvaneet käyttömenot erityisesti koulujen väistötilojen osalta, kustannuspaine sosiaali- ja terveyspalveluissa sekä kertaluonteiset rakennusten purkukustannukset. Menopaineiden lisäksi alijäämään vaikuttavat heilahtelut verotulojen kertymässä sekä alentunut valtionosuus. Aikaisempien vuosien ylijäämälliset tilinpäätökset ovat kuitenkin kerryttäneet ylijäämiä, jotka yhdessä viime vuosien ylijäämien kanssa ovat mahdollistaneet huomattavat investoinnit ilman merkittävää velkaantumista. Viime vuosina tulosta on parantanut etenkin odotuksia korkeampina toteutuneet verotulot. Virtain kaupungin taloudellinen tilanne on siten haasteista huolimatta edelleen hyvä. Talousarvion 2023 laadintaan liittyy epävarmuustekijöitä, koska rajapinnat hyvinvointialueen kanssa eivät ole kaikilta osin vielä täysin selviä. Tulokseen tuo kustannuspainetta kustannustason nousu ja toisaalta helpottaa valtionosuuden pysyminen hyvällä tasolla sekä myönteinen verotulokehitys. Talousarvion 2023 ei sisälly merkittäviä kertaluonteisia kustannuksia. Vuoden 2020 toteuma oli monin tavoin poikkeuksellinen, eikä sitä voi suoraan verrata muihin vuosiin. Vuonna 2021 toiminta on osittain normalisoitunut, mutta menoja kasvattaa edelleen koronaan liittyvä suojatarvikemenojen kasvu sekä koronatestaus. Toimintatuotot palautuivat normaalitasolle, mutta asiakasmaksulain muutos on vaikuttanut vähentävästi osaan maksutuotoista. Vuosi 2022 on ensimmäinen kokonainen vuosi, kun uusi yhtenäiskoulu on ollut käytössä, eikä opetusta ole enää järjestetty väistötiloissa. Verotulojen ja rahoitustuottojen kertymä vuonna 2022 on ollut ennusteita parempaa, millä on merkittävä vaikutus vuoden 2022 tilinpäätösennusteeseen. Tämän hetken ennusteen mukaan vuosi 2022 olisi noin 2,301 miljoonaa euroa ylijäämällinen ja vuosi 2023 olisi

noin 0,374 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Varhaiskasvatusmaksut ovat alentuneet viime vuosina, kun varhaiskasvatusmaksulain tulorajoja on nostettu. Vuoden 2023 talousarvio on laadittu siten, että varhaiskasvatusmaksuja ei perittäisi lainkaan. Tällä pyritään helpottamaan työvoiman saatavuutta sekä houkuttelemaan uusia kuntalaisia.

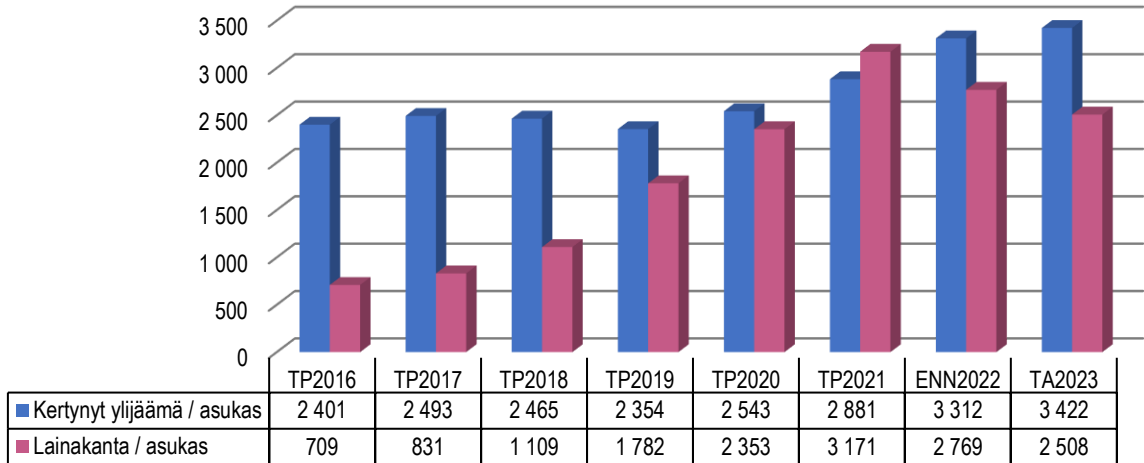
Tunnusluku vuosikate/poistot kertoo vuosikatteen osuuden poistojen kokonaismäärästä. Talous on kestävällä tasolla ilman lisälainanottoa, jos vuosikate riittää kattamaan poistot kokonaisuudessaan eli tunnusluku on 100 % tai sen yli. Tilinpäätöksissä vuosilta 2015 – 2017 tämä toteutui, mutta tilinpäätöksissä 2018 - 2019 tunnusluku jäi alle 100 %:n. Tilinpäätöksissä 2020-2021 tulorahoitus toteutui verotulojen ja valtionosuuksien ansiosta hyvin, joten vuosikate ylitti poistot selkeästi. Ennusteiden mukaan tunnusluku olisi edelleen selvästi yli 100 %:n vuonna 2022 ja hieman yli 100 %:n vuonna 2023.

Omavaraisuusaste kertoo oman pääoman suhteesta koko pääomaan. Vuosien 2015 - 2017 hyvien tuloksien ansiosta omavaraisuusaste nousi. Vuosina 2018 - 2020 omavaraisuusaste hieman laski alijäämäisestä tilinpäätöksestä sekä lainamäärän kasvusta johtuen. Vuonna 2021 omavaraisuusaste hieman laski merkittävästä lainanotosta johtuen. Vuosina 2022 ja 2023 omavaraisuusaste tulee todennäköisesti hieman jälleen nousemaan, kun lainoja lyhennetään, eikä uutta lainaa tulorahoituksen toteutuessa tarvitse ottaa. Omavaraisuusasteeseen vaikuttavat myös muiden tase-erien kehitys, joita ei budjetoida, joten ennustaminen on hieman epätarkempaa. Kriisikunnalla tunnusluku on alle 50 %.

Virtain kaupungilla on kertynyt ylijäämää per asukas 31.12.2021 tilanteessa 2 881 euroa. Kertyneen ylijäämän määrä on Manner-Suomen kuntiin verrattuna keskimääräistä tasoa (2 519 tilinpäätökset 2021) parempi.

Vuosien 2019 - 2021 aikana kokonaislainamäärä kasvoi investointien johdosta. Vuoden 2022 aikana lainaa ei tulla nostamaan. Lainamäärä per asukas on Virroilla pitkään ollut alhainen, vuonna 2021 lainamäärä nousi 3 171 euroon/asukas, kun lainamäärä per asukas on kunnissa keskimäärin 3 465 euroa/asukas (tilinpäätökset 2021). Talousarviovuoden ja taloussuunnitteluvuosien aikana lainoja lyhennetään merkittävästi, joten asukaskohtainen lainamäärä tulee jälleen alenemaan vaikkakin erityisesti suunnitelmavuosien osalta investoinneissa on kasvupainetta ja toisaalta verorahoituksen ennustettavuuteen liittyy epävarmuustekijöitä sote-siirtolaskelmien päivittyessä vuonna 2023 vastaamaan vuoden 2022 toteutuneita kustannuksia.

5.3 Toimintakatteen (=nettomenojen) kehitys

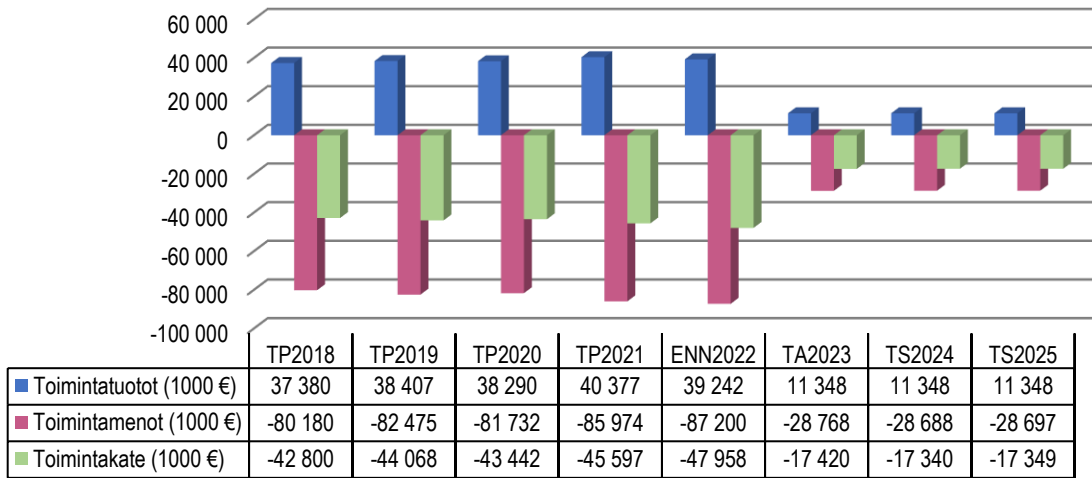
Toimintakatteella tarkoitetaan toimintatulojen ja –menojen erotusta. Toimintakatteeseen vaikuttavat asukasluvun muutos, väestön ikärakenteen kehitys ja tehtävien lisäykset sekä vähennykset. Tutkimusten mukaan toimintatulojen ja -menojen erotus, toimintakate, on parempi tapa arvioida talouden kehitystä tulevaisuuteen kuin yksittäisten toimintatulojen ja –menojen tarkastelu.

Toimintakatteen vuosittainen kehitys kertoo siitä, paljonko enemmän (tai vähemmän) kyseisenä vuonna palvelutuotannosta jää maksettavaksi verorahoituksella (verotulot + valtionosuudet). Vuodesta 2016 alkaen toimintakate on vuosittain kasvanut. Vuosina 2018 ja 2019 toimintakatteeseen vaikuttavat osaltaan merkittävät kertaluonteiset purkukustannukset, mutta myös työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset ja kilpailukykysovimukseen liittyvien menoleikkausten päättymisen. Vuoden 2020 toimintakatteessa näkyy tasapainottamisohjelman toteuttaminen sekä aiempia vuosia vähäisemmät purkukustannukset. Vuosina 2021 ja 2022 kasvua aiheuttaa puolestaan erityisesti sosiaalipalvelujen (lastensuojelu sekä ikäihmisten palvelut) kasvu sekä panostukset ICT-palveluihin. Talousarviovuonna 2023 toimintakate alenee merkittävästi, kun yli puolet talousarviosta siirtyy hyvinvointialueelle. Toisaalta toimintamenoihin luo kasvupainetta kustannustason nousu. Toimintamenojen kasvun pitäminen maltillisena on talouden kantokyvyn peruslähtökohta tilanteessa, jossa toimintatuotot eivät kasva, verotulokertymä kasvaa hitaasti ja valtionosuudet ovat tulevaisuudessa epävarmat.

Alla on kuvattu toimintakatteen kehitys vuodesta 2018 talousarviovuoteen 2023 saakka.

Toimintakatteen kehitys	TP2018	TP2019	TP2020	TP2021	ENN2022	TA2023
Toimintakate, 1000 €	-42 799	-44 068	-43 442	-45 597	-47 958	-17 255
Muutos %	5,7 %	3,0 %	-1,4 %	5,0 %	5,2 %	-64,0 %

Toimintatuottojen, -kuluja ja –katteen kehitys vuodesta 2018 alkaen.

Toimintatuotot suhteessa toimintakuluihin olivat tilinpäätöksessä 2021 noin 20,1 % (ilman Ruoveden vaikutusta). Tämän osan toiminnasta saatavilla tuloilla voidaan rahoittaa ja loppu on rahoitettava verorahoituksella. Toimintatuotoista merkittävä osuus vuoteen 2022 saakka muodostuu Ruoveden maksuosuudesta sosiaali- ja terveystalvetoista, jolloin palvelutuotannon menojen muutos vaikuttaa suoraan maksuosuuteen. Toimintamenot ovat viime vuosina kasvaneet väistötilakustannusten, purkukustannusten sekä sosiaali- ja terveystalvetojen menojen kasvun johdosta. Vuodesta 2023 alkaen menoihin ja tuloihin vaikuttaa sote-uudistus, jossa merkittävä osa toiminnasta siirtyy hyvinvointialueille. Talousarviovuonna 2023 toimintamenojen alenema on noin 67 %.

5.4 Katsaus keskeisiin muutoksiin vuonna 2023 sekä taloussuunnitteluvuosiin

Talousarviovuosi 2023 on taloudelliselta kantokyvyltään vuoden 2022 ennustetta heikompi. Muutokseen vaikuttaa erityisesti vuonna 2022 hyvällä tasolla toteutuvat verotulot. Kuntaan jäävän toiminnan osalta kantokykyä heikentää erityisesti kustannustason nousu sekä elinvoiman lisäämiseen tehtävät panostukset. Valtionosuuksia ja verotuloja ei sote-uudistuksen johdosta pysty vertaamaan vuosien 2022 ja 2023 välillä. Menot kasvavat jäljelle jäävien palvelujen osalta verrattaessa henkilöstökulujen osalta palkankorotusten johdosta, hintatason nousu vaikuttaa erityisesti energiakustannuksiin, mutta myös muihin menoihin. Toiminnalliset muutokset ja valtionosuuden ja verotulojen myönteinen kehitys mahdollistavat palvelutuotannon säilyttämisen pääsääntöisesti ennallaan.

Kaupungin talousarvion kannalta vaikeimmat ennakoitavat erät siirtyvät hyvinvointialueelle. Vuoden 2023 suunnitteluun tuo kuitenkin epävarmuutta soteuudistuksen vaikutus ja rajapintojen epäselvyys hyvinvointialueen kanssa.

Vuodelle 2023 toimintaan liittyy seuraavia organisatorisia tai muita muutoksia:

- 1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja sivistystoimen uudelleenorganisointi
- 2 Sosiaali- ja terveystalouden käytössä olevat rakennukset vuokrataan Pirkanmaan hyvinvointialueelle.
- 3 Hyvinvointialueen palvelutuotantoon liittyvät asiakkaiden ateriat tuotetaan Pirkanmaan Voimia Oy:lle
- 4 Tietohallinto- ja taloushallintopalveluja tuotetaan siirtymäajan Keiturin Sote Oy:lle ja Pirkanmaan hyvinvointialueelle
- 5 Työpajatoiminnan organisointi yhdessä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa

Haasteet taloussuunnitteluvuosina

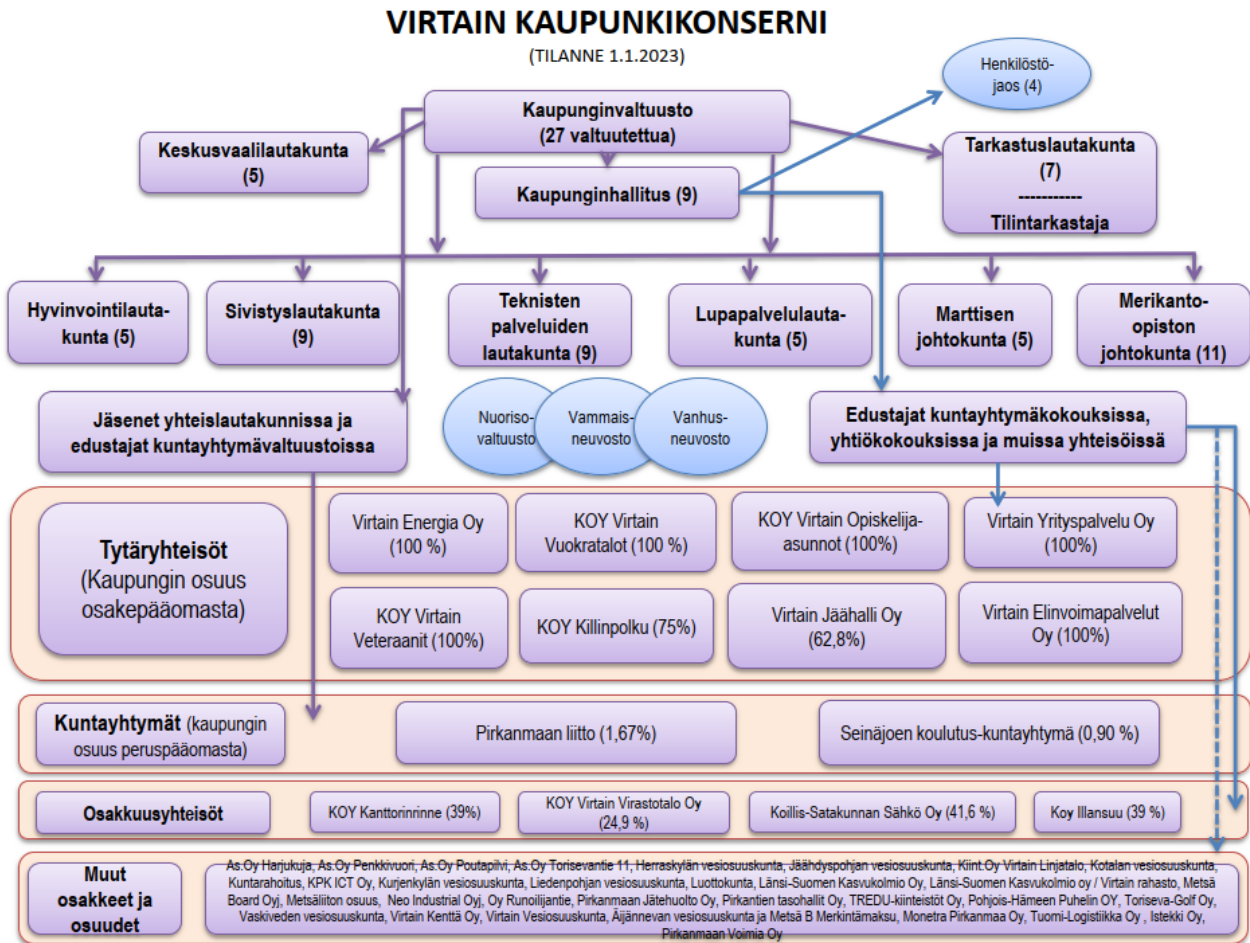
Ennusteiden mukaan Virtain väestö on voimakkaasti ikääntyvä. Siitä huolimatta, että merkittävä osa kustannuksista tulee siirtymään hyvinvointialueille, on tulevana vuosina edelleen tärkeää houkutella kuntaan työikäistä väestöä, jotta alueen yrityksiin ja kunnan toimintoihin riittää työntekijöitä ja syntyvyys ei alenisi. Alentuneen syntyvyyden johdosta koulujen oppilasmäärät ja päivähoitoa tarvitsevien määrät tulevat edelleen alenemaan. Tämä aiheuttaa tarpeen opetustoimen ja varhaiskasvatuksen sopeuttamiseksi tarvetta vastaavalle tasolle. Oppilasmäärän aleneminen ja toisaalta väistötiloista aiheutuva kustannusten nousu näkyvät jo oppilaskohtaisten kustannusten voimakkaana kasvuna viime vuosina. Toimenpiteisiin on jo ryhdytty, mutta niitä tullaan tarvitsemaan edelleen, koska syntyvyys näyttää pysyvän yhä alhaisella tasolla, vaikka on hieman viime vuosina kohentunutkin. Vuosi 2022 tulee olemaan ensimmäinen kokonainen vuosi ilman väistötiloja, joten yhtenäiskoulun valmistumisen vaikutus tullaan näkemään vuoden 2022 tilinpäätöksessä. Yleisen kustannusten nousun ja oppilasmäärän alenemisen johdosta oppilaskohtaiset kustannukset eivät kokonaisuutena tule todennäköisesti alenemaan ainakaan vielä vuonna 2023.

Väestörakenteen vinoutuminen aiheuttaa myös sen, että verotulot tulevat väistämättä laskemaan, mikä korostaa menojen tasapainottamistarvetta.

Suunnitteluvuoteen 2025 tulee vaikuttamaan TE-palvelujen siirto kuntiin 1.1.2025 alkaen.

6 TYTÄRYHTIÖT JA LIIKELAITOS MARTTINEN

Kaupunki omistaa 100 % omistussuhteella Keiturin Sote Oy:n, Virtain Energia Oy:n, Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot, Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit, Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolan, Virtain Yrityspalvelu Oy:n ja Virtain Elinvoimapaalvelut Oy:n. Lisäksi kaupungilla on 75 % omistusosuus Kiinteistö Oy Killinpolusta ja 62,8 % omistusosuus Virtain Jäähalli Oy:stä. Virtain kaupungin konserni on kuvattu alla olevassa kaaviossa vuoden 2022 tilanteen mukaan. Vuonna 2023 toimielinrakenne tulee muuttumaan sosiaali- ja terveystalouden siirtyessä hyvinvointialueelle, Keiturin Sote Oy:n osakkeiden siirtyessä Pirkanmaan hyvinvointialueen omistukseen sekä Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin purkautuessa 1.1.2023 alkaen.

6.1 Kaupunkikonsernin tavoitteet

Valtuusto linjaa **kuntastrategiassa** kunnan omistajapolitiikan. Konserniyhtiöillä on aina jokin kunnan toimintaan liittyvä strateginen tavoite ja ne toteuttavat kunnan kokonaisuutun perustuen tuloksellisesti omistajan tavoitteita. Kokonaisedun määrittelyä selkeyttää se, että valtuusto kuntastrategiaa ja siihen liittyvää omistajapolitiikkaa koskevassa päätöksenteossään selkeästi määrittää ne pitkän aikavälin tavoitteet, joita kunnalla on omistuksiinsa liittyen.

Virtain kaupungin konsernin talousarviotavoitteiden lähtökohtana on kaupunginvaltuuston 13.12.2021 hyväksymä kaupunkistrategia ja siitä johdetut tavoitteet omistajan näkökulmasta. Virtain kaupungin strategian Onnistu Virroilla- Tiekartta tulevaisuuteen kivijalat ovat henkilöstö ja talous. Strategian teemana on:

*Meillä eletään turvallista ja onnellista arkea hienojen luonnonmaisemien keskellä.
Tärkeintä meille on ihmisten, yritysten ja ympäristön hyvinvointi!*

VISIO 2030 Virrat on hyvinvoiva ja elinvoimainen kaupunki

MISSIO Väkiluvun kehitys vuoteen 2030 mennessä positiiviseksi

Omistajapolitiisissa linjauksissa on asetettu tavoitteita konserniyhtiöille.

Seuraavassa on asetettu taloudellisia tunnuslukutavoitteita kuntakonsernille keskeisten tunnuslukujen osalta. Tulvina vuosina konsernin tunnusluvuissa tulee tapahtumaan muutosta Pirkanmaan sairaanhoitopiirin purkautuessa ja jäädessä pois konsernitilinpäätöksestä. Viime vuosien tilinpäätöksissä Pirkanmaan sairaanhoitopiirin osuus konsernin veloista on noin 22 - 24 %. Tavoitteet on asetettu perustuen tilinpäätökseen 2021, emokaupungin talousarvioon sekä konserniyhtiöiden talousarvioihin.

Konsernille asetetut tavoitteet	TP 2021	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Konsernin toimintatulot / toimintamenot %	56,12 %	> 30 %	> 30 %	> 30 %
Konsernin vuosikate % poistoista	189,87 %	> 100 %	> 100 %	> 100 %
Konsernin omavaraisuusaste %	53,40 %	> 55 %	> 55 %	> 55 %
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus %	47,70 %	< 50 %	< 50 %	< 50 %
Konsernin korolliset lainat/asukas, euroa	5 324 €	< 5 000 €	< 5 000 €	< 5 000 €

6.2 Virtain Energia Oy

Kuntalain 2 a §:n mukaan kunnan hoitaessa 2 §:ssä tarkoitettua tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla sen on annettava tehtävä osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi. Tehdyn arvion perusteella kaupungin tuli yhtiöittää kaukolämpöliiketoiminta sekä teollisuuskiinteistöjen vuokraustoiminta.

Virtain kaupunginhallitus on kokouksessaan 1.6.2015 188 § perustanut lämpöliiketoiminnan yhtiöittämistä varten kaupungin 100 % omistaman Virtain Energia Oy:n. Yhtiön hallitukseen on valittu kolme jäsentä ja yhtiön toimitusjohtajaksi Virtain kaupungin maanrakennusmestari 1.6.2017 alkaen toistaiseksi voimassaolevalla sopimuksella.

Virtain Energia Oy tuottaa jatkossa kaukolämpöliiketoiminnan kaupungilta vuokraamissaan toimitiloissa ja kaukolämpöverkossa. Yhtiön liikevaihto on noin 2,3 miljoonaa euroa, josta 0,5 miljoonaa euroa kaupungin tilojen lämmityksestä. Vuodelle 2023 on päätetty 6 % suuruisesta korotuksesta kaukolämmön hintaan kiinteiden polttoaineiden ja sähköenergian noususta johtuen. Yhtiön budjetoitu tulos ennen veroja on noin -12.000 euroa. Talousarviossa on sähkön hinta huomioitu ns. pahimman skenaarion mukaan millä on olennaista vaikutusta tulokseen.

Vuoden 2023 aikana on tarkoituksena uusia Kattila K2:n pa-pinnanmittauksen säteilylähteet. Investoinneissa on lisäksi varauduttu uusien liittymien rakentamiseen sekä mahdollisiin ennalta arvaamattomiin peruskorjauksiin. Vuosille 2024 – 2026 on tulossa merkittäviä investointeja liittyen mm. Nallelan uuteen varalämpökeskukseen, Sampolan uuteen lämpölaitokseen sekä linjojen uusimiseen.

Mittari	Tavoite 2023
Tilikauden tulos	≥ 40 000
Lämmön toimitusvarmuus	Ei merkittäviä häiriöitä lämmöntoimituksessa
Uusien liittymien määrä	≥ 3

6.3 Virtain Yrityspalvelu Oy

Virtain Yrityspalvelu Oy toimii vuokraten teollisuustiloja yrityksille. Hallitus koostuu neljästä jäsenestä ilman varajäseniä. Virtain Yrityspalvelu Oy:n toimitusjohtajana on toiminut 1.12.2020 alkaen Ari Juvakka, hän toimii myös Virtain Elinvoimapalvelut Oy:n, Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalojen ja Kiinteistö Oy Virtain opiskelija-asuntoloiden toimitusjohtajana.

Yhtiöllä on omistuksessaan kaksi vuokrattavaa teollisuusrakennusta ja huvilarakennus. Lisäksi yhtiö välivuokraa edelleen kolmea kaupungin omistamaa rakennusta. Aiemmin välivuokratut kaupungin omistamat teollisuusrakennukset on siirretty Virtain Elinvoimapalvelut Oy:lle 1.1.2022 alkaen. Virtain Yrityspalvelut Oy:n teollisuus- ja tuotantorakennusten rakentamiseen ja vuokraamiseen liittyvä toiminta on tarkoitus yhdistää vuoden 2023 aikana Virtain Elinvoimapalvelut Oy:n toimintaan. Toteutustapa on tarkoitus päättää vuoden 2022 aikana. Viime vuosina yhtiön talous on kehittynyt myönteisesti ja yhtiö on tehnyt vuosittain positiivisen tuloksen, myös vuonna 2022 yhtiön tulos on muodostumassa positiiviseksi. Yhtiön tilat ovat 100 %:sesti vuokrattuna.

Mittari	Tavoite 2023
Tilikauden tulos	≥ 15.000
Vuokrausaste	100 %
Teollisuushallien vuokraustoiminnan yhdistäminen perustettavan yhtiön kanssa	Toteutunut vuonna 2023

6.4 Virtain Elinvoimapalvelut Oy

Virtain Elinvoimapalvelut Oy on rekisteröity 15.11.2021 ja yhtiön toiminta on alkanut 1.2.2022 alkaen, kun Virtain kaupungin omistuksessa olleet kolme teollisuus- ja tuotantokäytössä olevien rakennusten siirrettiin yhtiölle noudattaen liiketoimintasiirron periaatteita. Jatkossa kaupungin elinkeinotoiminnan käytössä olevien rakennusten vuokraustoiminta on tarkoitus keskittää Virtain Elinvoimapalvelut Oy:lle. Tämä tarkoittaa Virtain Yrityspalvelut Oy:n vastaavan toiminnan siirtämistä uuteen yhtiöön. Virroilla on tarve uuden teollisuus- tai vastaanottohallin rakentamiselle. Mahdollinen uuden hallin rakentaminen tulisi uuden yhtiön vastuulle ja kaupunki toimisi mahdollisesti hankkeen takaajana kuntalain säädökset huomioiden.

Mittari	Tavoite 2023
Tilikauden tulos	≥ 0
Vuokrausaste	100 %
Uuden hallihankkeen käynnistäminen	Toteutussuunnitelma valmis vuoden 2023 aikana

6.5 Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot

Kiinteistö Oy Virtain Vuokrataloilla on lokakuussa 2022 yhteensä 233 vuokrattavaa huoneistoa neljässätuista kiinteistössä. Vuokrausaste on syyskuun lopussa lähes edellisvuoden tasolla ollen n. 88,4 % (ed. vuonna 90 %). Vuokrausastetta on lisännyt myös kaupungin elinvoimapakettiin sisältyvä vuokrahuojennus. Yhtiöllä on lisäksi

tyhjiillään Koivulantie 2:ssa sijaitseva tyhjiillään oleva kerrostalo, jota ei ole huomioitu vuokrausasteen laskennassa. Tyhjiillään olevan rakennuksen mahdollinen jatkokäyttö tai purkaminen on vielä avoinna. Peruskorjauksesta on laadittu kustannusarvio. Virtain kaupunginvaltuusto on vuonna 2022 päättänyt sijoittaa yhtiön sijoitetun vapaan pääoman rahastoon 1 miljoonaa euroa yhtiön huoneistojen korjaussuunnitelman toteuttamiseksi. Sijoituksesta on maksettu 540 000 euroa, joka kattaa muiden kuin Koivulantie 2:n korjaussuunnitelman toteutuksen sekä suunnitelman laatimisen Koivulantie 2 osalta.

Vuoden 2023 talousarvio on laadittu nykyisellä vuokratasolla. Talousarviossa on ennakoitu kustannusten nousua mm. viimeaikaisen kehityksen perusteella erityisesti sähkö- ja lämmitysmenojen osalta. Tulostavoitteena vuodelle 2023 on ylijäämäinen tulos. Yhtiön rahoitus tilanne on ollut tiukka ja yhtiö on sopinut Valtiokonttorin kanssa lyhennysvapaista. Samassa yhteydessä Virtain kaupunki on hyväksynyt, että yhtiön III-sijaislainoille ei peritä korkoa lainaehtojen muutosaikana. Viime vuosina on selvitetty vaihtoehtoja kaupungin omistamien vuokra-asuntojen siirrostä Kiinteistö Oy Virtain Vuokrataloille.

Mittari	Tavoite 2023
Tilikauden tulos	≥ 40 000
Vuokrausaste	90 %

6.5.1 Linjatiet 1 ja Linjatiet 5

Linjatiet 1 ja 5 vuokrataso pidetään ennallaan. Vuokraustilanne on kummassakin pysynyt hyvällä tasolla. Vuokrausaste syyskuun 2022 lopussa oli Linjatiet 1 osalta 94 % (tyhjänä yksi asunto) ja Linjatiet 5 osalta 100 %. Vuotta aiemmin vuokrausaste oli molemmissa 100 %.

Kaikista kohteista tehdään evl:n mukaiset maksimipoistot.

6.6 Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolat

Opiskelijoiden määrän väheneminen viime vuosina on johtanut siihen, että tarjontaa on selvästi kysyntää enemmän. Vuonna 2021 Virroilla jatketaan runsasta ja monipuolista tapahtumatarjontaa. Virtain keskustassa haaste on majoituspaikkojen vähäisyys. Kesähotellitoiminta on päättyneet kesään 2021. Uuden yrittäjän kanssa on tehty sopimus A- ja C- rakennusten vuokrauksesta ympärivuotisesti 16.8.2021 alkaen. Uusi yrittäjä vuokraa asuntoja sekä lyhyt- että pidempiaikaiseen tarpeeseen. Asuntoja on tarjolla edelleen myös opiskelijoille. Vuonna 2020 hyväksytyn elinvoimapaketin mukaista tukea opiskelijoiden asumiseen esitetään talousarviossa jatkettavaksi myös vuonna 2023.

Kiinteistö Oy Virtain opiskelija-asuntolat on ajautunut taloudellisiin vaikeuksiin opiskelija-asuntolan haasteellisen tilanteen vuoksi. Toimintavaihtoehtoja on kartoitettu yhdessä kaupungin ja yhtiön hallinnon kanssa sekä neuvoteltu Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen sekä Valtiokonttorin kanssa eri vaihtoehtoista. Vuoden 2023 alusta alkaen B-rakennusta vuokrataan Pirkanmaan hyvinvointialueelle. A- ja C -rakennusten osalta selvitetään edelleen rakennusten mahdollista myyntiä sekä tervehdyttämistä vaihtoehtoja.

Mittari	Tavoite 2023
Tilikauden tulos	≥ 0

6.7 Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit

Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit hallinnoi 15 huoneistoa ja vuokrausaste syyskuun 2022 lopussa on 100 %.

Vuokria korotetaan vuoden 2023 alusta alkaen 0,20 €/m². Keskimääräinen neliövuokra on 7,90 €/kk. Remontoitujen huoneistojen osalta on päätetty, että neliövuokra on korkeampi, mikäli vuokralaiseksi valitaan ei-sotaveteraaneja tai heidän puolisoitaan.

Korjaukset on tehty tulorahoituksella. Kiinteistö Oy Virtain Veteraanien taloudellinen tilanne on hyvä. Yhtiön tulee säilyttää taloustilanne hyvällä nykytasolla.

Mittari	Tavoite 2023
Tilikauden tulos	≥ 0
Vuokrausaste	95 %

6.8 Kiinteistö Oy Killinpolku

Kiinteistö Oy Killinpolku hallinnoi 15 huoneistoa ja vuokrausaste oli syyskuun lopussa n. 73 % (ed. vuosi 60 %). Virtain kaupunki omistaa yhtiöstä 75 % ja Suominen Oyj 25 %.

Yhtiön tulos on viime vuosina ollut negatiivinen johtuen vuokrausasteen alhaisuudesta. Yhtiö on tehnyt viime vuosina toimenpiteitä käyttömenojen alentamiseksi, mikä ei ole kuitenkaan riittänyt nostamaan tulosta positiiviseksi. Yhtiön vuoden 2023 talousarvio on n. -10 695 euroa tappiollinen. Tuloksen ennakoidaan heikkenevän hoitokulujen kasvun johdosta. Käyttömenojen kasvu aiheutuu pääosin lämmityskustannusten kasvusta. Yhtiön oma pääoma on painunut negatiiviseksi tilinpäätöksessä 2020. Valtiokonttorin vuonna 2002 tekemän vapaaehtoisen velkasaneeraus päätöksen mukaisesti yhtiön omistajien tulee tarvittaessa avustaa yhtiötä siten, että hoitokate pysyy riittävällä tasolla.

Mittari	Tavoite 2023
Tilikauden tulos	≥ 0
Vuokrausaste	> 60 %

6.9 Virtain Jäähalli Oy

Kaupunki omistaa Virtain Jäähalli Oy:stä 62,8 % tavoitteenaan turvata edellytykset aktiiviseen harrastustoimintaan. Virtain Jäähalli Oy:lle asetettuna tulostavoitteena on selviytyä käyttömenoista sekä lainojen lyhennyksistä omalla tulorahoituksella. Yhteistyö- ja avustussopimus kaupungin ja yhtiön välillä on tarkastettu vuonna 2012.

Jäähalliin on tarve hankkia joustokaukalo, joka mahdollistaisi hallin käytön laajemmin jääkiekkjoukkueiden harjoittelussa ja lisäksi siten hallin käyttöastetta. Kaupunki omistaa nykyisen kaukalon. Joustokaukalon hankintaa on valmisteltu yhdessä yhtiön, kaupungin sekä Virtain Kiekko-Karhujen kanssa. Yhtiölle on myönnetty valtionavustusta joustokaukalon rakentamiseen. Yhtiö tarvitsee avustuksen lisäksi rahoitusta kaupungilta ja muilta tahoilta joustokaukalon rakentamiseen.

Yhtiön tilinpäätökset 2015 - 2019 ovat olleet lievästi tappiollisia, mutta yhtiö on kyennyt selviytymään käyttömenoista ja lainanhoitokuluista tulorahoituksella. Vuonna 2020 tappio syveni koronaepidemian johdosta, toiminta jouduttiin lopettamaan ennenaikaisesti keväällä 2020. Poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2020 ovat heikentäneet myös yhtiön maksuvalmiutta. Yhtiön henkilökunta on siirtynyt 1.5.2019 alkaen kaupungin palvelukseen osaksi liikuntapaikkojen hoitoa. Yhtiö ostaa kiinteistön ja jään hoitoon liittyvät palvelut kaupungilta millä pyritään tehostamaan toimintaa kysyntää vastaavaksi. Vuoden 2023 osalta sähkön hinnan merkittävä kasvu haasteita yhtiön talouteen.

Vuoden 2023 talousarvio perustuu 900 tunnin jääajan myyntiin (vuosi 2021 950 h). Harrastajien lisäksi opetustoimien käyttöön on budjetoitu 150 h, minkä lisäksi on budjetoitu energia-avustusta kaupungilta. Virtain kaupungin avustus on talousarviossa 2023 ennallaan. Virtain kaupungin liikuntasihteeri on aloittanut Virtain Jäähalli Oy:n toimitusjohtajana 1.6.2019 alkaen toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella.

Taloudellisen tilanteen parantamiseksi yhtiön tulisi löytää keinoja tulojen lisäämiseen, koska nykyinen käyttö ja siitä muodostuva tulovirta ei riitä kattamaan käyttökustannuksia sekä lainanhoitokuluja etenkin, kun sähkön hinta on noussut.

Mittari	Tavoite 2023
Tilikauden tulos	≥ 0
Myyty jääaika	≥ 900 h

6.10 Osakkuusyhteisöt

Kaupungin osakkuusyhtiöt ovat Kiinteistö Oy Virtain Virastotalo (omistus 25,40 %), Koillis-Satakunnan Sähkö Oy (omistus 41,2 %), Kiinteistö Oy Illansuu (omistus 39 %) ja Kiinteistö Oy Kanttorinrinne (omistus 39 %).

Koillis-Satakunnan Sähkö Oy on osakkuusyhteisöistä merkittävin. Yhtiön maksaman osingon taso on pysynyt vakaana. Vuonna 2022 osinko kaupungille oli 234 135 euroa (234 135 euroa vuonna 2021). Yhtiö on vuonna 2022 kilpailutuksen perusteella valittu Virtain kaupungin sähkötoimittajaksi. Yhtiö on sijoittanut Fennovoiman Hanhikiven ydinvoimalaitoksen rakentamishankkeeseen Katternö Kärnkraft Oy Ab:n kautta. Sijoituksesta aiheutuu todennäköisesti yhtiölle enintään noin 4 miljoonan euron alaskirjaukset tilikaudella 2022. Kihniön kunta on nostanut Pirkanmaan käräjäoikeudessa kanteen yhtiön yhtiöjärjestyksen muuttamisesta lunastushinnan osalta.

6.11 Liikelaitos Marttinen

Liikelaitos Marttinen on Marttisen saaren kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa ympäristössä toimiva nuoris- ja matkailukeskus. Keskusten toiminta on pääosin suunnattu nuorille. Marttisen ensisijaisena tehtävänä on toimia nuorisolain (1285/2016) mukaisena valtionapukelpoisena nuorisokeskuksena ja toteuttaa nuorisokeskuksille lainsäädännössä (nuorisolaki sekä asetus nuorisotyöstä ja –politiikasta 211/2017) määritellyjä tavoitteita ja tehtäviä.

Keskusten pääasiallisena nuorisotyön ympärivuotisena tehtävänä on tarjota nuorille ohjattua seikkailu-, luonto-, ympäristö-, kulttuuri- tai leiritoimintaa. Nuorisokeskuksen nuorisotyö edistää nuorten kansainvälistymistä ja kestävä kehitystä. Keskusten nuorisotoiminta on yleishyödyllistä ja keskuksen mahdollinen ylijäämä käytetään nuorisotyön kehittämiseen sekä nuorisotyön käytössä olevien infrastruktuurien ylläpitoon ja kehittämiseen. Nuorisotoiminnan menoihin saadaan valtionavustusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Marttinen tuottaa myös Virtain kaupungin nuorisotoimen palvelut kaupungin siihen tarkoitukseen myöntämällä avustuksella.

Marttisen kokous- ja juhlatilatoiminta (elinkeinotoiminta) tukee keskuksen nuorisotoimintaa. Elinkeinotoiminta on eriytetty keskuksen kirjanpidossa.

Erillinen tulosalue on myös Perinnekylä, perinnepohjainen kulttuurimatkailualue, jossa on kolme museota sekä noin 30 muuta museaalisesti ja paikallishistoriallisesti arvokasta rakennusta. Osa rakennuksista on vuokrattu matkailua palvelevan yritystoiminnan käyttöön. Kaupunki avustaa Perinnekylään toimintaa.

Talousarviovuosi 2023

Marttisen ydintoimintaa on perusnuorisotoiminta (leirikoulut, rippileirit, järjestöjen leirit, muu nuorisotoiminta) ja kuten aikaisempinakin vuosina se muodostaa suurimman osan Marttisen käyttöpäivistä. Sosiaalisen nuorisotyön

(Nuotta-valmennus) merkitys ja kysyntä eivät ole edellisistä vuosista vähentyneet. Vuonna 2020 alkaneen koronaepidemian vaikutukset näkyvät muutoksina tämän päivän toimintaympäristössä. Asiakaskäyttäytyminen muuttui merkittävästi mm. varausikkunat ovat lyhentyneet ja palvelujen vaatimustasot nousseet. Oman haasteensa toimintaympäristössä aiheuttaa kansainvälisen tilanteen myötä raju toimintakustannusten nousu, inflaatio, talouden kasvun hidastuminen ja kansalaisten luottamuksen lasku omaan talouteensa. Kansainvälisen toiminnan romahtamisen jälkeen sen elpyminen on onneksi alkanut. Kansainvälisen toiminnan kasvua Marttisessa edesauttaa saatu ESC50-QLA laatumerkki ja nuorisotalon Erasmus+ -akkreditointi. Vuonna 2023 tavoitteena on edelleen vahvistaa tulorahoitusta ja kustannusten hallintaa kehittämällä myyntiä ja keskittymällä entistä vahvemmin omaan osaamiseen ja ydintoimintaan. Asiakastiedon keräys ja huomiointi toimintojen suunnittelussa, toimintaympäristön muutoksiin reagointi, prosessien selkeys, kustannustietous, vahva viestintä ja verkostoyhteistyö ovat tässä merkittävässä roolissa.

	TP2020	TP2021	31.8.2022 (arvio)	TA2023
Käyttöpäivät	9 823	13 149	14 000	20 000

Liikelaitos Marttiselle on asetettu 10 000 euron ylijäämäinen tulostavoite vuodelle 2023. Marttinen on toiminut liikelaitoksena 1.1.2006 alkaen. Talousarviossa huomioidaan Marttisen sitovat toiminnalliset tavoitteet, mutta talousarvion hyväksyy Marttisen johtokunta, ja se ei sisälly kaupungin omaan talousarvioon. Tämän hetken luonnos Marttisen talousarviosta on suositusten mukaisesti talousarvion liitteenä.

Suunnitteilla on Perinnekytän siirtäminen Marttisen alaisuudesta. Mikäli siirto toteutuu vuoden 2023 aikana, tehdään tarvittavat muutokset talousarvioon siinä yhteydessä.

KÄYTTÖTALOUS, YHTEENVETO

KAUPUNGINVALTUUSTO	TA2022	TA2023
TOIMINTATULOT	0	0
TOIMINTAMENOT	-106 259	-115 233
TOIMINTAKATE	-106 259	-115 233
TARKASTUSLAUTAKUNTA	TA2022	TA2023
TOIMINTATULOT	0	0
TOIMINTAMENOT	-28 520	-28 483
TOIMINTAKATE	-28 520	-28 483
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	TA2022	TA2023
TOIMINTATULOT	0	10 300
TOIMINTAMENOT	-25 000	-26 370
TOIMINTAKATE	-25 000	-16 070
HALLINTO- JA ELINVOIMAOSASTO	TA2022	TA2023
TOIMINTATULOT	2 194 306	1 830 411
TOIMINTAMENOT	-4 842 793	-4 736 483
TOIMINTAKATE	-2 648 487	-2 906 072
SIVISTYSLAUTAKUNTA	TA2022	TA2023
TOIMINTATULOT	582 095	333 403
TOIMINTAMENOT	-12 056 502	-12 640 074
TOIMINTAKATE	-11 474 407	-12 306 671
MERIKANTO-OPISTO	TA2022	TA2023
TOIMINTATULOT	450 250	446 550
TOIMINTAMENOT	-1 470 821	-1 588 940
TOIMINTAKATE	-1 020 571	-1 142 390
HYVINVOINTILAUTAKUNTA	TA2022	TA2023
TOIMINTATULOT		6 530
TOIMINTAMENOT		-702 658
TOIMINTAKATE	0	-696 128
PERUSTURVALAUTAKUNTA	TA2022	TA2023
TOIMINTATULOT	28 930 560	
TOIMINTAMENOT	-60 734 193	
TOIMINTAKATE	-31 803 633	0
TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA	TA2022	TA2023
TOIMINTATULOT	7 085 112	8 720 384
TOIMINTAMENOT	-7 935 976	-8 930 003
TOIMINTAKATE	-850 864	-209 619
VIRTAIN KAUPUNKI YHTEENSÄ	TA2022	TA2023
TOIMINTATULOT	39 242 323	11 347 578
TOIMINTAMENOT	-87 200 064	-28 768 244
TOIMINTAKATE	-47 957 741	-17 420 666

7.1 KAUPUNGINVALTUUSTO

Kaupungin ylintä päätävävaltaa kaupungin toiminnassa käyttää asukkaiden valitsema kaupunginvaltuusto. Valtuusto valitaan neljäksi vuodeksi kerrallaan neljän vuoden välien järjestettävillä kuntavaaleilla. Uusi valtuustokausi käynnistyi poikkeuksellisesti 1.8.2021, kun kuntavaaleja jouduttiin siirtämään koronaepidemian johdosta. Virtain kaupunginvaltuustossa on kaudella 2021–2025 yhteensä 27 valtuutettua, joiden määrä on kuntalaissa sidottu kaupungin asukaslukuun.

Kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Kaupunginvaltuuston tehtävät on määrätty kuntalain 14 §:ssä. Sen mukaan valtuusto päättää:

- 1) kuntastrategiasta;
- 2) hallintosäännöstä;
- 3) talousarviosta ja taloussuunnitelmasta;
- 4) omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta;
- 5) liikelaitokselle asetettavista toiminnan ja talouden tavoitteista;
- 6) varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista;
- 7) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista;
- 8) palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista;
- 9) takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta;
- 10) jäsenten valitsemisesta toimielimiin, jollei jäljempänä toisin säädetä;
- 11) luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista;
- 12) tilintarkastajien valitsemisesta;
- 13) tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta;
- 14) muista valtuuston päätettäviksi säädetyistä ja määrättyistä asioista.

Talousarviovuodelle on budjetoitu kaupunginvaltuuston toiminnasta aiheutuvat menot. Kaupunginvaltuuston määrärahoista maksetaan mm. valtuutettujen kokouspalkkiot, tilojen käytöstä aiheutuvat vuokrat sekä mahdolliset valtuuston koulutus- ja seminaarikustannukset. Talousarvio 2023 on hieman korkeampi kuin vuonna 2022 johtuen mm. tilakustannusten kasvusta. Kaupunginvaltuustolla ei ole tuloja.

Taloudelliset tavoitteet

KAUPUNGINVALTUUSTO	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos 22/23%	TS2024	TS2025
TOIMINTATULOT						
TOIMINTAMENOT	-73 453	-106 259	-115 233	8,4 %	-115 233	-115 233
TOIMINTAKATE	-73 453	-106 259	-115 233	8,4 %	-115 233	-115 233

7.2 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Keskusvaalilautakunta on lakisäätöinen toimielin, jonka tulee toteuttaa sille vaalilaissa määritellyt tehtävät. Keskusvaalilautakunta vastaa valtiollisten vaalien, kuntavaalien ja kansanäänestysten järjestämisestä.

Vuonna 2023 toimitetaan eduskuntavaalit ja vuonna 2024 presidentinvaalit ja europarlamenttivaalit.

Vaalien valmistelutöistä sekä ennakoäänestyksen ja varsinaisen vaalipäivän järjestelyistä vastaa keskusvaalilautakunta. Käytännön toimintaa hoidetaan kaupunginkansliassa. Valtio korvaa valtiollisissa vaaleissa osan kuntien vaalikustannuksista lukuun ottamatta kuntavaaleja, joiden järjestämisestä valtio ei maksa korvausta kunnille. Hyvinvointialue vastaa aluevaalilautakunnan toiminnasta aiheutuvista kustannuksista. Kunnat vastaavat nyky-

seen tapaan kuntien vaaliviranomaisten toiminnasta aiheutuvista kustannuksista. Jos kuntavaalien kanssa samanaikaisesti toimitettavista aluevaaleista aiheutuisi kunnille ylimääräisiä kustannuksia, niistä vastaisi hyvinvointialue.

Taloudelliset tavoitteet

KESKUSVAALILAUTAKUNTA	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos 22/23%	TS2024	TS2025
TOIMINTATULOT	7 756	0	10 300		10 300	0
TOIMINTAMENOT	-32 360	-25 000	-26 370	5,5 %	-26 370	-35 470
TOIMINTAKATE	-24 604	-25 000	-16 070	-35,7 %	-16 070	-35 470

7.3 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Arviointi- ja tarkastustoiminnan tavoitteena on varmistaa kaupunkikonsernin toiminnan tarkoituksenmukaisuus ja tuloksellisuus sekä kuntalaisten etujen toteutuminen.

Kaupunginhallituksen sijaan tarkastuslautakunta valmistelee suoraan valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, kuten ehdotuksen tilintarkastajan valinnasta. Kuntalain 122.3 § momentti säätelee sitä, että tilintarkastusyhteisö voidaan valita kerrallaan enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa tilintarkastussopimuksen noudattamista ja tehdä valtuustolle ehdotus tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille, ottaen huomioon tilintarkastajan tilintarkastuskertomuksessa antamat lausunnot.

Kuntalain 1.6.2017 uudistuksen myötä myös arviointia koskeviin tehtäviin tuli muutoksia. Sen lisäksi, että tarkastuslautakunnat arvioivat valtuuston talousarvioiden toteutumista kunnan ja kuntakonsernien asettamien toimintojen ja talouden toteutumien osalta, lautakunta arvioi myös sitä antaako toimintakertomuksessa esitetty selvitys riittävät tiedot valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisesta, ja siitä onko toteuttaminen ollut tuloksellista ja tarkoituksenmukaista. Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Tarkastuslautakunnan vuoden 2023 talousarvio on lähes vuoden 2022 tasolla. Tarkastuslautakunnalla ei ole tuloja. Tilintarkastuspalvelut on kilpailutettu vuonna 2022 ja nykyinen sopimus kattaa vuoden 2022 tilintarkastuksen. Hyvinvointialueuudistus tulee voimaan 1.1.2023, joka muuttaa merkittävästi kunnan organisaatiota ja toimintaa. Tämän takia tilintarkastuspalveluiden hankinta on ratkaistu vain voimaantuloon saakka eli käytännössä tilikaudelle 2022. Tilintarkastusyhteisö kilpailutetaan vuoden 2023 alussa, kun pystytään tarkemmin arvioimaan muutoksen vaikutusta tarkastuspäivien määrään. Kilpailutuksella tulee todennäköisesti olemaan vaikutusta kustannuksiin.

Taloudelliset tavoitteet

TARKASTUSLAUTAKUNTA	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos 22/23%	TS2024	TS2025
TOIMINTATULOT						
TOIMINTAMENOT	-24 950	-28 520	-28 483	-0,1 %	-28 483	-28 483
TOIMINTAKATE	-24 950	-28 520	-28 483	-0,1 %	-28 483	-28 483

7.4 HALLINTO- JA ELINVOIMAOSASTO

Kaupunginhallitus johtaa, ohjaa ja koordinoi kaupungin päätöksentekoa, organisaation ja palveluiden suunnittelua ja kehittämistä sekä taloutta siten, että kaupunki kehittyä kaupungin toiminta-ajatuksen ja valtuuston määrittelemien tavoitteiden mukaisesti. Kaupunginhallituksessa on 1.8.2021 alkaneella valtuustokaudella yhdeksän jäsentä. Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii hallinto- ja elinvoimaosasto, joka jakautuu kahteen tulosyksikköön elinvoimapalveluihin sekä hallintoon ja talouteen. Osaston alaisuudessa toimii itsenäisenä lupaviranomaisena ja asiantuntijalautakunta lupa-palvelulautakunta, joka toimii maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena rakennusvalvontaviranomaisena sekä kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain mukaisena ympäristönsuojeluviranomaisena.

Elinvoimapalveluihin kuuluvat kaupungin kehittäminen, viestintä ja markkinointi, elinkeino- ja työllisyyspalvelut, maankäyttö ja kaavoitus sekä rakennus- ja ympäristövalvonta.

Lakisääteiset maaseutuelinkeinoviranomaispalvelut tuottaa Keuruun kaupunki isäntäkuntamallilla.

Vuoden 2023 alusta hyvinvointialueelle on siirtymässä kuntouttava työtoiminta ja tähän liittyvä työpajatoiminta. Nuorten työpajatoiminta on jäämässä kunnille rahoituksellisista syistä. Jatkossa on tärkeää löytää toimivat yhteistyömallit hyvinvointialueen kanssa sujuvien palveluiden järjestämiseksi. Työllistämisen tehtävänä on tukea työmarkkinoille sijoittumista ja huolehtia pitkään työttöminä olleiden henkilöiden aktivointisuunnitelmien laatimisesta tai työllistää heidät. Kaupungin työllistämiseen kuuluu jatkossa palkkatukityöllistäminen, nuorten kuntouttava työtoiminta ja etsivä nuorisotyö.

Hallinnon ja talouden tulosyksikkö vastaa talous- ja tietohallinnon palveluista, asianhallinnan toimivuudesta sekä kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston valmistelu- ja toimeenpanotehtävistä.

Kaupunginkanslia vastaa kaupungin asianhallinnan toimivuudesta sekä hallinnon valmistelusta, joista keskeisimpinä tehtävinä ovat kaupungin kirjaamoon ja asiakaspalvelupisteen ylläpitäminen, kaupunginhallituksen ja -valtuuston valmistelu- ja toimeenpanotehtävät, kaupungin tietosuojan kehittäminen sekä vaalien järjestäminen keskusvaalilautakunnan ohjauksessa.

Tietohallinto johtaa, koordinoi ja kehittää koko kaupungin tietohallintoa sekä järjestää itse tai ostopalveluna kaikille asiakkailleen määriteltyjä ICT-palveluja.

Taloushallinto vastaa kaupungin taloushallinnon tehtävälueesta sisältäen palkanlaskennan, maksuliikenteen ja kirjanpidon. Taloushallinto vastaa mm. talousarvion ja tilinpäätöksen valmistelusta sekä kustannuslaskennan ja raportoinnin kehittämisestä.

Talousarviovuosi 2023

Vuoden 2021 talousarviossa toiminta on ensimmäisen kerran yhdistetty yhdelle tulosalueelle aiemman kahden sijaan. Yhdistäminen on tehty, koska myös käytännön toiminta nivoutuu kiinteästi yhteen. Kustannuspaikat pysy-

vät ennallaan, joten tarvittaessa tietoa saadaan myös tarkemmalla tasolla. Vuoden 2021 alusta alkaen aikaisemmin teknisten palveluiden alaisuudessa toiminut ympäristövalvonnan osasto on liitetty osaksi elinvoimapalvelujen tulosyksikköä ja vuoden 2022 alusta alkaen myös paikkatieto ja kiinteistösihteerin virka siirtyvät hallinto- ja elinvoimaosastolle.

Elinvoimapalvelut

Talousarviovuoden aikana elinvoimapalvelujen toiminnan painopisteenä on varmistaa edellytyksiä väkiluvun vähenemisen pysäyttämiseen kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti. Painopisteenä ovat yritysysteistyön kehittäminen, kuntamarkkinointi erityisesti messujen, esitteiden ja tienvarsimainonnan kehittämisen avulla, työllisyyden kuntakokeilun jatkaminen, kaavoituksen kehittäminen eri alueilla, Marttisen saaren kehittämisuunnitelman jatkaminen, Ranta-Keiturin uusien tonttien markkinointi, Kalettomanlahden alueen kehittäminen, toimivien lupahallinnon käytäntöjen varmistaminen sekä uuden elinkeino-ohjelman hyväksyminen. Virtain kaupungille on jätetty kaksi tuulivoimaan liittyvää kaavoitusaloitetta, jotka on hyväksytty vuonna 2022. Näiden osalta valmistelu jatkuu vuonna 2023. Elinvoimapaketti sisältyy edelleen vuoden 2023 talousarvioon vauvarahan, opiskelija-avustuksen sekä työntekijöiden ja opiskelijoiden vuokrahuojennusten osalta. Elinvoimapaketin sisältöä on kuitenkin tarkoitus tarkastella ja kehittää aktiivisesti eri sidosryhmien palautteen mukaan ja markkinointia tehostaa yhdessä alueen yritysten kanssa. Osana kaupungin elinvoiman kehittämistä talousarvioehdotus sisältää maksuttoman varhaiskasvatuksen käyttöönoton.

Työllisyyspalvelut

Virtain kaupunki on mukana työllisyyden kuntakokeilussa, joka jatkuu edelleen. TE-palvelujen siirtoa koskeva hallituksen esitys on eduskunnan käsittelyssä syksyllä 2022. Kunnille palveluiden järjestämisvastuu siirtyy 1.1.2025. Tulevaisuudessa työllistäminen yrityksiin ja yhdistyksiin on tärkeää. Perinteinen kaupungin työllistäminen alihankintatyössä työpajalla ei ole tuottanut jatkopolkuja työllistymiseen yrityksiin ja avoimille työmarkkinoille. Etenkin yhdistyksissä voisi olla tarjolla työtehtäviä vaikeimmassa työmarkkina-asemassa oleville ja palkkatukea pitäisi markkinoida aktiivisesti eri toimijoille. Työllisyyspalvelujen osalta aktiivinen yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on tärkeää mm. työpajojen osalta, jotka siirtyvät hyvinvointialueelle.

Hallinto ja talous

Hallinnon ja talouden tulosyksikön toiminnan painopisteenä on vuoden 2021 lopulla käyttöön otetun asianhallinta-järjestelmän version käytön laaja-alainen hyödyntäminen sekä kirjaamisprosessin kehittäminen. Päättöneiden digihankkeiden myötä käyttöön otettujen työkalujen ja toimintamallien käytön edistäminen.

Taloushallinnon osalta vuonna 2023 jatkuu yhä työ vuoden 2021 alusta alkaen tulleen automaattisen talousraportoinnin kehittäminen ja raportoitavan tiedon oikeellisuuden varmistaminen. Tiedon laadun parantaminen sekä digitalisaation lisääminen neljän kunnan yhteisen TalousDigi -hankkeen myötä, jonka toteutus kohdistuu pääosin vuosille 2023 – 2024. Taloushallinnossa työtehtävien siirtyminen hyvinvointialueelle alkaa näkyä työkuormassa vasta loppuvuonna. Henkilöstöhallinnossa on odotettavissa henkilömuutoksia vuonna 2023, joiden hallittu toteutus on avainasemassa palvelujen sujuvuuden turvaamisessa.

Tietohallinnossa jatketaan tietohallinnon toimintasuunnitelman toteuttamista ja otetaan käyttöön tietoturvan hallintamalli. Lisäksi otetaan käyttöön tiedonhallintalain edellyttämä tiedonhallinnan ratkaisu. Virtain kaupungin tietohallinto tulee vielä vuonna 2023 tuottamaan palveluja myös hyvinvointialueelle siirtyvän toiminnan osalta ainakin lokakuun loppuun saakka.

Soteuudistus tulee muuttamaan merkittävästi etenkin talous-, henkilöstö-, ja tietohallinnon työtehtävien määrää ja luonnetta sosiaali- ja terveyspalvelujen siirtymässä hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta alkaen. Vuosi 2023 on osassa palveluista vielä siirtymäaikaa, joten pidemmän aikavälin vaikutus työn sisältöön selviää vasta vuoden 2023 aikana. Vuoden 2023 aikana tulee myös ratkaistavaksi hallinnon ja talouden virkajärjestelyt koskien hallintojohtajan, talousjohtajan ja henkilöstöpäällikön virkoja ja niihin liittyvien työtehtävien organisointi.

Henkilöstön määrä ja muutokset (htv)

Tulosyksikkö	Henkilöstö 2023	Henkilöstö 10/2022
Elinvoimapalvelut (ilman työllistettyjä)	12,0	16,0
Hallinto ja talous	*16,1	*16,6
Yhteensä	28,1	32,6

* sis. määräaikaisen projektityöntekijän, it-tukihenkilön ja avustavan kirjanpitäjän (yht. 2,6 htv)

Taloudelliset tavoitteet

HALLINTO- JA ELINVOIMA-OSASTO	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos 22/23%	TS2024	TS2025
TOIMINTATULOT	2 180 872	2 194 306	1 830 411	-16,6 %	1 830 411	1 830 411
TOIMINTAMENOT	-4 423 452	-4 842 793	-4 736 483	-2,2 %	-4 676 483	-4 676 483
TOIMINTAKATE	-2 242 580	-2 648 487	-2 906 072	9,7 %	-2 846 072	-2 846 072
Poistot	-602 517	-754 977	-730 653	-3,2 %	-730 653	-730 653
Yli-/alijäämä	-2 845 097	-3 403 464	-3 636 725	6,9 %	-3 576 725	-3 576 725

Onnistu Virroilla- Tiekartta tulevaisuuteen kivijalat ovat henkilöstö ja talous. Konsernistrategiassa koko kaupungin toiminnalle on vahvistettu seuraavat tavoitteet:

1. Onnistuva Virrat
2. Kumppanien kanssa vahva Virrat
3. Vastuullinen Virrat
4. Uudistuva Virrat

Näistä johdetut sitovat kaupunginhallituksen tavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet vuodelle 2023 ovat:

Strateginen tavoite	Operatiivinen tavoite v. 2023	Toimenpiteet (mittarit) talousarviovuonna
Onnistuva Virrat	Panostamme elinvoimapakettin mahdollisuuksien hyödyntämiseen ja markkinointiin	Markkinointiyhteistyö yrittäjien kanssa; kampanja toteutunut
Kumppanien kanssa vahva Virrat	Autamme yrityksiämme menestymään ja luomme houkuttelevat puitteet uusille yrityksille	Elinkeino-ohjelman hyväksyminen Perustettujen yritysten määrä suurempi kuin lopettaneiden
	Huolehdimme kuntalaisten kuulemisesta ja vaikuttamismahdollisuuksista sekä tiedotuksesta	Tilaisuudet vähintään 5 kpl
Vastuullinen Virrat	Otamme Virroilla nykyistä enemmän vastuuta työllisyyspalvelujen tuottamisesta	Rajapinnat ja yhteistyö hyvinvointialueen kanssa selkeät vuoden 2023 loppuun mennessä

	Pysymme mukana digitalisaation kehityksessä	Automatiikan lisääminen ostolaskujen käsittelyyn osana TalousDigi -hanketta (tämän digi-hankkeen voi "säästää" myös seuraavalle vuodelle, koska päättyy silloin)
	Näemme tärkeänä henkilöstön osaamisen kehittämisen ja hyvinvoinnista huolehtimisen	Sähköisen koulutusportaalin käyttöönotto ja jalkautus. Yhteistyön kehittäminen uuden työterveys-huollon toimijan kanssa.
Uudistuva Virrat	Hyödynnämme Marttisen saaren mahdollisuuksia uudella tavalla	Marttisen saaren kehittämissuunnitelman jatko- toimet Perinne kylän hallinnon ja rakennusten siirron toteutus Marttiselta
	Pysymme kaavoituksessa kehityksen mukana	Kaavoitusohjelman toteuttaminen.

Kaupunginhallituksen alaisen toiminnan tunnusluvut

	TP 2018	TP 2019	TP2020	TP2021	TA2022	TA2023
Kaupunginvaltuuston kokousasioiden määrä	83	89	82	118		
Äänestysten määrä kaupunginvaltuustossa	7	2	0	1		
Pöydälle jätettyjen (valmisteluun palautettujen) asioiden määrä kaupunginvaltuustossa	0	1	0	0	0	
Äänestysten määrä kaupunginhallituksessa	1	3	0	0		
Pöydälle jätettyjen (valmisteluun palautettujen) asioiden määrä kaupunginhallituksessa	9	9	4	7		
Oikaisuvaatimusten määrä	2	1	0	2	0	0
Tukityöllistettyjen määrä	39	32	36	24	50	45
Perustetut uudet yritykset	25	15	25	35	20	20
Lopettaneet yritykset	35	34	31	32		
Työmarkkinatuen piirissä	108	100	113	123	<100	<100
Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneet	107	109	101	71	110	
Rakennuslupapäätökset	78	79	-	135	100	100
Tuotetut palkkalaskelmat	17 794	17930	15 637	7 758	7 720	7 120
Kirjanpitoventtien määrä	513 544	503 156	480 692	491 112	500 000	330 000

7.5 HYVINVOINTILAUTAKUNTA

Vuoden 2023 alusta alkaen voimaan tulevassa sote-uudistuksessa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut siirtyvät hyvinvointialueille. Kuntien järjestämisvastuulle jäävät kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen palvelut sekä ympäristöterveydenhuollon palvelut. Virtain kaupungin perusturvalautakunta muutetaan esitetyn hallintosääntömuutoksen mukaisesti vuoden 2023 alusta alkaen hyvinvointilautakunnaksi, jonka tehtävinä on

- kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja sen poikkihallinnollinen koordinointi
- osallisuuden lisääminen ja järjestöyhteistyö
- ehkäisevä päihdehuolto
- kotouttamisen edistäminen
- ympäristöterveydenhuollon koordinointi
- liikuntapalvelujen järjestäminen
- kulttuuripalvelujen järjestäminen
- työterveyshuollon sopimuksen koordinointi

Hyvinvointilautakunnan esittelijänä ja osastopäällikkönä toimii hyvinvointijohtaja.

Talousarviovuosi 2023

Vuonna 2023 toiminta painottuu uuden toimielimen toiminnan käynnistymiseen ja aktiiviseen yhteydenpitoon hyvinvointialueen kanssa.

Henkilöstön määrä ja muutokset

Tulosalue	Henkilöstö 2023	Henkilöstö 9/2022
Hallinto ja HYTE-työ	2	0
Liikuntapalvelut	1	1
Kulttuuripalvelut	0,6	0,6
Yhteensä	3,6	2,6

Taloudelliset tavoitteet

HYVINVOINTILAUTAKUNTA	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos 22/23%	TS2024	TS2025
TOIMINTATULOT	0	0	6 530	0	6 530	6 530
TOIMINTAMENOT	0	0	-702 658	0	-702 658	-702 658
TOIMINTAKATE	0	0	-696 128	0	-696 128	-696 128
Poistot	0	0	-254 113	0	-254 113	-254 113
Tilikaudentulos	0	0	-950 241	0	-950 241	-950 241

Onnistu Virroilla- Tiekartta tulevaisuuteen kivijalat ovat henkilöstö ja talous. Konsernistrategiassa koko kaupungin toiminnalle on vahvistettu seuraavat tavoitteet:

1. Onnistuva Virrat
2. Kumppanien kanssa vahva Virrat
3. Vastuullinen Virrat

4. Uudistuva Virrat

Näistä johdetut sitovat hyvinvointilautakunnan tavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet vuodelle 2023 ovat:

Strateginen tavoite	Tavoite 2023	Toimenpiteet/Mittarit
Onnistuva Virrat	Matalan kynnyksen liikunta- ja kulttuuri-palvelut	Erilaisten liikunta -ja kulttuuritapahtumien järjestäminen
	Osallisuuden lisääminen	Poikkihallinnollinen yhteistyö
	Lasten ja nuorten liikunnan lisääminen	Liikunta – ja kulttuurikorttien käyttöönotto
Kumppanien kanssa vahva Virrat	Yhteistyö yhdistysten, seurojen ja eri toimijoiden kanssa sekä yhteistyömahdollisuuksien selvittäminen naapurikuntien kanssa	Käynnistetään suunnitelmallinen yhteistyö kolmannen sektorin kanssa - järjestökoordinaatiotoiminta
	Kehitämme avointa yhteistyötä eri kumppanien kanssa	Yhteydenpidon tiivistäminen Keuruun kaupungin kanssa ympäristöterveydenhuollon osalta. Vastuullisen viranhaltijan kuuleminen hyvinvointilautakunnassa vähintään kerran vuodessa.
Vastuullinen Virrat	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (K)	Hyvinvoinnin vuosikellon toiminnan laajentaminen toiminnan vuosittainen raportointi valtuustotasolla Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosakannustimen kehittäminen sekä prosessi, että tulosindikaattoreiden tulosten perusteella Ehkäisevän päihdetyön käynnistäminen ja jalkauttaminen Kotouttamissuunnitelman laatiminen Tarkastuslautakunnan arviointi
	Asiakaslähtöinen palvelu, jossa huolehditaan monipuolisista palvelumuodoista lainsäädännön mukaisesti	Hyvä ja monipuolinen palveluvalikoima ja helposti tavoitettava asiakaspalvelu ja ohjaus kuntalaisille Säännöllisen palautteen seuraaminen ja toiminnan kehittäminen
Uudistuva Virrat	Kehitetään vapaa-aikatoimen palveluita kysyntä- ja tarvelähtöisesti sekä tiedostetaan kytkös hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen Toimiva yhteistyö hyvinvointialueen kanssa	Asiakastyytyväisyyskyselyt, tulokset 4/5 Asukasraatien käynnistäminen Säännöllinen ja vuosittainen yhteistyö, intergraatorajapintojen kehittäminen

7.5.1 Hyvinvoinnin edistäminen ja hallinto

Tulosalue sisältää toimielimen hallinnon, kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja sen poikkihallinnollisen koordinoinnin, osallisuuden lisäämisen ja järjestöyhteistyön, ehkäisevän päihdehuollon, kotouttamisen edistämisen sekä ympäristöterveydenhuollon ja työterveyshuollon koordinoinnin.

Talousarviovuosi 2023

Työterveyshuollon palveluja on 1.10.2022 alkaen tuottanut Ratinan Terveys Oy 31.12.2024 saakka jatkuvalla sopimuksella. Ympäristöterveydenhuollon palvelut tuottaa isäntäkuntamallilla edelleen Keuruun kaupunki. Talousarvio sisältää hyvinvointijohtajan ja järjestökoordinaattorin tehtävät sekä aikaisemmin perusturvalautakunnan myöntämät avustukset sekä asiointiliikenteen.

Taloudelliset tavoitteet

HYVINVOINNIN EDISTÄMI- NEN	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos 22/23%	TS2024	TS2025
TOIMINTATULOT			0	0		
TOIMINTAMENOT			-448 545	0	-448 545	-448 545
TOIMINTAKATE	0	0	-448 545	0	-448 545	-448 545
Yli-/alijäämä	0	0	-448 545	0	-448 545	-448 545

7.5.2 Kulttuuri- ja liikuntapalvelujen tulosalue

Kulttuuripoliittinen ohjelma on päivitetty keväällä 2019. Ohjelmassa on päätetty vuosittain järjestettävistä tapahtumista, niiden sisällöstä ja hallinnoinnista. Kulttuuritoimi tekee yhteistyötä kulttuurialan toimijoiden kanssa ja järjestää näyttelyitä kaupungin näyttelytilassa, Galleria Virinässä. Virtain kaupunki on mukana Tampereen ja Pirkanmaan kulttuuripääkaupunkihankkeessa sekä Kulttuurihyvinvoinnin palveluohjaus Pirkanmaalla -hankkeessa.

Liikuntatoimen toiminta perustuu liikuntalakiin, jonka tavoitteena on edistää liikuntaa, kilpa- ja huippu-urheilua sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa, edistää hyvinvointia ja terveyttä sekä tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla.

Ulkoliikuntapaikkojen hoidosta vastaa tekninen toimi, mutta nykyisten sopimusten (jäähallisopimus, rinesopimus) mahdollisia muutoksia koskevat neuvottelut jäävät sivistystoimelle ja sopimusten toteuttaminen on teknisen toimen vastuulla.

Liikuntasihteerin toimii Virtain Jäähalli Oy:n toimitusjohtajana 1.6.2019 toistaiseksi erillisellä sopimuksella.

Talousarviovuosi 2023

Taloudelliset tavoitteet

KULTTUURI JA LIIKUNTA- PALVELUT	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos 22/23%	TS2024	TS2025
TOIMINTATULOT			6 530	0	6 530	6 530
TOIMINTAMENOT			-254 113	0	-254 113	-254 113
TOIMINTAKATE	0	0	-247 583	0	-247 583	-247 583
Poistot			0	0		
Yli-/alijäämä	0	0	-247 583	0	-247 583	-247 583

7.6 SIVISTYSLAUTAKUNTA

Sivistystoimi turvaa kaikille virtolaisille sivistyslautakunnan toimialueen palvelujen korkean laatutason lainsäädännön edellyttämällä tavalla (perusopetus, lukiokoulutus, lasten päivähoito, kansalaisopisto, kirjastotoimi). Lisäksi sivistystoimi tukee ammatillisen ja korkeakoulukoulutuksen toimintaa paikkakunnalla. Sivistystoimi turvaa virtolaisille hyvän ja motivoivan oppimisympäristön peruskoulussa, toisen asteen opetuksessa sekä aikuisväestölle kansalaisopistossa sekä korkeatasoisen kirjastotoiminnan.

Sivistystoimi jakautuu seitsemään tulosalueeseen, jotka ovat hallinto, koulutoimen hallinto, perusopetus, lasten päivähoito, lukiokoulutus, kansalaisopisto sekä kirjastotoimi. Tilivelvollinen viranhaltija on koulutoimen hallinnon, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen osalta yhtenäiskoulun rehtori ja hallinnon, lasten päivähoiton, kansalaisopiston ja kirjastotoimen osalta sivistystoimen johtaja.

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut siirtyvät 1.1.2023 hyvinvointilautakunnan tehtäväksi.

Henkilöstön määrä ja muutokset

Tulosalue	Henkilöstö 2023	Henkilöstö 9/2022
Hallinto ja opetustoimen hallinto	3	5
Perusopetus	75,5	74,5
Lukiokoulutus	5,5	5,5
Aikuiskoulutus/Kansalaisopisto	1	1
Kirjasto- ja kulttuuritoimi	4,8	5,4
Liikuntatoimi		1
Varhaiskasvatus	45	42
Yhteensä	135,9	134,4

Taloudelliset tavoitteet

SIVISTYSLAUTAKUNTA	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos 22/23%	TS2024	TS2025
TOIMINTATULOT	722 194	582 095	333 403	-42,7 %	333 403	333 403
TOIMINTAMENOT	-12 270 520	-12 056 502	-12 640 074	4,8 %	-12 640 074	-12 640 074
TOIMINTAKATE	-11 548 325	-11 474 407	-12 306 671	7,3 %	-12 306 671	-12 306 671
Poistot	-99 302	-400 000	-238 517	-40,4 %	-238 517	-238 517
Tilikaudentulos	-11 647 628	-11 874 407	-12 545 188	5,6 %	-12 545 188	-12 545 188

Onnistu Virroilla- Tiekartta tulevaisuuteen kivijalat ovat henkilöstö ja talous. Konsernistrategiassa koko kaupungin toiminnalle on vahvistettu seuraavat tavoitteet:

1. Onnistuva Virrat
2. Kumppanien kanssa vahva Virrat
3. Vastuullinen Virrat
4. Uudistuva Virrat

Näistä johdetut sivistyslautakunnan tavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet vuodelle 2023 ovat:

Strategian kivijalka	Strategian tavoite	Toimenpiteet/mittarit 2023
Onnistuva Virrat	Monipuolinen kouluverkko (K)	Kouluverkkotyöryhmän työn loppuunsaattaminen
	Lukion kehittäminen (K)	Hakijamäärä ½ ikäluokasta
	Terveellisten ja turvallisten olosuhteiden luominen eri toimipaikoissa	Säännölliset palaverit ja yhteistyö teknisen toimen kanssa, palaverit väh. 2 kertaa/vuosi
Kumppanien kanssa vahva Virrat	Yhteistyö toisen ja korkea-asteen koulutuksen järjestäjien kanssa(K)	Aktiivinen jäsenyys yhteistoimintaryhmissä.
	Kuntalaisten kuuleminen (K)	Koulupalvelukysely vuosittain
	Yhteistyö yhdistysten, seurojen ja eri toimijoiden kanssa sekä yhteistyömahdollisuuksien selvittäminen naapurikuntien kanssa	Pidetään yhteyttä eri toimijoihin systemaattisesti ja tilanteen mukaan; tavoite: ainakin 2 kertaa/vuosi
Vastuullinen Virrat	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (K)	Hyvinvoinnin vuosikellon toiminnan laajentaminen
	Henkilöstön hyvinvointi (K)	Kehityskeskustelujen toteuttaminen
	Asiakaslähtöinen palvelu, jossa huolehditaan monipuolisista palvelumuodoista lainsäädännön mukaisesti (mm. monipuoliset varhaiskasvatuspalvelut)	Asiakastytyväisyyskyselyt, tulokset 4/5 Hyvä ja monipuolinen palveluvalikoima ja asiakaspalvelu Päivähoitopaikkojen monipuolisuudesta ja riittävydestä huolehtiminen
Uudistuva Virrat	Positiivisen kuvan ylläpitäminen (K)	Koulutoimen näkyvyys sosiaalisessa ja perinteisessä mediassa
	Kehitetään vapaa-aikatoimen palveluita kysyntä- ja tarvelähtöisesti sekä tiedostetaan kytkös hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen	Asiakastytyväisyyskyselyt, tulokset 4/5

7.6.1 Hallinnon tulosalue

Talousarviovuosi 2023

Hallinnon palvelut sisältävät sivistyslautakunnan ja sivistystoimen johtajan sekä osaston yhteiset hallinnolliset menot (mm. ohjelmistojen päivitykset) sekä joukkoliikenteen linja-autokuluja/ostopalveluliikenne.

Taloudelliset tavoitteet

HALLINTO	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos 22/23%	TS2024	TS2025
TOIMINTATULOT	14 240	0	0		0	0
TOIMINTAMENOT	-153 646	-149 656	-152 533	1,9 %	-152 533	-152 533
TOIMINTAKATE	-139 406	-149 656	-152 533	1,9 %	-152 533	-152 533

7.6.2 Koulutoimen hallinto

Koulutoimen hallinnon talousalueelle kuuluvat henkilöstöresursseista yhtenäiskoulun rehtori, hallintosihteeri ja it-tukihenkilö, jotka palvelevat koko koulutoimen osastoa. Tulosalueelle kirjautuvat lisäksi kotikuntakorvausmenot sekä muut opetustoimen yhteiset kustannukset, kuten VESO-koulutusmenot.

Talousarviovuosi 2023

Talousarviovuonna koulutoimen hallinnon keskeisin tavoite on kumppanien kanssa yhteistyössä vastuullisesti edesauttaa koulutusyhteistyötä eri oppilaitosten välillä. Koulutoimi osallistuu alueellisiin virallisiin ja epävirallisiin yhteistyöfoorumeihin tukien paikallista monipuolista koulutustarjontaa.

Taloudelliset tavoitteet

KOULUTOIMEN HALLINTO	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos 22/23%	TS2024	TS2025
TOIMINTATULOT	71 880	46 000	110 000	139,1 %	110 000	110 000
TOIMINTAMENOT	-426 827	-393 929	-322 440	-18,1 %	-322 440	-322 440
TOIMINTAKATE	-354 947	-347 929	-212 440	-38,9 %	-212 440	-212 440

7.6.3 Perusopetuksen tulosalue

Perusopetuksen tulosalue järjestää perusopetuksen lisäksi kouluilla tapahtuvan esiopetuksen ja sitä täydentävän varhaiskasvatuksen, sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan ensimmäisen ja toisen luokan oppilaille.

Talousarviovuosi 2023

Talousarviovuonna perusopetuksen keskeinen tavoite on saattaa loppuun kouluverkkotarkastelu siten, että päätöksenteossa huomioidaan yhtenäiskoulun lisäksi kyläkoulujen elinvoima. Oppilas- ja opiskelijahuollon palvelutuotannon siirtyessä erityistä huomiota tulee kiinnittää palvelujen saatavuudesta huolehtimiseen sekä yhteisöllisen oppilas- ja opiskelijahuollon laadun kehittämiseen. Koulutoimi erityisesti perusopetuksen tulosalueella osallistuu kunnalliseen hyvinvointityöhön kehittämällä edelleen koululaisten hyvinvoinnin vuosikellon tavoitteita ja toimintaa.

Taloudelliset tavoitteet

PERUSOPETUS	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos 22/23%	TS2024	TS2025
TOIMINTATULOT	336 529	197 389	75 500	-61,8 %	75 500	75 500
TOIMINTAMENOT	-7 010 455	-6 472 844	-7 316 871	13,0 %	-7 316 871	-7 316 871
TOIMINTAKATE	-6 673 925	-6 275 455	-7 241 371	15,4 %	-7 241 371	-7 241 371
Poistot	-90 017	-400 000	-216 624	-45,8 %	-216 624	-216 624
Tilikauden tulos	-6 763 943	-6 675 455	-7 457 995	11,7 %	-7 457 995	-7 457 995

7.6.4 Lukiokoulutuksen tulosalue

Virtain lukio on laadukas yleislukio, jossa toimii yleislinja lisäksi kaksi linjaa; kielet ja kansainvälisyys -linja ja ympäristö-, tekniikka- ja lääketieteellinen -linja.

Talousarviovuosi 2023

Tavoitteena on korkeatasoinen ja houkutteleva lukio. Talousarviovuoden keskeinen tavoite on lukion uusien linjojen kehittäminen ja jalkauttaminen sekä lukion markkinoinnin kehittäminen ja tehostaminen. Oppilasmäärissä tavoitteena on ½ ikäluokan oppilaista.

Oppimisympäristön tason ja opettajien ja tieto- ja taitotason pitäminen korkeana on tärkeää. Virtain lukio luovuttaa jokaiselle lukion oppilaalle käyttöön tietokoneen. Oppilaiden mahdollisuudet menestykseen ovat yhdenvertaiset.

Taloudelliset tavoitteet

LUKIOKOULUTUS	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos 22/23%	TS2024	TS2025
TOIMINTATULOT	8 772	0	0		0	0
TOIMINTAMENOT	-1 054 272	-1 237 449	-1 145 300	-7,4 %	-1 145 300	-1 145 300
TOIMINTAKATE	-1 045 500	-1 237 449	-1 145 300	-7,4 %	-1 145 300	-1 145 300
Poistot	-8 884	0	-21 500		-21 500	-21 500
Tilikaudentulos	-1 054 384	-1 237 449	-1 166 800	-5,7 %	-1 166 800	-1 166 800

7.6.5 Aikuiskoulutuksen/Kansalaisopiston tulosalue

Kansalaisopisto tarjoaa harrasteluonteisia opintoja (ei tutkintotavoitteisia) kaikenikäisille. Kansalaisopisto tarjoaa virikkeellistä, elämänlaatua nostavaa koulutusta, jonka yhteydessä yhteisöllisyys ja sosiaalinen kanssakäyminen vahvistuvat.

Talousarviovuosi 2023

Koulustarjontaa kehitetään tarve- ja kysyntälähtöisesti, mutta samalla myös oma-aloitteisesti uutta tarjontaa kehittämällä talousarvion sallimissa puitteissa. Sivistyslautakunta vahvistaa kurssimaksut; kurssien toteutuminen vaatii vähintään 7 opiskelijan osallistumisen kurssille. Taiteen perusopetus on siirretty v. 2020 alusta lukion perusopetuksesta osaksi kansalaisopiston toimintaa sivistyslautakunnan 23.10.2019 tekemän päätöksen mukaisesti.

Taloudelliset tavoitteet

AIKUISKOULUTUS/ KANSA- LAISOPISTO	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos 22/23%	TS2024	TS2025
TOIMINTATULOT	39 214	94 000	72 000	-23,4 %	72 000	72 000
TOIMINTAMENOT	-270 497	-445 212	-365 516	-17,9 %	-365 516	-365 516
TOIMINTAKATE	-231 283	-351 212	-293 516	-16,4 %	-293 516	-293 516

7.6.6 Kirjastotoimen tulosalue

Kirjasto tarjoaa kuntalaisille mahdollisuuksia kirjallisuuden, musiikin ja muun kulttuurin harrastamiseen sekä vapaa-ajan viettoon. Kirjasto pyrkii tukemaan opiskelua ja kansalaistaitojen ylläpitoa. Nämä tehtävät perustuvat kirjastolakiin ja -asetukseen. Palveluja pyritään tarjoamaan tasavertaisesti kaikille kuntalaisille.

Talousarviovuosi 2023

Yhteistyö Virtain ja Ruoveden osalta jatkuu yhteisen kirjastoauton merkeissä ja samoin yhteisen kirjastoautonkuljettajan voimin, jonka työajasta Virrat maksaa 60 %. Kirjastotoimenjohtajan tehtävät hoidetaan väliaikaisesti kirjaston sisäisin voimin.

Omatoimikirjastoa koskeva valtuustoaloite jätettiin 3.8.2020. Hankkeeseen on saatu Aluehallintovirastolta 15.000 euron avustus vuosille 2021-2022. Hanke on loppusuoralla ja toimintaa on käynnistetty.

Taloudelliset tavoitteet

KIRJASTOTOIMI	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos 22/23%	TS2024	TS2025
TOIMINTATULOT	20 928	20 230	9 700	-52,1 %	9 700	9 700
TOIMINTAMENOT	-534 591	-593 500	-510 818	-13,9 %	-510 818	-510 818
TOIMINTAKATE	-513 663	-573 270	-501 118	-12,6 %	-501 118	-501 118
Poistot	-393	0	-393		-393	-393
Tilikauden tulos	-514 057	-573 270	-501 511	-12,5 %	-501 511	-501 511

7.6.7 Lasten päivähoidon tulosalue

Tulosalueelle kuuluvat päiväkodit, ryhmäperhepäivähoitokodit ja perhepäivähoito. Yksityistä perhepäivähoitoa ei Virroilla ole enää tarjolla 1.9.2020 alkaen.

Talousarviovuosi 2023

Nallelassa toimiva Otsolankadun yksikkö tarjoaa päivähoitotoimintaa Koivurinteen päiväkodin alaisuudessa tarvittaessa kahden ryhmän toimesta. Vuorohoitoryhmä on kuitenkin siirretty Koivurinteen päiväkodin päätalolle.

Päivähoitopaikkojen haku on siirtynyt sähköiseen muotoon. Palvelulupaus hakemuksen käsittelyajan osalta annetaan jokaisessa tapauksessa, säädösten mukaisesti. Varhaiskasvatuksen asiakastytyväisyyttä seurataan toteuttamalla varhaiskasvatuksen laatukysely vuosittain. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimi on täytetty vakinaisesti 3.8.2020 alkaen. Varhaiskasvatuksen uusi toiminnanohjausjärjestelmä on hankittu sivistyslautakunnan päätöksellä, koska aiemman ohjelman päivitys päättyi. Varhaiskasvatussuunnitelma on päivitetty ja otettu käyttöön 1.8.2022 alkaen. Koivurinteen päiväkodin laajentamisesta tehty valtuustoaloite on valmistelussa.

Taloudelliset tavoitteet

LASTEN PÄIVÄHOITO	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos 22/23%	TS2024	TS2025
TOIMINTATULOT	211 832	207 961	66 203	-68,2 %	66 203	66 203
TOIMINTAMENOT	-2 654 859	-2 584 885	-2 826 596	9,4 %	-2 826 596	-2 826 596
TOIMINTAKATE	-2 443 028	-2 376 924	-2 760 393	16,1 %	-2 760 393	-2 760 393
Tilikauden tulos	-2 443 028	-2 376 924	-2 760 393	16,1 %	-2 760 393	-2 760 393

Sivistystoimen tunnuslukuja

SIVISTYSTOIMEN YKSIKKÖKUSTANNUSTEN VERTAILUA V. 2017–2023

Tulosalue ja tunnusluku	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA-esitys 2023
Hallinto*							
-nettokust./as.	25,01	27,24	27,11	17,79	21,64	22,97	22,96
Koulutoimen hallinto							
-nettokust./oppilas					543,82		307,88
Perusopetus							
- nettokust./ esi- ja perusope- tuksen oppilas	9.792,62	10.969,10	11.900,35	10.096,07	11.064,67	11.200,99	12.597,96
- nettokust./ esioppilas	6.926,07	7.385,39	8.795,05	6.538,31	9.574,54	10.755,16	10.147,88
Lukiokoulutus							
- nettokust./opisk.	9.650,92	10.633,82	10.636,29	9.836,83	10.313,68	12.374,50	11.906,12
Lasten päivähoito/ Varhaiskasvatus							
- nettokust./ päivähoidossa oleva lapsi	8.399,75	10.045,29	10.080,31	10.188,66	10.335,00	10.172,04	11.370,64
- nettokust./asukas	320,15	371,16	383,50	357,66	367,69	359,05	404,85
Aikuiskoulutus/ Kansalaisopisto							
- nettokust./asukas	30,76	31,84	31,94	30,98	35,5	53,90	43,94
- nettokust./tunti	43,90	51,03	49,72	47,43	53,6	81,37	66,34
Kirjasto- ja kulttuuritoimi							
- kirjaston nettokust./asukas	62,41	65,84	69,66	65,07	65,97	73,68	75,32
- kulttuuritoimen nettokust./asukas	19,02	18,93	19,20	12,37	13,06	13,53	15,35
Liikuntatoimi							
- liik.toim. nettokust./asukas	21,17	22,97	24,03	21,80	21,76	21,-	22,21

* Joukkoliikenteen kustannukset on koulukuljetusten osalta kirjattu v. 2014 ja 2015 suoraan perusopetuksen kustannuksiksi. Kokonaan joukkoliikenteen kustannuspaikka on lopetettu 2016 alkaen

7.7 MERIKANTO-OPISTO

Merikanto-opisto on seutukunnallinen taideoppilaitos, jonka tehtävänä on antaa korkeatasoista ja monipuolista taiteen perusopetusta laajan oppimäärän mukaan musiikin ja tanssin taiteenaloilla sekä järjestää konserteja ja muuta musiikkikulttuurin kehittämiseen liittyvää toimintaa oppilaitoksen ja sen toimintaympäristön erityistarpeet ja mahdollisuudet huomioiden.

Opetus luo edellytyksiä hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja sen myötä musiikin elinikäiselle harrastamiselle. Oppilas saa riittävät tiedot ja taidot musiikin ammatillisiin opintoihin.

Merikanto-opisto tuottaa taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaiset palvelut suunnitelmakauden aikana Virtain, Ähtärin, Mänttä-Vilppulan ja Oriveden kaupungeille sekä Ruoveden ja Juupajoen kunnille nykyisellä tuotantotavalla eli kunnallisen toimintana.

Kivijalkana henkilöstö

Merikanto-opisto	Henkilöstö 2023	Henkilöstö 9/2022
rehtori	1	1
apulaisrehtori	1	1
toimistosihteeri	1,5	1,5
opettajaviranhaltijat	16	16
päätoimiset tuntiopettajat	5	5
sivutoimiset tuntiopettajat	5	5
Yhteensä	29,5	29,5

Valtionosuudet

Valtionosuuden kehitys	euroa
TP 2019	776 328
TP 2020	820 387
TP 2021	847 720
ENN 2022	865 976
TA 2023	888 977

Yksikkökustannukset vuonna 2021 ovat olleet:

75,99 euroa / tunti, kun valtakunnallinen keskiarvo on 84,42 euroa / tunti (solistinen)

78,76 euroa/tunti, kun valtakunnallinen keskiarvo on 118,48 euroa / tunti (tanssi)

Tunnusluku	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos TA 2022/TA2023 %
Asiakasmäärä	780	773	772	780	+2 %
Opetustunnit	19 037	18 896	19 100	19 100	+ - 0 %
Valtionosuus	820 387	847 720	865 976	888 977	+2,7 %
Opetus € / tunti	74,65	75,99			
(valtakunnal. ka)	82,20	84,42			

Valtionosuustunteja on 18 095. Vuonna 2021 opetustunteja oli 18 896. Arvioituja opetustunteja vuodelle 2022 on 19 100 ja vuodelle 2022 arvio on myös 19 100.

Sopimuskunnat ovat luvanneet alustavasti vuodelle 2022 kuntaosuuksia yhteensä 250 000 euroa.

Taloudelliset tavoitteet

MERIKANTO-OPISTO	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos 22/23%	TS2024	TS2025
TOIMINTATULOT	455 518	450 250	446 550	-0,8 %	446 550	446 550
TOIMINTAMENOT	-1 430 369	-1 470 821	-1 588 940	8,0 %	-1 588 940	-1 588 940
TOIMINTAKATE	-974 851	-1 020 571	-1 142 390	11,9 %	-1 142 390	-1 142 390

Onnistu Virroilla- Tiekartta tulevaisuuteen kivijalat ovat henkilöstö ja talous. Konsernistrategiassa koko kaupungin toiminnalle on vahvistettu seuraavat tavoitteet:

1. Onnistuva Virrat
2. Kumppanien kanssa vahva Virrat
3. Vastuullinen Virrat
4. Uudistuva Virrat

Näistä johdetut sitovat tavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet vuodelle 2023 ovat:

Strateginen tavoite	Operatiivinen tavoite v. 2023	Toimenpiteet (mittarit) talousarviovuonna
Onnistuva Virrat	<p>Tarjotaan lapsille ja nuorille onnistumisen ja itsensä ylittämisen kokemuksia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • esiintymiset • valmistumiset <p>Säilytetään Merikanto-opiston vetovoima, jotta saadaan riittävä määrä uusia hakijoita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • monipuolinen ohjelmisto • positiivinen ja kannustava ilmapiiri • näkyvyys 	<ul style="list-style-type: none"> • Tavoitetasona on 20 – 25 valmistuvaa oppilasta • uusia hakijoita toivotaan 120 vuosittain • tavoitteena 1000 seuraajaa Facebookissa
Kumppanien kanssa vahva Virrat	<p>Tehdään yhteistyötä muiden taiteen perusopetusta antavien tahojen kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pirkan reksien kokoontumiset • muiden opistojen rehtoreiden etätapaamiset kuukausittain • yhteiset koulutukset <p>Tehdään yhteistyötä koulujen, päiväkotien, palvelukotien ja seurakuntien kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • esiintymiset <p>Tehdään yhteistyötä huoltajien kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • arviointikeskustelut • asiakaskyselyt • Eepos-järjestelmä • tiedotteet <p>Tehdään yhteistyötä opistoon kuuluvien kuntien kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • mahdollistaa pätevät viranhaltijat 	<ul style="list-style-type: none"> • kokoukset neljä kertaa vuodessa • reksien etäkokoukset kuukausittain • Pirkanmaan musiikkiopistojen yhteinen koulutuspäivä vuosittain • koululaiskonsertit keväisin • päiväkotikonsertit kerran vuodessa • vierailut palvelukodeissa kerran vuodessa • arviointikeskustelut vuosittain • asiakaskyselyt toukokuussa

		<ul style="list-style-type: none"> tavoitteena on, että kuntaosuudet pysyvät ennallaan
Vastuullinen Virrat	<p>Pyritään takaamaan kaikille hakijoille oppilaspaikka</p> <ul style="list-style-type: none"> ryhmäopetus yksilöopetuksen rinnalla mahdollisuuksien mukaan <p>Pidetään huolta henkilöstön hyvinvoinnista</p> <ul style="list-style-type: none"> Smartum kehityskeskustelut vuosittain TYHY-toiminnan kehittäminen laadukkaat työvälineet 	<ul style="list-style-type: none"> saavatko kaikki oppilaspaikan vai jääkö oppilaitajonoon Kunta 10
Uudistuva Virrat	<p>Mupe-opetuksen kehittäminen OPH:n hankerahoituksen tukemana</p> <ul style="list-style-type: none"> yhteistyö instrumenttiopettajien ja mupe-opettajien välillä ideapankki <p>Juhlavuoden suunnittelu ja toteutus OPH:n hankerahoituksen tukemana</p> <ul style="list-style-type: none"> konserit kaikilla paikkakunnilla yhteistyö paikallisten toimijoiden kanssa konserttikiertue <p>Positiivisen kuvan ylläpitäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> soitinesittelyvideoiden päivitys kotisivuille näkyvyys some-kanavilla kotisivujen ylläpitäminen 	<ul style="list-style-type: none"> ideapankin valmistuminen tavoitteena 6 juhlakonserttia orkesterileirin jälkeinen konserttikiertue kouluille tavoitteena tavoitteena 35 julkaisua somessa tavoitteena 800 tykkäystä Facebookissa

7.8 TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA

Teknisten palveluiden lautakunnan tehtävänä on huolehtia sen vastuulla olevien kiinteistöjen, liikenneväylien, puistojen ja muiden maa-alueiden, ulkoliikuntapaikkojen sekä sataman ylläpitotehtävistä. Lautakunnan vastuualueeseen kuuluu vesihuoltolaitoksen käyttö- ja kunnossapito. Teknisten palveluiden lautakunta vastaa myös kaupungin toimesta tapahtuvasta rakentamisesta ja rakennuttamisesta. Lautakunta vastaa vesihuollon kehittämisestä. Lisäksi lautakunta huolehtii yksityisteiden kunnossapito- ja rakentamisavustusten jakamisesta.

Teknisten palveluiden lautakunta vastaa mittauksesta ja kaupungin kartoista, kiinteistönmuodostuksesta, osoitteiden määrittelystä, maanhankinta- ja luovutusasioiden valmistelusta.

Myös kaupungin ruokapalveluiden järjestäminen, lukuun ottamatta Nuorisokeskus Marttisen ruokapalveluita, kuuluu teknisen osaston tehtäviin. Liikuntahallin toiminnan järjestäminen on lisäksi teknisten palveluiden lautakunnan vastuulla.

Lupapalvelulautakunta on vuonna 2020 siirtynyt osaksi kaupunginhallituksen alaista elinvoimaosastoa.

Talousarviovuosi 2023

Henkilöstön määrä ja muutokset

Tulosalue	Henkilöstö 2023	Henkilöstö 9/2022
Hallinto	21,1	21,1
Ylläpito ja rakentaminen	40,9	40,9
Vesihuoltolaitos	4,0	4,0
Yhteensä	66,0	66,0

Taloudelliset tavoitteet

TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos 22/23%	TS2024	TS2025
TOIMINTATULOT	7 856 056	7 085 112	8 720 384	23,1 %	8 704 384	8 704 384
TOIMINTAMENOT	-8 032 659	-7 935 976	-8 930 003	12,5 %	-8 910 003	-8 910 003
TOIMINTAKATE	-176 603	-850 864	-209 619	-75,4 %	-205 619	-205 619
Poistot	-3 460 946	-2 715 670	-2 937 014	8,2 %	-2 937 014	-2 937 014
Tilikaudentulos	-3 637 548	-3 566 534	-3 146 633	-11,8 %	-3 142 633	-3 142 633

Onnistu Virroilla- Tiekartta tulevaisuuteen kivijalat ovat henkilöstö ja talous. Konsernistrategiassa koko kaupungin toiminnalle on vahvistettu seuraavat tavoitteet:

1. Onnistuva Virrat
2. Kumppanien kanssa vahva Virrat
3. Vastuullinen Virrat
4. Uudistuva Virrat

Näistä lähtökohdista on rakennettu teknisten palveluiden lautakunnan alaisen toiminnan operatiiviset tavoitteet vuodelle 2023 seuraavasti:

Strateginen tavoite	Operatiivinen tavoite v. 2023	Toimenpiteet (mittarit) talousarviovuonna
Onnistuva Virrat	Lisäämme ja kehittämme viestintää ja tiedottamista	Tilapalvelun käyttäjäpalaverit 2kpl / vuosi Tiedotetaan ja viestitään aktiivisesti toteutettavista hankkeista
Kumppanien kanssa vahva Virrat	Jalostamme toimintatapoja ja kehitämme kiinteistötietojamme	Kiinteistötietojen päivittäminen Senaatti-kiinteistöjen Skenarios –palveluun Aktiivinen yhteistyö HVA:n ja Voimian kanssa (kk-palaverit)
Vastuullinen Virrat	Parannamme energiatehokkuutta koko toimialalla	Sähkön kulutuksen pienentäminen kiinteistöissä ja katuvalaistuksessa sekä lämmönkulutuksen alentaminen (mittari kWh/MWh) Selvitetään mahdollisuuksia seuraaviin energiansäästöhankeisiin (TA 2024 esitykseen väh.2 hanketta)
Uudistuva Virrat	Kehitämme vesihuoltolaitoksen toimintaa Kehitämme kaupunkikuvaa suunnitelmallisesti	Lietteen käsittelyn jalostaminen tuottavaan käyttöön kulujen sijaan (Pippuri-hankkeen onnistuminen) Jatketaan kaupunkikuvan yleisilmeen kehittämistä. Lisätään yleiset alueet, puistot, leikki-puistot sähköiseen huoltokirjaan.

7.8.1 Hallinnon tulosalue

Teknisen toimen hallinto tuottaa ja hankkii taloudellisesti ja tehokkaasti lautakunnan alaisten tulosalueiden hallinto- ja talouspalvelut. Lisäksi tulosalue järjestää yksityisteiden tienpitäjille myönnettyjen kunnossapito- ja peruserparannusavustusten maksamisen ja käytön valvonnan. Yksitysteiden peruserparannushankkeissa tehdään yhteistyötä ELY-keskuksen ja yksityistiekuntien kanssa. Tulosalue huolehtii myös kunnan ruokapalveluiden järjestämisestä lukuun ottamatta Nuorisokeskus Marttisen ruokapalveluita. Virtain kaupunki on Pirkanmaan Voimian osakas. Pirkanmaan Voimia tuottaa ateria- ja siivouspalveluita hyvinvointialueen sote ja pela kiinteistöihin.

Kunnan ja kuntayhtymien eri toimialoista vastaavat virastot, laitokset ja liikelaitokset varautuvat ja osallistuvat pelastustoimintaan tehtävälleen, keskinäisen työnjakonsa ja niitä koskevan lainsäädännön mukaisesti. Kunnan viranomaisen, laitoksen ja liikelaitoksen sekä muun julkisyhteisön vastuulla olevat väestönsuojelutehtävät ja niihin varautuminen ovat jatkuvaa toimintaa. Kunnan varautumisesta vastaa Virroilla kaupunginjohtaja ja maanrakennusmestari toimii varautumissuunnittelun yhteyshenkilönä.

Talousarviovuosi 2023

Palo- ja pelastustoimen Virtain maksuosuus poistuu talousarviosta kuntien sosiaali- ja terveystalouden, pelastustoimen ja sairaanhoitopiirin palvelujen siirtyessä Pirkanmaan hyvinvointialueen vastuulle 1.1.2023. Hallinnon alla olevaa yksityisteiden avustusmäärärahaa korotetaan 240.000 euroon ja lisäksi varaudutaan teiden peruserparannushankkeisiin 25.000 euron määrärahalla. Ruokahuollon toiminta siirtyy sote-kiinteistöjen osalta Pirkanmaan

Voimian alle. Tämä tarkoittaa talousarviossa sotekiinteistöihin myytävien ateriainmaksutuottojen muuttumista ulkoisiksi.

Taloudelliset tavoitteet

HALLINTO	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos 22/23%	TS2024	TS2025
TOIMINTATULOT	1 637 293	1 620 125	1 880 391	16,1 %	1 880 391	1 880 391
TOIMINTAMENOT	-2 754 613	-2 770 496	-2 404 253	-13,2 %	-2 404 253	-2 404 253
TOIMINTAKATE	-1 117 320	-1 150 371	-523 862	-54,5 %	-523 862	-523 862
Poistot	-1 309	-1 585	-809	-49,0 %	-809	-809
Tilikaudentulos	-1 118 629	-1 151 956	-524 671	-54,5 %	-524 671	-524 671

7.8.2 Ylläpidon ja rakentamisen tulosalue

Ylläpito ja rakentaminen -tulosalueen lakisääteisiä tehtäviä ovat liikenneväylien kunnossapito ja rakentaminen siinä laajuudessa, kuin asemakaavoitus edellyttää. Puistojen, istutusten, venesataman ja katuvalaistuksen ylläpito hoidetaan kunnan päätösten mukaisesti. Myös maankaatopaikan toiminta ja romuajoneuvojen hävittäminen lain mukaisesti kuuluu tulosalueen tehtäviin.

Virtain kaupunki on Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n osakas. Pirkanmaan jätehuolto järjestää Virtain alueen jätteenkuljetuksen ja keräilyä. Viranomais tehtävät hoitaa Tampereen kaupungin yhdyskuntalautakunnan jätehuoltojaos. Myös liikuntatoimen ulkoalueiden hoito sekä liikuntahallintoiminnan järjestäminen kuuluvat tulosalueelle.

Tulosalue vastaa myös tilapalvelun toiminnasta. Tilapalvelu järjestää kaupungin eri hallintokuntien käyttöön tarkoituksenmukaiset toimitilat kilpailukykyisesti erikseen sovitussa laajuudessa sekä harjoittaa asuin- ja toimitilojen vuokraustoimintaa. Tilapalvelu huolehtii kaupungin rakennusomaisuuden arvon säilyttämisestä hallitsemiensa kiinteistöjen osalta tarkoitukseen myönnettyjen määrärahojen puitteissa.

Talousarviovuosi 2023

Liikenneväylien ulkovalaistuksen muuttamista led-tekniikkaan jatketaan suunnitellusti. Energian säästötoimia pyritään tekemään koko tulosalueella energian hinnan noustessa voimakkaasti talousarviovuonna. Metsän puunmyyntituottotavoite pidetään ennallaan. Paikkatiedon määräraha siirtyy takaisin tekniselle osastolle. Sote- ja pelakiinteistöjen siirtyessä Pirkanmaan hyvinvointialueen käyttöön, laaditaan ko. kiinteistöistä 3 vuoden vuokrasopimukset hyvinvointialueen kanssa 1.1.2023 lähtien. Näiltä osin vuokratuotot muuttuvat ulkoisiksi. Talousarviovuonna varaudutaan yhden kiinteistön purkuun (Sähkörinne). Myös eläköitymisiin varaudutaan riittävien määrärahojen (kunnallistekniikan päällikön virka, puutarhuri).

Taloudelliset tavoitteet

YLLÄPITO JA RAKENTAMINEN	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos 22/23%	TS2024	TS2025
TOIMINTATULOT	5 508 280	4 777 331	6 119 662	28,1 %	6 119 662	6 119 662
TOIMINTAMENOT	-4 732 595	-4 595 453	-5 869 783	27,7 %	-5 869 783	-5 869 783
TOIMINTAKATE	775 685	181 878	249 879	37,4 %	249 879	249 879
Poistot	-3 017 403	-2 474 942	-2 684 415	8,5 %	-2 684 415	-2 684 415
Tilikaudentulos	-2 241 718	-2 293 064	-2 434 536	6,2 %	-2 434 536	-2 434 536

7.8.3 Vesihuoltolaitoksen tulosalue

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on vesihuoltolakiin perustuen turvata sellainen vesihuolto, että kohtuullisin kustannuksin on saatavissa riittävästi, terveydellisesti ja muutenkin moitteetonta talousvettä sekä turvata terveyden- ja ympäristönsuojelulain kannalta asianmukainen viemärinti. Vesihuoltolaitos vastaa puhdistamolietteen kompostoinnista Sarvinevan jätteenkäsittelyalueella.

Talousarvio 2023

Vesihuoltolaitoksen toiminta jatkuu entisellään. Vesihuolto kehittää edelleen toimintaansa osallistumalla mm. Pippuri hankkeeseen, jossa lietteen jatkokäsittelyä pyritään jalostamiseen kaupalliseen tarkoitukseen. Myös viemäri ylivuodot kuriin hanke ViKuri jatkuu talousarviovuonna.

Taloudelliset tavoitteet

VESIHUOLTOLAITOS	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos 22/23%	TS2024	TS2025
TOIMINTATULOT	710 483	687 656	720 331	4,8 %	704 331	704 331
TOIMINTAMENOT	-545 451	-570 027	-655 967	15,1 %	-635 967	-635 967
TOIMINTAKATE	165 032	117 629	64 364	-45,3 %	68 364	68 364
Poistot	-442 234	-239 143	-251 790	5,3 %	-251 790	-251 790
Tilikaudentulos	-277 202	-121 514	-187 426	54,2 %	-183 426	-183 426

Teknisten palveluiden lautakunnan yksikkökustannukset

Yhteenveto lautakunnan tuotoksista

Teknisten palveluiden lautakunta	TA 2023			TA 2022			TP 2021		
	Meno	Kpl/määrä	Yksikkö-hinta	Meno	Kpl / määrä	Yksikkö-hinta	Meno	Kpl/ määrä	Yksikkö-hinta
HALLINTO									
Kustannus€/Ateriasuorite	1 773 037	342 487	5,18	1 564 146	342 800	4,56	1 658 189	346 808	4,78
Yksityistieavustus €/km(*)	265 000	383	691,91	271 900	383	709,92	221 900	383,2	579,07
YLLÄPITO JA RAK									
Liikenneväylien kp €/km	555 382	84,7	6 557,05	500 753	82,4	6 077	442 810	82,5	5 367,39
Liikenneväylien valaistusenergiak.€/km	186 200	55,8	3 336,92	87 000	55,2	1 576	75 010	55,0	1 363,82
Puistojen kp €/hehtaari	233 677	23,0	10 159,87	228 505	22,0	10 387	237 675	21,5	11 054,65
Tuotann. rakenn. Ylläpitok. €/m2/kk	145 118	10 129	1,19	106 738	13 219	0,67	115 885	28 378	0,34
Asuinrakenn. Ylläpitok. €/m2/kk	576 267	12 078	3,98	405 285	11 502	2,94	469 509	11 502	3,40
Hallintokuntien rakenn. Ylläpitok. €/m2/kk	2 698 231	41 735	5,39	2 124 947	42 452	4,17	2 301 605	41 494	4,62
VUOKRAUSASTE:									
Tuotann.rakenn. %		97,6 %			97,6 %				99,2 %
Asuinrakenn. %		84,8 %			90,0 %				88,8 %
Hallintokuntien rakenn. %		93,3 %			93,3 %				93,3 %
VESIHUOLTOLAITOS									
Puhdistettu vesi €/m3	564 199	400 000	1,41	570 027	324 000	1,76	545 451	445 747	1,22

Tuotokset	TA 2023			TA 2022			TP 2021		
	Tulo	Kpl määrä	Yksikkö-hinta	Tulo	Kpl määrä	Yksikkö-hinta	Tulo	Kpl/ määrä	Yksikkö-hinta
HALLINTO									
Ateriamyynti	1 847 956	342 487	5,40	1 581 536	342 800	4,61	1 591 998	296 134	4,66
TILAPALVELU:									
Vuokratuotot tuotannoll.rak €/m2/kk	248 021	10 129	2,04	134 591	13 219	0,85	423 831	31 598	1,12
Vuokratuotot asuinrak. €/m2/kk	617 695	12 078	4,26	594 880	11 502	4,31	644 061	11 502	4,67
Vuokratuotot hallintokuntien rak. €/m2/kk	4 882 986	41 735	9,75	3 701 425	41 453	7,44	3 997 347	40 182	8,29
VESIHUOLTOLAITOS:									
Jätevesimaksutuotot €/m3	720 331	400 000	1,80	687 656	324 000	2,12	710 483	445 747	1,59

8 TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmaosa on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulo- ja menojen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Tuloslaskelmaosan välituloksina esitetään Toimintakate ja Vuosikate. Tuloslaskelmaosan viimeisenä rivinä esitetään Tilikauden tulos, tai jos kunta budjetoit tilinpäätössiirrot, viimeisenä rivinä esitetään Tilikauden yli-/alijäämä.

Tuloslaskelmaosassa budjetoidaan tulosvaikutteiset tuloarviot ja määrärahat, joita ei ole budjetoitu tehtäväkohtaisissa käyttötalouksissa ja tulosbudjeteissa.

Tuloslaskelmaosan eriä ovat:

Verotulot
Valtionosuudet
Rahoitustulot ja -menot
Satunnaiset erät
Tilinpäätössiirrot

8.1 Verotulot ja valtionosuudet

Virtain kaupungin talousarvio vuodelle 2023 on rakennettu nykyisten veroprosenttien perusteella huomioiden sote-uudistuksen johdosta tuleva leikkaus kunnallisveroprosenttiin. Verotulojen ja valtionosuuksien ennuste perustuu Valtionvarainministeriön ja Kuntaliiton ennusteisiin. Verotuloennuste talousarviovuodelle 2023 (13 969 900 euroa) on -11 600 100 euroa alhaisempi kuin verotulo-odotus vuodelta 2022 (25 570 000 euroa).

Kunnallisveroprosenttia päätettiin nostaa 0,5 % -yksikköä vuodesta 2019 lukien yhtenä välineenä talouden tasa-painottamisessa sekä tarkoituksena varautua taloudellisiin haasteisiin, kuten viime vuosina toteutettuihin merkittäviin investointeihin. Vuonna 2022 kunnallisveron kertymä tulee ennusteiden mukaan ylittämään talousarvion noin 198 000 eurolla ennakoitua paremman talous- ja työllisyyskehityksen johdosta. Yhteisöveron ennakoidaan puolestaan toteutuvan noin +1 207 000 euroa talousarvota korkeammalla tasolla erityisesti hyvän talouskehityksen johdosta kasvaneiden yhteisöveron tilitysten ansiosta, myös vuodelta 2021 kuntien jako-osuuden 10 %-yksi-kön korotuksella tilitetyt verotulot nostavat yhteisöveron toteumaa.

Vuonna 2023 verotulot alenevat merkittävästi aikaisemmasta kunnallis- ja yhteisöverotulojen siirtyessä osittain hyvinvointialueille. Kunnallisveron osalta kaikkien kuntien vuoden 2022 veroprosenttia alennetaan 12,64 %-yksikköä ja yhteisöverotuloja noin kolmannes.

Verotulot	TP2020	TP2021	ENN2022	TA2023	TS2024	TS2025
Kunnallisvero	18 222 674	19 773 148	19 523 000	9 390 360	9 153 200	9 143 400
Muutos %	-1,8 %	8,5 %	-1,3 %	-51,9 %	-2,5 %	-0,1 %
Yhteisövero	2 780 644	4 110 442	4 030 000	2 668 540	2 431 380	2 522 520
Muutos %	13,6 %	47,8 %	-2,0 %	-33,8 %	-8,9 %	3,7 %
Kiinteistövero	1 747 398	1 925 439	2 017 000	1 911 000	1 911 000	1 911 000
Muutos %	-8,7 %	10,2 %	4,8 %	-5,3 %	0,0 %	0,0 %
Verotulot yht.	22 750 716	25 809 029	25 570 000	13 969 900	13 495 580	13 576 920
Muutos %	-0,7 %	13,4 %	-0,9 %	-45,4 %	-3,4 %	0,6 %

8.1.1 Kunnallisvero

Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat sekä kunnan väestö, sen ikärakenne ja ansiotulojen taso, että maan hallituksen päättämät veroperustemuutokset, jotka joko lisäävät tai vähentävät kunnallisveron tuottoa. Erilaisten vähennysten johdosta kuntien tuloveroprosentit (nimellinen veroaste) ei vastaa todellista veroastetta kunnissa. Puhutaan efektiivisestä veroasteesta, joka on maksuunpannun kunnallisveron suhde ansiotuloihin.

Kunnallisverotuksessa tehdään vähennyksiä veronalaisista ansiotuloista. Tulosta tehtäviä vähennyksiä ovat muun muassa matkakustannukset, tuloenhankkimiskulut, ansiotulovähennys ja perusvähennys. Tulosta tehtävät vähennykset vähentämällä saadaan verotettava tulo, josta veron määrä lasketaan kunnallisveroprosentin mukaisesti.

Tämän jälkeen tehdään vähennykset verosta ja näin saadaan maksuunpantavan kunnallisveron määrä. Verosta tehtäviä vähennyksiä ovat muun muassa työtulovähennys, kotitalousvähennys sekä asuntolainan koron alijäämähyvitys. Kunnallisverotuksessa tehtävien vähennysten määrä on riippuvainen veronmaksajan tulotasosta. Vähennykset painottuvat alemmille tulotasolle jolloin efektiivinen veroaste on alhaisempi.

Vuonna 2022 keskimääräinen kuntien tuloveroprosentti on 20,01 %, alhaisin tuloveroprosentti on 16,50 % ja korkein tuloveroprosentti 23,50 %. (Lähde: Kuntaliitto, Verohallinto). Vuonna 2022 kunnallisvero nousi 16 kunnassa eli 116 000 kuntalaisella ja laski 12 kunnassa eli 140 000 kuntalaisella. Tuloveroprosentti säilyi ennallaan 281 kunnassa. On poikkeuksellista, että useamman kuntalaisen verotus kevenee kuin nousee. Korottajien määrä on 2000-luvun matalin, 23 kuntaa vähemmän kuin vuosi sitten. Keskimääräinen tuloveroprosentti laski 0,01 %-yksikköä vuodesta 2021. Korotuspäätösten taustalla vaikuttaneita syitä ovat olleet mm. väestön ikääntymisestä johtuva ansiotulojen kasvun aleneminen, kuntien tehtävien laajeneminen sekä investoinnit. Korotustarvetta on puolestaan alentanut talouskasvu sekä valtion myöntämät koronatuot.

Virtain kaupungin konsernistrategiassa on määritetty, että veroprosentti saa olla korkeintaan 1 prosenttiyksikön yli Manner-Suomen kuntien keskiarvon (19,87 % vuonna 2018, vuosilta 2019 - 2021 arvoa ei ole saatavilla). Pitkän tähtäimen tavoitteena on päästä Manner-Suomen kuntien keskiarvoon.

Virtain kaupungin talousarvio vuodelle 2023 pohjautuu nykyiseen kunnallisveroprosenttiin 12,64 %-yksikön leikkaus huomioiden.

Taloussuunnitelmavuosien 2024 ja 2025 verotuloennusteissa kunnallisvero on huomioitu vuoden 2023 veroprosenttiin (8,61 %) mukaisesti. Suunnitelmavuosiin verrattuna kunnallisverotuloja nostaa vuonna 2023 ns. ”verohäntä”, kun kunnille tilitetään vuodelta 2022 maksettavia kunnallisveroja vuoden 2022 korkeamman (leikkaamatoman) kunnallisveroprosentin mukaisesti.

Hallituksen talousarvioehdotus sisältää useita veroperustemuutoksia, joilla on sekä kunnallisveroa lisääviä että vähentäviä vaikutuksia. Merkittävin veroperustemuutos vuonna 2023 on sote-uudistukseen liittyvä verouudistus. Sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen siirtyessä kuntien vastuulta hyvinvointialueille kuntien tuloja siirretään valtiolle hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi. Kunnallisveron tuottoa leikataan noin 13,9 mrd. euroa ja valtion ansio- ja pääomatuloveron tuottoa kasvatetaan noin 13,6 mrd. euroa. Ansiotuloverotusta kevenetään kokonaisuudessaan noin 0,3 mrd. eurolla sen varmistamiseksi, että verovelvollisten verotus ei kiristyisi sote-veromuutoksen seurauksena. Muiden veroperustemuutosten arvioidaan vähentävän vuoden 2023 kunnallisveron tuottoa yhteensä -36 miljoonalla eurolla. Muutokset jakautuvat eri veroperustemuutoksiin seuraavasti:

- Ansiotuloveroperusteiden indeksitarkistus -38 miljoonaa euroa, josta
  - o progressiivisen tuloveroasteikon rajojen korotus -1 miljoonaa euroa,
  - o työtulovähennyksen korotus -12 miljoonaa euroa ja
  - o perusvähennyksen korotus -25 miljoonaa euroa
- Ikääntyneiden korotettu työtulovähennys -3 miljoonaa euroa
- Matkakuluvähennyksen korotuksen jatkaminen -6 miljoonaa euroa

- Perhevapaalta palaavien huojennettu matkakuluvähennyksen omavastuu -1 miljoonaa euroa
- T&K lisävähennys -1 miljoonaa euroa
- Kotitalousvähennyksen yhteydessä myönnettävä määräaikainen sähkövähennys -27 miljoonaa euroa
- Verotuksen maksujärjestelyjen huojentaminen +40 miljoonaa euroa

Päätösperäiset veronalennukset alentavat kuntien verotuloja, mutta kompensoidaan kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta.

Vuonna 2022 kunnallisverotulojen ennustetaan hieman alenevan edellisvuotta alhaisemman jäännösverojen määrän vuoksi. Vuonna 2023 kunnallisvero puolestaan alenee merkittävästi pääosin sote-uudistuksen johdosta. Ilman leikkausta kunnallisvero nousisi karkeasti n. 8 %. Ennusteissa on mukana hallituksen verolinjaukset kehyskaudelle.

Virtain kaupungin osalta ansiotulot koostuvat pääosin palkkatuloista ja eläketuloista. Vuosina 2023 - 2025 palkkatulojen ennakoitaan kasvavan n. 0,6- 1,6 %. Eläketulojen ennakoitaan ennusteen mukaan nousevan vuosittain noin 1,5 – 5,4 %. Eläketulojen osalta suhteellisesti korkein kasvu (5,4 %) kohdistuu vuoteen 2023, kun eläketuloja korotetaan noin 6,8 %. Ansiotulojen osalta ennusteeseen vaikuttaa tulotason lisäksi myös väestöennuste. Kokonaisuutena ansiotulojen ennakoitaan kuitenkin vuosittain kasvavan noin 1,6 - 2,4 % vuosivauhtia. Vuosina 2023 – 2025 verotettavan tulon ennustetaan hieman kasvavan vähennysasteen alenemisen seurauksena.

Virtain vuoden 2023 kunnallisveron verotettaviksi tuloiksi on arvioitu 103,1 milj. euroa ja vastaava arvio vuoden 2022 verotettavasta tulosta on 93,6 milj. euroa. (Lähde: Kuntaliiton veroennustekehikko)

Kunnallisverot	TP2020	TP2021	ENN2022	TA2023
Yhteensä, euroina	18 222 674	19 773 148	19 523 000	9 390 360
Muutos%	-1,8 %	8,5 %	-1,3 %	-51,9 %

8.1.2 Yhteisövero

Yhteisövero on osakeyhtiöiden ja muiden yhteisöjen maksama tulovero, jonka saajia ovat valtio ja kunnat. Vuoden 2023 yhteisöverokanta pysyy valtion talousarvioesityksen mukaan 20 prosentissa.

Kuntaryhmän yhteisöveron jako-osuus vuonna 2022 on 33,76 % ja se oli 44,34 % vuonna 2021. Vuonna 2021 yhteisöveron jako-osuutta nostettiin 10 %-yksiköllä vuosille 2020 ja 2021 osana koronavirusepidemiaan liittyvää kuntien tukemisen toimenpiteiden kokonaisuutta, jonka tarkoituksena on turvata peruspalvelujen järjestämisen edellytykset ja helpottaa poikkeustilanteesta johtuvia kuntien talouden haasteita. Vuonna 2023 kuntien jako-osuus alenee soteuudistuksen johdosta 23,91 %:iin. Verovuodesta 2023 alkaen kunnille kompensoidaan varhaiskasvatusmaksujen alentaminen korottamalla yhteisöveron jako-osuutta. Varhaiskasvatusmaksuihin liittyvän kompensaation vaikutus on koko maan tasolla noin 100 miljoonaa euroa.

Yhteisöveron tuotossa on huomioitava se, että Virtain yhteisöverotulokertymään vaikuttaa merkittävästi metsäerän osuus, joka on viime vuosina tuonut noin 1,8 M€ yhteisöveron tuottoa. Metsäerän osuus on suurempi kuin yritystoimintaerän osuus. Yhteisöveron tuotto nousi merkittävästi vuonna 2021 sekä talouden elpymisen että jako-osuuden korotuksen johdosta. Yhteisöjen maksamat yhteisöverot ovat kasvaneet vuonna 2022, mikä alentaa jako-osuuden alenemisen vaikutusta. Vuonna 2023 yhteisöveron tilitykset alenevat merkittävästi soteuudistuksen johdosta. Vuonna 2023 yhteisöveroa nostaa tuleviin vuosiin verrattuna ns. ”verohäntä”, kun kunnille tilitetään vuodelta 2022 maksettavia yhteisöveroja korkeammalla jako-osuudella.

Suunnitelmavuosina yhteisöveron oletetaan olevan kokonaisuutena kasvussa, mutta kuntien osuuden alenevan vuodesta 2023 em. verohännän johdosta.

Yhteisöverot	TP2020	TP2021	ENN2022	TA2023
Yhteensä, euroina	2 780 644	4 110 442	4 030 000	2 668 540
muutos %	13,6 %	47,8 %	-2,0 %	-33,8 %

8.1.3 Kiinteistövero

Yleisen kiinteistöveron sekä muiden kuin vakituisten asuinrakennuksen kiinteistöveroprosenttien ylärajoihin tuli muutoksia vuodelle 2018 lokakuussa 2017 vahvistetussa kiinteistöverolain muutoksessa. Samassa yhteydessä säädettiin vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveron vaihteluvälin ylärajan korottamisesta 0,90 %:sta 1,00 %:iin, jota kuitenkin sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2019 toimitettavassa kiinteistöverotuksessa. Vuoden 2023 osalta ei ole tulossa lakimuutoksiin perustuvia kiinteistöveroprosenttien muutoksia.

Kunnanvaltuuston määräämien kiinteistöveroprosenttien vaihteluvälit vuodelle 2023 säilyvät siten ennallaan ollen seuraavat:

- Yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93 – 2,00 %
- Vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,41 – 1,00 %
- Muiden asuinrakennusten veroprosentti 0,93 % - 2,00 %

Edellä mainittujen lisäksi kunnanvaltuusto voi määrätä:

- Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentin välillä 2,00 – 6,00 %
- Yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti 0,00 – 2,00 %
- Voimalaitosten veroprosentti 0,93 -3,10 %

Kiinteistöverokertymä pysyy vuosittain melko samalla tasolla. Vuodelle 2017 lakimuutoksen tuoman yleisen kiinteistöveron alarajan korotuksen johdosta kiinteistöveroprosenttia jouduttiin korottamaan 0,90 %:sta 0,93 %:iin. Tällä ei kuitenkaan ole ollut juurikaan vaikutusta kiinteistöverokertymään. Maksettavan kiinteistöveron määrä nousi, mutta tilittymättä jäävä osuus kasvoi. Vuonna 2020 kiinteistöveron tilitysrytmi muuttui, minkä johdosta osa verovuoden kiinteistöverosta kertyy vasta seuraavan vuoden tammi-helmikuussa. Tilitysrytmin muutos ei vaikuta enää pidemmällä aikavälillä. Vuoden 2022 sekä suunnittelukauden ennusteet ovat samalla tasolla.

Kiinteistöverot	TP2020	TP2021	ENN2022	TA2023
Yhteensä, euroina	1 747 398	1 925 439	2 017 000	1 911 000
muutos %	-8,7 %	10,2 %	4,8 %	-5,3 %

Virtain kaupungin veroprosentit vuodelle 2023 ovat:

Tuloveroprosentti	8,61 %
Kiinteistöveroprosentit:	
vakituinen asuinrakennus	0,45 %
muu asuinrakennus	1,00 %
yleinen kiinteistövero	0,93 %
voimalaitosten veroprosentti	3,10 %

Rakentamattomalle rakennuspaikalle ei ole määritelty erillistä kiinteistöveroprosenttia. Yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti on 0 %.

8.1.4 Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmä uudistui 1.1.2015. Uuden valtionosuusjärjestelmän tavoitteena oli kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella verorasitteella. Uudistus toteuttaa tätä tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella. Vuonna 2021 hyväksytty uusi laki Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (29.6.2021/618) tulee voimaan 1.1.2023 alkaen. Valtionosuusjärjestelmän peruseriaate säilyy laissa samana, mutta sosiaali- ja terveydenhuollon menojen rahoittamiseen liittyvät erät poistuvat ja siirtyvät hyvinvointialueiden rahoitukseen. Edelleen suurin osa kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta muodostuu ikärakenteesta, jossa suurin yksikkökohtainen kustannus on 13-15 -vuotiaiden ikäluokassa, kun se aikaisemmin oli yli 85 -vuotiaiden ikäryhmässä.

Valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009, muut 676/2014) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö. Peruspalvelujen valtionosuuden laskennallinen peruste muuttuu vuosittain ns. automaattimuutosten perusteella. Näitä ovat määrätymistekijöiden, esimerkiksi asukasmäärien, oppilasmäärien ja muiden laskennan perusteena olevien määrien muutokset ja kustannustason muutoksesta johtuvat hintojen muutokset (indeksikorotus).

Valtion talousarvioesityksessä on kunnan peruspalvelujen valtionosuusmomentille varattu 5,2 miljardia euroa vähemmän kuin vuoden 2022 talousarviossa. Muutos johtuu pääosin vuonna 2023 voimaan tulevasta sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta, josta johtuen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta siirretään noin 5,4 mrd. euroa hyvinvointialueiden rahoitukseen.

Kustannustenjaon tarkistus on valtionosuusuudistuksen jälkeen tehty vuosittain Valtion ja kuntien välistä kustannustenjaon tarkistusta ei oteta huomioon vuonna 2023, sillä sote-uudistuksen yhteydessä peruspalvelujen valtionosuuslakiin tehdyn siirtymäsäännöksen mukaan kustannustenjaon tarkistus tehdään seuraavan kerran vasta valtion vuoden 2025 talousarvion yhteydessä.

Virtain kaupungin valtionosuuksiin on osoitettu vuoden 2023 talousarviossa 7 443 315 euroa, eli 73,3 % vähemmän kuin tämän hetken ennuste vuoden 2022 valtionosuudeksi. Ennakoitu valtionosuusprosentti vuodelle 2023 olisi 22,09 %, kun vuonna 2022 vastaava prosenttilukema on 23,59 %. Valtionosuusprosenttia kasvattaa kuntien uudet ja laajenevat tehtävät (0,12 %-yksikköä) sekä eräiden määräaikaisten valtionosuuden lisäysten muuttaminen pysyviksi (0,33 %-yksikköä). Prosenttia puolestaan alentavat vuonna 2023 valtionosuusjärjestelmässä käyttöön otettavat uudet hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, asukasmäärän kasvun ja syrjäisyyden lisäosat, joiden rahoitus toteutetaan valtionosuusjärjestelmän sisällä valtionosuusprosenttia pienentämällä (-1,61 %-yksikköä). Lisäksi osana hallituksen kehysriihessä päättämiä uudelleenkohdennuksia kuntien valtionosuuksien tasoa alennetaan pysyvästi 33 miljoonalla eurolla (-0,34 %-yksikköä). Valtiovarainministeriö sekä opetus- ja kulttuuriministeriö tekevät lopullisen päätöksen vuoden 2023 maksettavista valtionosuuksista joulukuussa 2022.

Valtionosuusennuste talousarviovuodelle perustuu Kuntaliiton ennusteeseen 20.9.2022, jossa on huomioitu:

Vuosittaiset automaattimuutokset

- 31.12.2021 asukasmäärät
- Työllisyystiedot
- Saaristo-osakuntien väestö
- Indeksitarkistus hintoihin (+3,8 %), (+89 milj. euroa)

Muut lakiin perustuvat muutokset

- Veromenetysten kompensatio (+29,5 milj. euroa)
- Kustannustenjaon tarkistuksen leikkaus (-94,8 milj. euroa)

Poliittiset päätökset kuntien tehtävien ja velvoitteiden muutoksista, yht. 15,4 milj. euroa), josta merkittävimmät

- Varhaiskasvatuksen tuki (+8,8 milj. euroa)
- Sitouttava kouluysteistyö (+3,3 milj. euroa)
- Juomavesidirektiivin toimeenpano (+1,3 milj. euroa)
- Oppivelvollisuuden laajentaminen (+1 milj. euroa)

Muut muutokset ja poliittiset päätökset

- Lääkäri- ja lääkärihelikopteritoiminnan rahoitukseen liittyvän vähennyksen poistuminen sote-uudistuksen myötä (+22,6 milj. euroa)
- perustoimeentulotuen kuntien maksuosuuden muutos (+22,4 milj. euroa)
- pitkäaikaistyöttömien eläketukeen liittyvän vähennyksen muutos (+6,1 milj. euroa).
- Kiky-vähennys jää pysyväksi (-70,2 milj. euroa)
- Uudelleenkohdistukset (-43 milj. euroa), (aiemmin mm. kannustin/digitalisaatio, määrärahan siirto ja siirto harkinnanvaraisiin yhdistymisavustuksiin)

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus on arvioitu vuoden 2022 toteumatason. Valtion talousarviossa Esi- ja perusopetuksen erillisrahoitettavien osien, lukiokoulutuksen, vapaan sivistystyön, taiteen perusopetuksen sekä museoiden, teattereiden ja orkesterien valtionosuuden indeksikorotus on 3,8 prosenttia ja siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys yhteensä noin 40,0 milj. euroa vuonna 2023. Tästä kuntatalouteen arvioidaan kohdistuvan 29,2 milj. euroa. Talousarviossa on kuitenkin pitäydytty vuoden 2022 tasossa mm. asukasluvun alenemisen johdosta. Valtion ja kuntien välistä kustannusten jaon sekä kustannustason tarkistusta ei tehdä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla vuonna 2023. Vuosien 2021–2024 julkisen talouden suunnitelman yhteydessä tehdyn hallituksen linjauksen mukaisesti opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia ja vapaasta sivistystyöstä annettua lakia muutetaan siten, että koronaepidemiasta johtuvat toiminnan volyymin ja kustannusten pienentyminen eivät vaikuta alentavasti tulevien vuosien rahoitustasoon ja jakautumiseen. Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuudesta Kuntaliitto ei tuota ennustelaskelmia.

Eroja kuntien tulopohjassa tasataan verotuloihin perustuvalla valtionosuuden tasauksella. Nimensä mukaisesti tasaus perustuu kunnan laskennalliseen verotuloon, ja se joko lisää tai vähentää kunnalle myönnettyä valtionosuutta. Mikäli laskennallinen verotulo on keskimääräisen laskennallisen veron alapuolella, kuten Virroilla, saa Virrat verotuloihin perustuvaa tasausta. Tasauksen lopulliseen määrään vuodelle 2023 vaikuttaa vuoden 2021 verotuksen valmistuminen lokakuun 2022 lopussa. Ennusteessa tasaus on laskettu verohallinnon viimeisimpien vuotta 2021 koskevien ennusteiden perusteella. Verotulomenetyksen kompensatio erotettiin vuodesta 2020 omalle valtionosuusmomentilleen. Muutoksen tarkoituksena on lisätä valtionosuusjärjestelmän läpinäkyvyyttä sekä helpottaa valtionosuuksien määrän ja valtion kuntien rahoitukseen osallistumisen arviointia. Ennen vuotta 2020 erä on sisällytetty peruspalvelujen valtionosuuteen. Suunnitelmavuosien valtionosuus on huomioitu vuoden 2023 tasossa kuten menotkin. Valtiovarainministeriön tekemän painelaskelman mukaan valtionosuudet hieman nousisivat, mutta mm. vuoden 2023 syksyllä vuoden 2022 toteutuneiden kustannusten perusteella tehtävä sote-siirtolaskelmien tarkistus ja sen vaikutus tuleviin valtionosuuksiin voi muuttaa suunnitelmavuosien valtionosuuksia merkittävästikin.

Valtionosuudet	TP2020	TP2021	ENN2022	TA2023	TS2024	TS2025
Verotulomenetysten kompen- saatio	4 025 043	4 082 557	4 581 240	1 366 571	1 366 571	1 366 571
Muutos %		1,4 %	12,2 %	-70,2 %	0,0 %	0,0 %
Peruspalvelujen valtionosuus	17 570 080	16 891 347	18 232 907	3 853 139	3 853 139	3 853 139
Muutos %	-1,8 %	-3,9 %	7,9 %	-78,9 %	0,0 %	0,0 %
Verotuloihin perustuva tasaus	5 002 032	5 193 337	4 420 977	1 625 379	1 625 379	1 625 379
Muutos %	-0,2 %	3,8 %	-14,9 %	-63,2 %	0,0 %	0,0 %
Opetus- ja kulttuuritoimen valti- onosuus	397 697	501 124	610 435	598 226	598 226	598 226
Muutos %	54,0 %	26,0 %	21,8 %	-2,0 %	0,0 %	0,0 %
Valtionosuudet yht.	26 994 852	26 668 365	27 845 559	7 443 315	7 443 315	7 443 315
Muutos %	16,4 %	15,0 %	4,4 %	-73,3 %	0,0 %	0,0 %

Tuloslaskelma 2023

Tuloslaskelmaennuste johtaa maltillisesti ylijäämäiseen tilikauteen. Talousarvioon ei sisälly merkittäviä kertaluonteisia purkukustannuksia tai muita vastaavia kertaluonteisia kustannuksia. Kaupungin ja vesihuollon normaalin toiminnan ylijäämä olisi siten 363 822 euroa. Haastetta talousarvion laadintaan on tuonut erityisesti rajanveto hyvinvointialueelle siirtyvien toimintojen osalta sekä niihin liittyvien tukipalvelujen kuten ruokapalvelujen sekä talous- ja tietohallinnon palvelujen budjetointi. Pääsääntöisesti osastot pääsivät hyvin annettuun talousarvioraamiin ja osalla osastoista raami myös alittui. Yliyksien syynä oli pääosin eläkemenoperusteisen maksun korvannut tasausmaksu, joka kohdistettiin kaikille kustannuspaikoille budjetoitujen palkkakulujen suhteessa. Eläkemenoperusteisen maksun kohdentuminen eri toimintoille on ollut hyvin epätasaista, minkä johdosta maksu muuttui osalla osastoista merkittävästikin. Tuloksen pysymistä ylijäämäisenä edesauttaa verotuloennusteiden positiivinen kehitys, valtionosuusennusteen pysyminen edelleen hyvällä tasolla sekä aikaisemmin sisäisinä käsiteltävien vuokrien ja ateriaveloitusten muuttuminen ulkoisiksi hyvinvointialueelle kohdistuvien erien osalta. Kaupungin ja vesihuollon toimintakate alenee vuoden 2022 alkuperäiseen talousarvioon verrattuna noin 64 % johtuen hyvinvointialueelle siirtävästä toiminnasta. Henkilöstökulut alenevat talousarviossa koko kaupungin osalta noin -8,2 % verrattuna sekä talousarvioon 2022 että ennusteeseen. Henkilöstömenojen alenema johtuu siirtyvän henkilöstön vaikutuksesta. Kuntaan jäävän henkilöstön osalta henkilöstökuluja nostaa työehtosopimuksen mukaiset palkan- korotukset. Tämänhetkisten ennusteiden valossa vuosi 2024 jäisi hieman alijäämäiseksi, mutta vuosi 2025 olisi jälleen ylijäämäinen. Tulevien vuosien valtionosuuksien määrään liittyy kuitenkin suurta epävarmuutta, koska kuntien tulevien valtionosuuksien taso selviää syksyllä 2023, kun hyvinvointialueille siirtyvien kustannusten määrä vuodelta 2022 on tiedossa. Epävarmuustekijöiden johdosta on tarpeen edelleen etsiä aktiivisesti toimenpiteitä, joilla palvelut saadaan tuotettua nykyistä tehokkaammin sekä saamaan positiivista kehitystä asukasluvun kehitykseen ja elinvoimaan.

Vuonna 2023 poistot tulevat olemaan vuoden 2022 tasolla noin 4 miljoonassa eurossa. Yhtenäiskoulun poistot ovat kasvattaneet poistoja, mutta Virtain Elinvoimapalveluille siirretyt rakennukset puolestaan alentavat poistoja. Vuoden 2022 aikana valmistuvista yksittäisistä hankkeista merkittävin on Nallelan uuden teollisuusalueen 1. vaiheen valmistuminen. Talousarviovuoden merkittävin investointikohde on Virtaintien peruskorjauksen loppuun saattaminen. Koko hankkeen kustannusarvio on 370 000 euroa, josta 300 000 on budjetoiduudelle 2023. Budjetoituvaiheessa poistojen aivan tarkkaa määrää on mahdoton ennustaa, sillä valmistuvien kohteiden hankintamenot eivät ole vielä tarkalleen tiedossa. Investointitoteuma on jäänyt vuosittain talousarviossa suunniteltua kokonaisuutta pienemmäksi.

Vuoden 2023 tuloslaskelma (ulkoinen/sisäinen) johtaa 139 865 euroa positiiviseen tilikauden tulokseen sekä tuloksenkorjauseurien jälkeen 363 822 euroa ylijäämäväliseen tilikauteen. Liikelaitos Marttinen huomioiden tilikauden tulos on 154 207 euroa ja ylijäämä jälkeä 374 122 euroa.

Suunnitelmavuosien toimintatuotot ja -menot on huomioitu vuoden 2023 tasossa mahdolliset kertaluonteiset erät huomioiden. Verotulot on huomioitu Kuntaliton veroennustekehikon ja valtionosuudet varovaisuuden periaatteen mukaan vuoden 2023 tasossa. Sekä menot että tulot on arvioitu talousarvion 2023 hintatasossa.

Vuodelle 2022 laaditussa ennusteessa on huomioitu tiedossa olevat talousarvion ylitysuhat sekä myönnettyt lisämäärärahat.

8.1.5 Talousarvion ja –suunnitelman yhteydessä esitettävä toimenpideohjelma

Taloussuunnitelma (talousarviovuosi ja suunnitelmavuodet) on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Virtain kaupungin taseessa on 31.12.2020 ylijäämää 16.572 milj. euroa ja vuoden 2021 tilinpäätös tulee olemaan ennusteen mukaan ylijäämäinen arviolta 1,569 milj. euroa. Tilinpäätöksessä 2021 ylijäämää olisi siten noin 16.794 milj. euroa. Tämän vuoksi Virtain kaupunki ei ole velvollinen laatimaan kuntalain mukaista toimenpideohjelmaa.

Talousarvio vuodelle 2023 on ylijäämäinen. Taloussuunnitelma vuosille 2024 - 2025 on tämänhetkisen tiedon valossa ylijäämäinen. Suunnitelmavuosiin liittyy kuitenkin vielä useita epävarmuustekijöitä hyvinvointialueiden toiminnan aloittamiseen ja niiden rahoitukseen liittyen, minkä johdosta on jatkuvasti etsittävä keinoja, joiden avulla palvelut pystytään tuottamaan nykyistä taloudellisemmin.

8.2 Tuloslaskelma

Kaupunki ja vesihuolto (ulk./sis.)	TP2021	TA2022	ENN2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatulot						
Myyntituotot	26 661 614	26 990 071	26 989 471	4 162 813	4 162 813	4 162 813
Maksutuotot	5 547 206	6 108 400	6 108 400	363 142	363 142	363 142
Tuet ja avustukset	1 387 323	371 155	371 155	260 040	244 040	233 740
Vuokratuotot	6 390 839	5 567 607	5 567 607	6 495 243	6 495 243	6 495 243
Muut toimintatulot	390 496	205 090	205 090	66 340	66 340	66 340
Toimintatulot	40 377 478	39 242 323	39 241 723	11 347 578	11 331 578	11 321 278
Valmistus omaan käyttöön	129 276	50 500	50 500	0	0	0
Toimintamenot						
Henkilöstömenot	-14 947 204	-15 370 872	-15 370 872	-13 960 333	-13 960 333	-13 969 433
Palvelujen ostot	-57 553 530	-58 952 342	-58 951 742	-6 245 418	-6 235 418	-6 235 418
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 662 458	-4 448 385	-4 448 385	-3 631 147	-3 621 147	-3 621 147
Avustukset muille	-2 081 230	-2 059 290	-2 121 290	-1 318 080	-1 258 080	-1 258 080
Vuokrat	-6 548 419	-6 231 477	-6 231 477	-3 368 289	-3 368 289	-3 368 289
Muut toimintamenot	-310 623	-188 198	-188 198	-244 977	-244 977	-244 977
Toimintamenot	-86 103 463	-87 250 564	-87 311 964	-28 768 244	-28 688 244	-28 697 344
Toimintakate	-45 596 709	-47 957 741	-48 019 741	-17 420 666	-17 356 666	-17 376 066
Verotulot	25 809 029	24 031 000	25 570 000	13 969 900	13 495 580	13 576 920
Valtionosuudet	26 668 365	27 585 173	27 845 559	7 443 315	7 443 315	7 443 315
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotulot muilta	10 933	6 000	6 000			
Muut rahoitustulot muilta	394 615	239 500	733 610	154 500	154 500	154 500
Korkomenot	-80 748	-101 000	-101 000	-101 000	-101 000	-101 000
Muut rahoitusmenot	-1 198 592	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	-873 791	144 500	638 610	53 500	53 500	53 500
Vuosikate	6 006 893	3 802 932	6 034 428	4 046 049	3 635 729	3 697 669
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 140 483	-3 967 139	-3 967 139	-3 906 184	-3 906 184	-3 906 184
Arvonalentumiset	-15 011					
	-4 155 494	-3 967 139	-3 967 139	-3 906 184	-3 906 184	-3 906 184
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tuotot (+) ka -kulut (-)						
Tilikauden tulos	1 851 399	-164 207	2 067 289	139 865	-270 455	-208 515
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-2 222 709	223 957	223 957	223 957	223 957	223 957
Varausten lisäys	2 400 000					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 028 690	59 750	2 291 246	363 822	-46 498	15 442

Kaupunki, vesihuolto ja Marttinen (ulk.)	TP2021	TA2022	ENN2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatulot						
Myyntituotot	24 350 170	25 652 210	25 651 610	3 762 303	3 762 303	3 762 303
Maksutuotot	5 303 064	6 108 400	6 108 400	363 142	363 142	363 142
Tuet ja avustukset	2 207 329	1 096 155	1 096 155	1 020 040	1 004 040	993 740
Vuokratuotot	2 434 644	1 997 415	1 997 415	3 831 775	3 831 775	3 831 775
Muut toimintatulot	407 750	205 090	205 090	66 340	66 340	66 340
Toimintatulot	34 702 956	35 059 270	35 058 670	9 043 600	9 027 600	9 017 300
Valmistus omaan käyttöön	129 276	50 500	50 500		0	
Toimintamenot						
Henkilöstömenot	-15 987 232	-16 576 023	-16 576 023	-15 218 782	-15 218 782	-15 227 882
Palvelujen ostot	-54 360 110	-56 689 883	-56 689 283	-4 878 918	-4 868 918	-4 868 918
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 100 043	-4 931 466	-4 931 466	-4 149 088	-4 139 088	-4 139 088
Avustukset muille	-1 874 369	-1 834 637	-1 896 637	-1 082 450	-1 022 450	-1 022 450
Vuokrat	-2 614 837	-2 675 060	-2 675 060	-714 760	-714 760	-714 760
Muut toimintamenot	-326 312	-200 442	-200 442	-254 968	-254 968	-254 968
Toimintamenot	-80 262 903	-82 907 511	-82 968 911	-26 298 966	-26 218 966	-26 228 066
Toimintakate	-45 430 671	-47 797 741	-47 859 741	-17 255 366	-17 191 366	-17 210 766
Verotulot	25 809 029	24 031 000	25 570 000	13 969 900	13 495 580	13 576 920
Valtionosuudet	26 668 365	27 585 173	27 845 559	7 443 315	7 443 315	7 443 315
Rahoitustulot ja –menot						
Korkotulot muilta	10 933	6 000	6 000	0	0	0
Muut rahoitustulot muilta	394 872	239 500	733 610	154 500	154 500	154 500
Korkomenot	-81 074	-101 000	-101 000	-101 000	-101 000	-101 000
Muut rahoitusmenot	-1 198 592	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	-873 861	144 500	638 610	53 500	53 500	53 500
Vuosikate	6 172 862	3 962 932	6 194 428	4 211 349	3 801 029	3 862 969
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 291 548	-4 117 139	-4 117 139	-4 061 184	-4 061 184	-4 061 184
Arvonalentumiset	-15 011					
	-4 306 559	-4 117 139	-4 117 139	-4 061 184	-4 061 184	-4 061 184
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tuotot (+) ja -kulut (-)						
Tilikauden tulos	1 866 304	-154 207	2 077 289	150 165	-260 155	-198 215
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-2 222 709	223 957	223 957	223 957	223 957	223 957
Varausten lisäys lisäys (-) tai vähennys (+)	2 400 000					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 043 594	69 750	2 301 246	374 122	-36 198	25 742

Tunnuslukuja

Toimintatuotot/Toimintakulut %	43,24	42,29	42,26	34,39	34,43	34,38
Vuosikate/poistot %	143,3	96,3	150,5	103,7	93,6	95,1
Vuosikate, euroa/asukas	955	628	981	677	620	639
Asukasmäärä	6 465	6 312	6 312	6 221	6 131	6 048
Kertynyt ylijäämä/asukas	2 879	2 636	3 314	3 422	3 467	3 519

9 INVESTOINTIOSA

Investointiosassa käsitellään pitkävaikutteiset menot, jotka tuloslaskelmassa vuosittain käsitellään suunnitelman mukaisina poistoina. Poistosuunnitelma on uudistettu vuoden 2009 alussa. Sen ajantasaisuus tarkastetaan talousarviovuoden aikana. Hyödykeryhmien poisto-aika on uusitussa suunnitelmassa ilmoitettu vaihteluvälinä, josta pääsääntöisesti käytetään pienintä eli nopeinta poisto-aikaa. Kaupunginhallituksella on oikeus perustellusta syystä määrittellä alarajaa pitempi poisto-aika, mikä ei kuitenkaan saa ylittää ohjeen enimmäispoisto-aikaa.

Perusparannusmeno poistetaan sen vaikutusaikana, joka on pääsääntöisesti sama kuin perusparannetun hyödykkeen jäljellä oleva taloudellinen pito-aika. Ainoastaan, mikäli perusparannus olennaisesti lisää hyödykkeen jäljellä olevaa taloudellista pito-aikaa, kaupunginhallitus voi muuttaa poistosuunnitelmaa vastaavasti.

Yksittäiset investointikohteet, joiden kustannusarvio ylittää 300.000,00 euroa ilman arvonlisäveroa, ovat hankkeita. Hankkeiden käsittelyssä noudatetaan kaupungin hankesuunnitteluohjetta. Kaupunginvaltuusto myöntää määrärahat ja tuloarviot hankkeille ja hankkeilla on ennen rakentamisen aloitusta oltava kustannusarvio, jonka toteumaa seurataan tilinpäätöksen yhteydessä.

Alle 300.000 euron investoinnit käsitellään osana hankeryhmää. Hankeryhmiä ovat:

1. osakkeet ja osuudet
2. maa-alueet ja rakennukset
3. lämpölaite
4. järjestelmä- lisenssi- ja palvelininvestoinnit
5. tienvarsikyltit
6. terveys- ja sosiaalitoimenohjelmistoihin liittyvät investoinnit
7. terveys- ja sosiaalitoimen kalustohankinnat
8. vesihuoltolaitos
9. kunnallistekniikka
10. tilapalvelu/asuinrakennukset
11. tilapalvelu/tuotannolliset rakennukset ja
12. tilapalvelu/hallintokuntien käytössä olevat rakennukset
13. ympäristön suojele
14. ylläpito ja rakentaminen

Hankeryhmä tarkoittaa investointikokonaisuutta joko siten, että yhteen ylläpitokohteeseen tehdään useampi pienempi investointi tai hankeryhmä sisältää useamman ylläpitokohteen, joihin investoidaan. Kaupunginvaltuusto myöntää määrärahat ja tuloarviot hankeryhmälle kokonaisuutena. Hankeryhmän alla esitetty kokonaisuus on suunnitelma, jonka sisällä käytettävät määrärahat ja tuloarviot voivat ylläpitokohteiden välillä muuttua, mutta hankeryhmän määräraha ja tuloarvio on valtuustoon nähden sitova.

Investointiosan irtaimen käyttöomaisuuden hankintamääräraha on tarkoitettu sellaisen irtaimen hankintaan, jonka hankintahinta on pääsääntöisesti yli 10 000 euroa (ilman arvonlisäveroa). Tätä pienemmät hankinnat ovat aina käyttömenoja. Vuosikorjaukset ovat aina käyttömenoja riippumatta hankintahinnasta. Osakkeet ja osuudet sekä maan osto merkitään investointiosaan. Näistä ei tehdä poistoja.

Talousarviovuosi 2023 ja suunnitelmavuodet 2024–2025

Virtain kaupungin investoinnit ovat viime vuosina olleet poikkeuksellisen korkealla tasolla muun muassa koulurakentamisen johdosta. Talousarvion 2023 lähtökohdista on ollut vuoden 2022 talousarvion yhteydessä hyväksytty taloussuunnitelma vuodelle 2023. Kokonaisuutena investointiraami alittui. Alitus johtui pääosin lämpölaiteeseen

liittyvien investointien siirtyessä eteenpäin. Viime vuosien merkittävän lainanoton jälkeen investoinnit on pyritty mitoittamaan siten, että investoinnit ja lainanlyhennykset pystyttäisiin rahoittamaan tulo-rahoituksella. Vuoden 2023 investoinnit sisältävätkin pääosin korjausinvestointeja. Merkittävin yksittäinen hanke on Virtaintien peruskorjaus. Investointien nettomeno, noin 2,9 miljoonaa euroa, alittaa vuosikatteen noin 1,5 miljoonalla eurolla. Taloussuunnitteluvuosina investointitaso oletetaan kuitenkin jälleen kasvavan erityisesti Lämpölaitokseen liittyvien investointien johdosta. Kuluvan vuoden investoinnit tulevat olemaan hieman talousarviota 2023 korkeammalla tasolla, muutetun talousarvion mukaan noin 3,8 miljoonaa euroa. Kokonaisuutena talousarvio tulee kuitenkin alittumaan investointimenojen toteumaprosentin ollessa syyskuun lopussa noin 46 %.

9.1 Hankeryhmät

Hankeryhmät, joihin on varattu määräraha tai tuloarvio talousarviovuonna tai taloussuunnittelukaudella:

Hallinto- ja elinvoimaosasto					
Hankeryhmä: Osakkeet ja osuudet					
	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Tuloarvio					
Määräraha	-2 500	-110 000	-10 000	-10 000	-10 000
Nettomeno	-2 500	-110 000	-10 000	-10 000	-10 000

Talousarviovuoden määräraha sisältää varautumisen kuntien yhteistoimintaan liittyvien osakkeiden hankintaan.

Hallinto- ja elinvoimaosasto					
Hankeryhmä: Maa-alueet ja rakennukset					
	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Tuloarvio	491 420	20 000	20 000	20 000	20 000
Määräraha		-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Nettomeno	491 420	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000

Määräraha on varaus maa-alueiden hankintaan. Vuoden aikana harkitaan myös joidenkin keskustan lähellä olevien kiinteistöjen myyntiä. Osa tulo-rahoituksesta toteutuu kaavatonttien myynnillä.

Hallinto- ja elinvoimaosasto					
Hankeryhmä: Lämpölaitos					
	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Tuloarvio					
Määräraha	-209 331	-270 000	-120 000	-1 685 000	-5 880 000
Nettomeno	-209 331	-270 000	-120 000	-1 685 000	-5 880 000

Määrärahassa on varaukset ennalta arvaamattomiin kaluston peruskorjauksiin ja uusintoihin sekä pinnanmittauksen säteilylaitteiden uusimiseen. Taloussuunnitelmavuosien investoinnit ovat varauksia Nallelan uuden kaava-alueen kauko-lämpölinjan 1. ja 2. vaiheiden rakentamiseen, Nallelan varakeskuksen siirron Sampolaan, Nallelan uuden 5 MW vara-lämpökeskuksen rakentamiseen, Sampolan uuden 5 MW kiinteän polttoaineen lämpölaitokseen, Sampolan kl-linjan suurentamiseen sekä kiertolinjan rakentamiseen Kalettomantie-Virtaintie. Kaupunginhallitus tekee erillispäätökset investointien toteuttamisesta kuultuaan Virtain Energia Oy:n hallitusta.

Hallinto- ja elinvoimaosasto					
Hankeryhmä: Järjestelmä-, lisenssi- ja palvelininvestoinnit					
	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Tuloarvio					
Määräraha	-89 824	-35 000	-40 000	-20 000	-20 000
Nettomeno	-89 824	-35 000	-40 000	-20 000	-20 000

Määräraha sisältää varauvat automaattisen talousraportoinnin vuonna 2023 edellyttämiin järjestelmämuutoksiin sekä tietoturvan hallintamallin hankintaan.

Hallinto- ja elinvoimaosasto					
Hankeryhmä: Tienvarsikyltit					
	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Tuloarvio					
Määräraha		-65 000	-65 000		
Nettomeno	0	-65 000	-65 000	0	0

Määräraha sisältää varauksen tienvarsikylttien hankintaan sisääntuloväylien varteen, mikäli hankinta ei toteudu vuonna 2022.

Hallinto- ja elinvoimaosasto					
Hankeryhmä: Ympäristövalvonta/liikuntareitit					
	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Tuloarvio	9 951				
Määräraha	-60 316		-20 000	-10 000	-10 000
Nettomeno	-50 365	0	-20 000	-10 000	-10 000

Määräraha sisältää varauksen Pirkan taipaleen reitistön kunnostukseen Virtain kaupungin alueella sekä muiden luontopolkujen kunnostukseen.

Teknisten palveluiden lautakunta					
Hankeryhmä: Tilapalvelu/Asuinrakennukset					
	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Tuloarvio					
Määräraha	-20 978	-20 000	-300 000	0	0
Nettomeno	-20 978	-20 000	-300 000	0	0

Talousarviomääräraha sisältää varaukset Rantatie 27:n katon korjaukseen ja julkisivumaalaukseen, Otsolankatu 3 katon korjaukseen, Rinnetien katon pinnoitukseen, Vr rivitalon maalaukseen ja katon korjaukseen sekä ennalta-arvaamattomiin korjauksiin.

Teknisten palveluiden lautakunta					
Hankeryhmä: Tilapalvelu/Tuotannolliset rakennukset					
	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Tuloarvio	456				
Määräraha	-169 712	-20 000	-80 000	-20 000	-20 000
Nettomeno	-169 256	-20 000	-80 000	-20 000	-20 000

Talousarvion määräraha sisältää varaukset Leiriranta katon kunnostukseen, Inkan korjauksiin sekä ennalta-arvaamattomiin korjauksiin.

Teknisten palveluiden lautakunta					
Hankeryhmä: Tilapalvelu/Hallintokuntien käytössä olevat rakennukset					
	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Tuloarvio	3 500				
Määräraha	-492 439	-322 000	-415 000	-370 000	-140 000
Nettomeno	-488 939	-322 000	-415 000	-370 000	-140 000

Talousarviovuoden määräraha sisältää useita ylläpitokohteita: Lukitus (Kaupungintalo 2023, Kirjasto 2024, Koulut 2025); Kaupungintalo automatiikka Kirjasto, Korjaukset + Paloilmoitin (julkisivut 2024); kiinteistöjen Led-valaistus (Merikanto, Palanne Opisto 2023); terveyskeskuksen korjaukset; Järvinen kuntoutuskoti (kellaritilojen saneeraus, vaihdin); Louhenrinne (keittiö- ja kalustomuutokset); Paloaseman maalaus; Killinkosken koulu (pukuhuoneiden saneeraus 2023, julkisivu 2024); Keskuskeittiö, jäteposte; Kotalan koulu (piha-alue, kaukalon kunnostus, urheilukenttä); Vaskiveden koulu (alatalon julkisivu); Koulujen kuntotutkimukset; Liedenpohjan koulu (piha-alue, sadevesi, rännit, 2023 kaukalo, katon pinnoitus 2024?); Koivurinne (piha-alue); Tulevan vuoden (2024) hankkeiden suunnitteluraha.

Teknisten palveluiden lautakunta					
Hankeryhmä: Vesihuoltolaitos					
	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Tuloarvio			85 000	26 500	0
Määräraha	-479 350	-408 000	-520 000	-416 500	-180 000
Nettomeno	-479 350	-408 000	-520 000	-416 500	-180 000

Vesihuoltolaitoksen hankeryhmän talousarviovuoden määräraha sisältää varaukset seuraaviin kohteisiin: Puhdistamon saneeraus; Altaiden pinnoitus ja korjaus; Pippuri-hanke; Lämmitysjärjestelmän päivittäminen (Lto.); Pienkuormaaja; Piha-alueen rakentaminen + varastorakennus (kenttä, hulevesi,); Viemäreiden saneeraus; Pumppaamon saneeraus; Viemärit ennalta-arvaamaton (sis. Uudet liittymät); Puhdasvesi (laitos, verkoston saneeraus); Killin paineenkorotus. varavoimakone; Aurinkoenergia; Kaatopaikan aumakompostointi; Kalettoman varavoimakone.

Teknisten palveluiden lautakunta					
Hankeryhmä: Kunnallistekniikka					
	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Tuloarvio	16 292				
Määräraha	-646 859	-290 000	-810 000	-390 000	-170 000
Nettomeno	-630 567	-290 000	-810 000	-390 000	-170 000

Kunnallistekniikan määräraha on katujen ja yleisten alueiden rakentamiseen. Talousarviovuoden määräraha sisältää useita kohteita: Päällystystyöt; Kunnallistekniikka ennalta-arvaamaton; Katuvalojen saneeraus; Hulevesi ennalta-arvaamaton; Yrittäjätien päällystys; Rantatien kevyen liikenteen väylä; Ahjolantie - Nallen kauppatie kevyen liikenteen väylä; Puttosenkulma (puuvirrat); Rinnelatukone (leasing vaihtoehto 1600€/kk/5v+loppulun 50.000€); Satama (venepaikat,

polttoainejakelu, talvisäilytys 2023, leikkikenttä 2024); Ojatie/Kalliotie/Hauenkuja Kunnostus; Urheilukentän huoltorakennuksen peruskorjaus; Vieraslajien hävitys; Tenniskenttä, Tekonurmi (2024); Nallelan leikkikenttä; MLL leikkikentän aita; Varastointialueen sähköistys ja valaistus.

9.2 Hankkeet

Hankkeet ovat investointeja, joiden kokonaiskustannusarvio on ilman arvonlisäveroa yli 300 000 euroa. Hankkeilla on oltava kustannusarvio, jonka toteutumista seurataan tilinpäätösten yhteydessä. Hankkeet etenevät hyväksytyin hankesuunnitelman mukaisesti.

Teknisten palveluiden lautakunta					
Hanke: Virtaintien peruskorjaus					
Rakentamisen kustannusarvio: 370.000					
	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Tuloarvio					
Määräraha		-70 000	-300 000	0	0
Nettomeno	0	-70 000	-300 000	0	0

Määräraha sisältää Virtaintien peruskorjauksen.

Teknisten palveluiden lautakunta					
Hanke: Puttosen pohjavesialueen suojelutoimet					
Rakentamisen kokonaiskustannusarvio: 200 000					
	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Tuloarvio			108 000	40 000	
Määräraha			-153 000	-50 000	0
Nettomeno	0	0	-45 000	-50 000	0

Hanke sisältää hulevesikosteikon rakentamisen, Purulanojan kunnostuksen ja alueen vuotovesien hallinnan. Pirkanmaan Ely-keskus on myöntänyt hankkeelle avustusta.

Teknisten palveluiden lautakunta					
Hanke: Rantapuisto / Laivarannan alueen kehittäminen					
Rakentamisen jäljellä oleva kustannusarvio:					
	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Tuloarvio					
Määräraha		-20 000	-30 000	-30 000	-30 000
Nettomeno	0	-20 000	-30 000	-30 000	-30 000

Määräraha sisältää rantapuiston/liikuntapuiston kehittämissuunnitelman edistämisen, vuoden 2023 osuus koskee suunnittelutyötä.

Teknisten palveluiden lautakunta					
Hanke: Keituripuiston peruskorjaus tai uusi rakennus					
Rakentamisen jäljellä oleva kustannusarvio:					
	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Tuloarvio					
Määräraha			0	-2 500 000	-2 500 000
Nettomeno	0	0	0	-2 500 000	-2 500 000

Varaus Keituriinpuiston vanhainkodin peruskorjaukseen tai uudisrakentamiseen. Hanke tarkentuu neuvotteluissa Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa.

Teknisten palveluiden lautakunta					
Hanke: Uusi paloasema					
Rakentamisen jäljellä oleva kustannusarvio:					
	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Tuloarvio					
Määräraha			-100 000		
Nettomeno	0	0	-100 000	0	0

Varaus Virtain uuden paloaseman rakentamiseen. Vuoden 2023 määräraha sisältää varauksen hankkeen suunniteluun. Hanke tarkentuu neuvotteluissa Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa.

Virtain kaupunki					
Kaikki investoinnit yhteensä					
	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Tuloarvio	555 039	20 000	213 000	86 500	20 000
Määräraha	-9 238 192	-2 580 000	-3 063 000	-5 601 500	-9 060 000
Nettomeno	-8 683 153	-2 560 000	-2 850 000	-5 515 000	-9 040 000

10 RAHOITUSOSA

Rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat.

Ylijäämäinen toiminnan ja investointien rahavirta osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulo-rahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen välisumma osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella. Edellisen ja rahoituksen rahavirran yhteen laskettu määrä osoittaa budjetoitujen rahavirtojen kokonaisvaikutuksen kunnan maksuvalmiuteen.

Toiminnan rahavirtaan ei sisälly erikseen rahoitusosassa budjetoitavia tuloarvioita ja määrärahoja.

Investointien rahavirta muodostuu investointimenojen ja niihin saatujen rahoitusosuuksien ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulojen erotuksesta. Mainitut erät siirtyvät talousarvion investointiosasta eikä niihin rahoitusosassa enää osoiteta määrärahaa tai tuloarviota.

Rahoituksen rahavirtaan budjetoidaan antolainojen, lainakannan ja oman pääoman muutokset. Kaikki rahoituksen rahavirran erät ovat määrärahoja tai tuloarvioita, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia bruttomääräisiä kokonaisuuksia. Hallintosäännön 25 §:n 24 kohdan mukaan kaupunginhallituksella on oikeus ottaa lyhytaikaista luottoa tarvittaessa. Kaupunginhallitus on delegoinut kaupunginjohtajalle ja talousjohtajalle oikeuden Virtain kaupungilla olevien kuntatodistusohjelmien mukaisten luottojen nostamisesta ja takaisinmaksusta siten, että samanaikaisten kuntatodistusten euromäärä ei ylitä 5.000.000 euroa ja että valtuuston määrittelemä lainamäärän nettoliikitys ei ylitä. Lyhytaikaisten kuntatodistusten avulla voidaan ylläpitää maksuvalmiutta.

Rahoitusosa päättyy vaikutus maksuvalmiuteen -erään, joka saadaan laskelmalla yhteen etumerkit huomioon ottaen toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Tällä erällä on vaikutus kaupungin kassavaroihin.

Virtain kaupungin lainamäärä tulee alenemaan vuoden 2023 aikana noin 2,9 miljoonalla eurolla. Talousarviossa ei ole varauduttu uusien lainojen nostamiseen, vaan investoinnit ja lainanlyhennykset on suunniteltu rahoitettavan talousarviovuoden sekä aikaisempien vuosien kertyneellä tulo-rahoituksella. Investointien rahoittamiseksi voidaan harkita myös puunmyyntiä, mikäli puusta saatava hinta on myynnin kannalta järkevällä tasolla. Kaupunginhallitus on määrittänyt, että noin 0,5 miljoonaa euroa investointikokonaisuudesta voitaisiin rahoittaa puun myynnillä. Tästä tehdään kaupunginhallituksessa erillinen päätös ja se on huomioitava lainatarpeen vähennyksenä, jos näin päätetään toimia. Kaupungin toiminnan volyyymi tulee alentumaan merkittävästi vuodesta 2023 soteuudistuksen johdosta, joten euromääräisen rahoituspuskurin tarve tulee alenemaan aikaisemmasta.

Viime vuosina lainaa on nostettu normaalia enemmän etenkin yhtenäiskouluinvestoinnin rahoittamiseksi. Vuonna 2021 lainaa nostettiin 7 000 000 euroa. Vuoden 2022 aikana lainaa ei ole nostettu, eikä tulla nostamaan.

Talousarvion investointien maa-alueiden myynnillä on suunniteltu katettavan 20 000 euroa. Investointihankkeiden rahoitusosuuksia on budjetoitu teknisen toimen hankkeisiin yhteensä 193 000 euroa.

Talousarviovuoden vuosikate riittää kattamaan 124,7 prosenttia nettoinvestoinneista. Investoinneista noin 0,2 miljoonaa on uusinvestointeja.

Virtain kaupungilla oli 31.12.2021 lainaa noin 20,5 milj. euroa. Vuoden 2022 aikana ei ole nostettu eikä tulla nostamaan uutta lainaa. Lainamäärä tulee alenemaan sekä vuoden 2022 että vuoden 2023 aikana. Lainanlyhennykset ovat vuonna 2022 noin 3,0 milj. euroa ja vuonna 2023 noin 2,9 milj. euroa. Koska uutta lainaa ei nosteta vuosina 2022 ja 2023, lainakanta alenee noin 15,6 miljoonaan euroon vuoden 2023 loppuun mennessä. Asukasta kohden lainamäärä on tällöin vuoden 2023 lopussa noin 2 508 euroa, joten asukaskohtainen lainamäärä säilyy edelleen kuntakentän keskiarvoa alhaisempana, joka tilinpäätösten 2021 mukaan oli keskimäärin 3 465 €/asukas. Viime vuosina kiinteäkorkoiset lainat ovat olleet huomattavan edullisia. Tämän johdosta lainasalkku on yhä enemmän painottunut kiinteäkorkoisiin lainoihin. Vuoden 2022 lopussa lainasalkusta noin kymmenesosa on sidottu vaihtuvakorkoisesti. Tämän hetken tilanteen mukaan lainasalkun keskikorko on vuonna 2023 noin 0,34 %.

Lainakannan alenemisen edellytyksenä on, että tulo-rahoitus kehittyä odotetusti. Vuosina 2024 – 2025 investointitaso tulee jälleen nousemaan, jonka johdosta myös lainakanta saattaa jälleen nousta.

Antolainauksessa on varauduttu mahdollisiin hankkeiden välirahoituksiin.

Kaupungissa on tarvetta lisäksi teollisuushallin rakentamiseen kaupungin tytäryhtiöiden toimesta. On mahdollista, että kaupungilta tarvitaan hankkeeseen takauksia tai rahoitusta lainoituksena tai oman pääoman sijoituksina. Mahdollinen lainoitus tai oman pääoman sijoitukset tarkoittaisivat kaupungin lainamäärän kasvua suunnitellusta.

RAHOITUSLASKELMA

Kaupunki ja vesihuolto	TP2021	TA2022	ENN2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toiminnan ja investointien rahavirta						
Vuosikate/Liikelyli-alijäämä	6 007	3 803	6 034	4 046	3 636	3 698
Rahoitustuotot ja -kulut						
Satunnaiset erät						
Tulo-rahoituksen korjauserät						
Tulo-rahoituksen korjauserät	1 033					
Toiminnan rahavirta	7 040	3 803	6 034	4 046	3 636	3 698
Investointimenot	-9 238	-2 580	-2 580	-3 063	-5 602	-9 060
Rahoitusosuudet investointi	59			193	66,5	
Pys.vast.hyöd.luov.tuotot	662	20	20	20	20	20
Muut investointitulot						
Investointien rahavirta	-8 517	-2 560	-2 560	-2 850	-5 515	-9 040
Toiminnan ja inv.rahavirta	-1 477	1 243	3 474	1 196	-1 879	-5 342
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainasaamisten lisäykset	-3	-910	-910	-250	-250	-250
Antolainasaamisten vähennykset	41	50	50	50	50	50
Antolainauksen muutokset	38	-860	-860	-200	-200	-200
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	7 000	2 000			2 000	7 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 842	-3 098	-3 016	-2 871	-3 016	-3 216
Lainakannan muutokset	5 158	-1 098	-3 016	-2 871	-1 016	3 784
Muut maksuvalmiuden muutokset	-3 052					
Rahoituksen rahavirta	2 144	-1 958	-3 876	-3 071	-1 216	3 584
Rahavarojen muutos	667	-715	-402	-1 875	-3 095	-1 758

RAHOITUSLASKELMA

	TP2021	TA2022	ENN2022	TA2023	TS2024	TS2025
Kaupunki, vesihuolto ja Marttinen						
Toiminnan ja investointien rahavirta						
Vuosikate/Liikelyli-alijäämä	6 173	3 963	6 194	4 211	3 801	3 863
Rahoitustuotot ja -kulut						
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät						
Tulorahoituksen korjauserät	1 015					
Toiminnan rahavirta	7 188	3 963	6 194	4 211	3 801	3 863
Investointimenot	-9 363	-3 252	-3 252	-3 378	-5 987	-9 060
Rahoitusosuudet investointi	125	407	407	193	67	0
Pys.vast.hyöd.luov.tuotot	679	20	20	20	20	20
Investointien rahavirta	-8 559	-2 825	-2 826	-3 165	-5 900	-9 040
Toiminnan ja inv.rahavirta	-1 371	1 138	3 369	1 046	-2 099	-5 177
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainasaamisten lisäykset	-3	-910	-910	-250	-250	-250
Antolainasaamisten vähennykset	41	50	50	50	50	50
Antolainauksen muutokset	38	-860	-860	-200	-200	-200
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	7 000	2 000	0		2 000	7 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 842	-3 098	-3 016	-2 871	-3 016	-3 216
Lainakannan muutokset	5 158	-1 098	-3 016	-2 871	-1 016	3 784
Muut maksuvalmiuden muutokset	-3 106					
Rahoituksen rahavirta	2 090	-1 958	-3 876	-3 071	-1 216	3 584
Rahavarojen muutos	719	-820	-507	-2 025	-3 315	-1 593
Rahavarat 31.12.	10 274	6 718	9 767	7 742	4 427	2 834
Rahavarat 1.1.	9 555	7 539	10 274	9 767	7 742	4 427
Rahavarojen muutos	719	-820	-507	-2 025	-3 315	-1 593
Lainakanta 31.12.	20 491	19 393	17 475	14 604	13 588	17 372
Lainakanta 1.1.	15 333	20 491	20 491	17 475	14 604	13 588
Lainakannan muutos	5 158	-1 098	-3 016	-2 871	-1 016	3 784
<u>Rahoituksen tunnuslukuja</u>						
Investointien tulorahoitus	72,1	140,3	219,2	133,1	64,4	42,7
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-13 855	-17 319	-9 386	-5 232	-3 725	-4 232
Lainakanta/asukas	3 171	3 072	2 769	2 348	2 216	2 872
Asukasluku	6 465	6 312	6 312	6 221	6 131	6 048

11 YHTEENVETO MYÖNNETTÄVISTÄ AVUSTUKSISTA

Kaupunginhallitus				
	2022 talousarvio	Menokohta	2023 talousarvio	Menokohta
Aluetukiavustukset	10 000	5851.1301	10 000	5851.1301
Muut avustukset/erillinen haku	8 200		10 000	5851.1301
Tarjanne -laiva dokumentti KH 26.04.2021 § 133 (siirtyy vuodelta 2021)	2 000		2 000	5851.1301
Taito-Pirkanmaa, käsityökeskuksen neuvoja	10 000	5851.1301	10 000	5851.1301
Virtain 4H-yhdistys	14 500	5851.1301	14 500	5851.1301
Virtain kyläilykahvila Kallioperusta	500	5851.1301	500	5851.1301
Ylä-Pirkanmaan sotaorvot	500	5851.1301	500	5851.1301
Virtain VPK	500	5851.1301	500	5851.1301
Vapaa-ajanasukkaiden yhdistys	2 000	5851.1301	2 000	5851.1301
KesäVirrat Soi! – Virtain musiikkiyhdis- tys	11 800	5851.1301	15 000	5851.1301
Tytäryhtiöt (myönnetään hakemuksesta erillisen päätöksen mukaan)	45 000		130 000	5851.1301
Nuorisokeskus Marttinen/ Perinnekylä (sisäinen)	50 000	5851.1365	52 000	5869.1365
Nuorisokeskus Marttinen / Siirtyvän nuorisotoiminnan avustus (sisäinen)	168 000	5851.1365	191 880	5869.1365
Avustukset opastetauluihin			5 000	5851.1365
Työllistämisavustukset			4 800	5851.1401
Työllisyystyöt/kesätyöpaikkatuki/ulkoi- nen ja sisäinen	7 200	5860.1402	7 200	5851.1401
Kaupunginhallitus yhteensä	330 200		455 880	

Sivistyslautakunta				
	2022 talousarvio	Avustuksen jakotapa	2023 talousarvio	Menokohta
Kulttuuritoimen avustukset	4 000	erillinen hakukierros	4 000	5851.5031
Liikuntatoimen avustukset kotitalouksille	3 000	erillinen hakukierros	3 000	5850.5080
Liikuntatoimen toiminta-avustukset	27 000	erillinen hakukierros	27 000	5851.5080
Virtain Jäähalli Oy (käytökustannuksia koululaisten jääaikaa vastaan)	50 000	sopimuksen mukaan	50 000	5851.5061
Yksityisen hoidon tuen kuntalisä		sopimuksen mukaan		5850.4370
Sivistyslautakunta yht.	89 000		89 000	

Hyvinvointilautakunta				
	2022 talousarvio	Avustuksen jakotapa	2023 talousarvio	Menokohta
Avustukset huomioiden hyvinvointialueen myöntämät avustukset		hakemuksen mukaan	29 124,80	5851.2080
Hyvinvointilautakunta yht.			29 124,80	

Teknisten palveluiden lautakunta				
	2022 talousarvio	Avustuksen jakotapa	2023 talousarvio	Menokohta
Yksityistieavustukset	271 900	hakemuksen mukaan	265 000	5851.7009
Tekninen yht.	271 900		265 000	

Nuorisokeskus Marttinen				
	2021 talousarvio	Avustuksen jakotapa	2023 talousarvio	Menokohta
Nuorisotoiminta-avustukset	13 200	hakemuksen mukaan	8 250	5860.5660
Marttinen yht.	13 200		8 250	

12 YHTEENVETO HANKKEISTA

Hankkeen nimi	Määräraha 2023
Toisen asteen koulutuksen turvaaminen ja kehittäminen Virroilla (ammattikouluasiamies)	10 000
Kampus-toiminnan ja maakuntakorkeakoulutoiminnan edistäminen korkeakouluasiamies)	18 000
Muksu-Festarit	20 000
Toimintaryhmätyö PoKo ry:ssä mukana oleminen	33 400
Muut hankkeet	2 500

13 VIRTAIN KOULUJEN OPPILASENNUSTEET VUOSILLE 2022–2028

Tilanne 1.9.2022

Killinkosken koulu	esi	1 lk	2 lk	3 lk	4 lk	5 lk	6 lk	7 lk	8 lk	9 lk	Yhteensä
2022-2023(2016)	5	7	6	5	3	4	8				38
2023-2024(2017)	3	5	7	6	5	3	4				33
2024-2025(2018)	3	3	5	7	6	5	3				32
2025-2026(2019)	1	3	3	5	7	6	5				30
2026-2027(2020)	5	1	3	3	5	7	7				31
2027-2028 (2021)	6	5	1	3	3	5	6				29
Liedenpohjan koulu	esi	1 lk	2 lk	3 lk	4 lk	5 lk	6 lk	7 lk	8 lk	9 lk	Yhteensä
2022-2023(2016)	2	3	1	5	2	4	3				20
2023-2024(2017)	0	2	3	1	5	2	4				17
2024-2025(2018)	2	0	2	3	1	5	2				15
2025-2026(2019)	2	2	0	2	3	1	5				15
2026-2027(2020)	2	2	2	0	2	3	1				12
2027-2028(2021)	2	2	2	2	0	2	3				13
Kotalan koulu	esi	1 lk	2 lk	3 lk	4 lk	5 lk	6 lk	7 lk	8 lk	9 lk	Yhteensä
2022-2023(2016)	6	3	4	5	10	1	3				32
2023-2024(2017)	5	6	3	4	5	10	1				34
2024-2025(2018)	2	5	6	3	4	5	10				35
2025-2026(2019)	2	2	5	6	3	4	5				27
2026-2027(2020)	1	2	2	5	6	3	4				23
2027-2028(2021)	2	1	2	2	5	6	3				21
Vaskiveden koulu	esi	1 lk	2 lk	3 lk	4 lk	5 lk	6 lk	7 lk	8 lk	9 lk	Yhteensä
2022-2023(2016)	4	4	3	7	7	0	5				30
2023-2024(2017)	3	4	4	3	7	7	0				28
2024-2025(2018)		3	4	4	3	7	7				28
2025-2026(2019)	1	0	3	4	4	3	7				22
2026-2027(2020)	3	1	0	3	4	4	3				18
2027-2028(2021)	3	3	1	0	3	4	4				18
Yhtenäiskoulu	esi	1 lk	2 lk	3 lk	4 lk	5 lk	6 lk	7 lk	8 lk	9 lk	Yhteensä
2022-2023(2016)	35	34	40	37	41	56	36	79	53	63	474
2023-2024(2017)	29	35	34	40	37	41	56	55	79	53	459
2024-2025(2018)	28	29	35	34	40	37	41	65	55	79	443
2025-2026(2019)	27	28	29	35	34	40	37	63	65	55	413

2026-2027(2020)	26	27	28	29	35	34	40	59	63	65	406
2027-2028(2021)	27	26	27	28	29	35	34	55	59	63	383
Kaupunki yhteensä	esi	1 lk	2 lk	3 lk	4 lk	5 lk	6 lk	7 lk	8 lk	9 lk	Yhteensä
2022-2023(2016)	52	51	54	59	63	65	55	79	53	63	594
2023-2024(2017)	40	52	51	54	59	63	65	55	79	53	571
2024-2025(2018)	35	40	52	51	54	59	63	65	55	79	553
2025-2026(2019)	33	35	40	52	51	54	59	63	65	55	507
2026-2027(2020)	37	33	35	40	52	51	54	59	63	65	489
2027-2028(2021)	40	37	33	35	40	51	51	55	59	63	464

Virtain lukio

Lukio	1 lk	2lk	3lk	4lk	yht
2022-2023	26	27	40	2	95
2023-2024	31,5	26	27		84,5
2024-2025	26,5	31,5	26		84
2025-2027	39,5	26,5	31,5		97,5
2027-2028	27,5	39,5	26,5		93,5

Lukion oppilasennusteen arviointiperusteena on, että puolet ikäluokasta valitsee oman paikkakunnan lukion perusopetuksen jälkeen.

14 OPETTAJIEN JA KOULUHENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ v. 2023

	Opettajat	Avustajat	Muu henkilökuunta	Lisätiedot
Killinkosken koulu	5 vakanssia			Kolme Killinkosken koulun vakanssia ja kaksi kiertävää opettajaa
Kotalan koulu	3 vakanssia	½(ma)		Yhteinen työntekijä ryhmiksen kanssa
Liedenpohjan koulu	2 vakanssia	1		
Yhtenäiskoulu YPR opetus	4 vakanssia	5 (joista, 1 ma)		Yksi henkilökohtainen avustaja
yhtenäiskoulu	46 vakanssia	14 (joista 2ma)		4 lastenhoitajaa, 12 vakinaista ja 2ma ohjaajaa.
Vaskiveden koulu	2 vakanssia	2 (ma)		Määräaikaiset ohjaajat on tasa-arvo- ja korona- hankerahalla työskenteleviä
Perusopetus yhteensä	62	22 ½		
Virtain lukio	6 vakanssia			Lukion ja perusopetuksen yhteisiä opettajia 16
Kouluhallinto			3	Sisältää rehtorin, hallintosihteerin ja IT-tuohenkilön
Yht.	68	22 ½	3	

15 LASTEN PÄIVÄHOITOPAikkojen Määrä ja Mitoitus 2023

Tilanne 28.10.2022 (sulkeissa 2021)

Yksikkö	Hoitopaikat	Henkilöstö	Hoitohenkilöstö	Mitoitus	Huom.
Koivurinteen päiväkoti	103, mukana Otsolankatu (99)	26, heissä kaksi osa-aikaista, yhtenäiskoulun ryhmän työntekijöitä ei huomioitu (24)	22, heissä kaksi osa-aikaista, yhtenäiskoulun ryhmän työntekijöitä ei huomioitu. Vuorohoidon ryhmä vaatii normaalia isomman henkilöstömitoituksen.	4 alle 3-v lasta tai 7 4-6 -v lasta/hoitaja	Helmikuussa 2018 Saniaiset-lapsiryhmä perustettiin Otsolankadulle Koivurinteen päiväkodin alaisuuteen. Tällä hetkellä Otsolankadulla toimii kaksi lapsiryhmää. Toisessa ryhmässä on paikkoja vapaana uusille hakijoille. Yhtenäiskoulun eskariryhmässä on 103 lapsen lisäksi vielä 26 lasta varhaiskasvatuksessa omalla henkilöstöllä ja omissa tiloissa.
Killinkosken päiväkoti	12+4 (14+4)	4(4)	3(3)	4 alle 3-v lasta tai 7 4-6 -v lasta/hoitaja	12 lasta, jotka ovat 1-5 -vuotiaita, osapäiväeskareita 4. Lisäksi myös apip koululaisia ohjaajan ohjauksessa iltapäivisin, aamuisin heistä vastaa päiväkodin henkilöstö,
Kotalan ryhmäperhepäiväkoti	4+2 (12)	1 kokoaikainen ja 2 osa-aikaista (3)	1 kokoaik. ja 2 osa-aik. (3)	4 lasta/hoitaja	Lapsista 2 on osapäiväisiä esikoululaisia. Lisäksi ryhmässä on 2 apip koululaisia. Tämänkin vuoksi toinen osa-aikainen työntekijä on perusopetuksen kanssa yhteinen eli koulunkäynnin ohjaaja. Ryhmiksellä itsellään on 1,5 työntekijää.
Vaskiveden ryhmäperhepäiväkoti	12+4 (12)	3(3)	3(3)	4 lasta/hoitaja	Lapsissa on 4 osapäiväesikoululaista. Heidän ohjauksestaan vastaa iltapäivisin koulunkäynnin ohjaaja ja tällöin ryhmään liittyy myös apip koululaisia.
Vuorohoito toteutuu yhdessä Koivurinteen päiväkodin normaalissa lapsiryhmässä, Kanervissa joten nämä luvut on jo Koivurinteen luvuissa yllä	15 lasta tarvitsee vuorohoittoa Koivurinteen päiväkodin lapsista ja perhepäivähoidosta varahoittoa tarvitsevia on n 5 (18)		6 kasvattajaa, joista 2 osa-aikaista. Luvut jo yllä laskettuna mukaan (5)	4 tai 7 lasta/hoitaja lasten ikä huomioiden. Huomioitava lasten hoitoaikojen sijoittuminen ja pitkät päivät	Vuorohoitoa tarpeen mukaan klo 4.30–22.00 + viikonloppuisin. Vuorohoitoa tarvitsevia on Koivurinteen päiväkodin päättömien lapsiryhmässä ja lisäksi ryhmässä toteutuu perhepäivähoidon varahoito. Vuorohoito on lisääntynyt.
Perhepäivähoito	lasten määrä vaihtelee vuoden mittaan kysynnän ja tarpeen mukaan, nyt lasten määrä on 20 (19)	5(6)	5(6)	4 lasta/hoitaja (+koululainen tai esiopetuksessa oleva osa-aikahoidossa oleva)	Perhepäivähoitajien määrä on vähentynyt sen myötä, että yksityinen perhepäivähoitaja lopetti työnsä ja aloitti päiväkodissa varhaiskasvatuksen lastenhoitajana ja yksi kunnallinen hoitaja työllistyi myös päiväkotiin. Tällä hetkellä lisää hoitajia ei ole tarpeen rekrytoida koska huoltajat haluavat valita ensisijaisesti hoitomuodoksi päiväkotihoidon.

17 LIIKELAITOS NUORISOKESKUS MARTTISEN TALOUSARVIO 2023

Liikelaitos Marttinen ulk/sis	TP	TA	TA EHD.	Muutos	TS	TS
NUORISOKESKUSTOIMINTA	2021	2022	2023	%	2024	2025
LIKEVAIHTO						
MYYNITUOTOT	697 698	1 012 500	1 004 500	-1 %	1 004 500	1 004 500
LIKEVAIHTO	697 698	1 012 500	1 004 500	-1 %	1 004 500	1 004 500
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	809 531	724 000	758 000	5 %	758 000	758 000
TUET JA AVUSTUKSET KUNNALTA		2 000				
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-196 607	-244 807	-215 180	-12 %	-215 180	-215 180
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-196 607	-244 807	-215 180	-12 %	-215 180	-215 180
PALVELUJEN OSTOT	-329 150	-401 659	-397 250	-1 %	-397 250	-397 250
MATERIAALIT JA PALVELUT	-525 757	-646 466	-612 430	-5 %	-612 430	-612 430
PALKAT JA PALKKIOT	-688 257	-792 690	-835 700	5 %	-835 700	-835 700
ELÄKELUKULUT	-118 201	-139 480	-146 503	5 %	-146 503	-146 503
MUUT HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-24 954	-34 245	-37 443	9 %	-37 443	-37 443
HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-143 155	-173 725	-183 946	6 %	-183 946	-183 946
					-1 019	-1 019
HENKILÖSTÖKULUT	-831 411	-966 415	-1 019 646	6 %	646	646
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-91 327	-84 375	-86 500	3 %	-86 500	-86 500
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-91 327	-84 375	-86 500	3 %	-86 500	-86 500
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-41 623	-31 244	-33 924	9 %	-33 924	-33 924
LIIEKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	17 110	10 000	10 000	0 %	10 000	10 000
MUUT RAHOITUSTUOTOT	73					
MUILLE MAKSETUT KORKOKULUT	-276					
MUUT RAHOITUSKULUT	0					
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-203					
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SAT. ERIÄ	16 908	10 000	10 000	0 %	10 000	10 000
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	16 908	10 000	10 000	0 %	10 000	10 000
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	16 908	10 000	10 000	0 %	10 000	10 000

Liikelaitos Marttinen ulk/sis	TP	TA	TA EHD.	Muutos	TS	TS
ELINKEINOTOIMINTA (1.1.2016)	2021	2022	2023	%	2024	2025
LIIKEVAIHTO						
MYYNITUOTOT	284 970	337 500	395 500	17 %	395 500	395 500
LIIKEVAIHTO	284 970	337 500	395 500	17 %	395 500	395 500
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	24 847	26 000	32 000	23 %	32 000	32 000
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-85 517	-83 452	-118 085	42 %	-118 085	-118 085
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-85 517	-83 452	-118 085	42 %	-118 085	-118 085
PALVELUJEN OSTOT	-88 620	-118 131	-145 590	23 %	-145 590	-145 590
MATERIAALIT JA PALVELUT	-174 137	-201 583	-263 675	31 %	-263 675	-263 675
PALKAT JA PALKKIOT	-69 142	-88 600	-87 486	-1 %	-87 486	-87 486
ELÄKELUKULUT	-13 148	-16 207	-16 640	3 %	-16 640	-16 640
MUUT HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-2 327	-3 829	-3 920	2 %	-3 920	-3 920
HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-15 475	-20 036	-20 560	3 %	-20 560	-20 560
HENKILÖSTÖKULUT	-84 617	-108 636	-108 046	-1 %	-108 046	-108 046
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-34 515	-42 020	-43 500	4 %	-43 500	-43 500
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-34 515	-42 020	-43 500	4 %	-43 500	-43 500
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-15 973	-11 261	-12 279	9 %	-12 279	-12 279
LIIKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	576		0		0	0
MUILLE MAKSETUT KORKOKULUT	-37					
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-37					
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SAT. ERIÄ	539		0		0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	539		0		0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	539		0		0	0

Liikelaitos Marttinen ulk/sis KAUPUNGIN NUORISOTOIMI	TP 2021	TA 2022	TA EHD. 2023	Muutos %	TS 2024	TS 2025
LIIKEVAIHTO						
MYYNTITUOTOT	2 080					
LIIKEVAIHTO	2 080					
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	19 333					
TUET JA AVUSTUKSET KUNNALTA	150 000	168 000	191 880	14 %	191 880	191 880
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-5 806	-8 006	-14 949	87 %	-14 949	-14 949
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-5 806	-8 006	-14 949	87 %	-14 949	-14 949
PALVELUJEN OSTOT	-11 567	-13 625	-22 180	63 %	-22 180	-22 180
MATERIAALIT JA PALVELUT	-17 372	-21 631	-37 129	72 %	-37 129	-37 129
PALKAT JA PALKKIOT	-94 270	-88 446	-89 800	2 %	-89 800	-89 800
ELÄKELUKULUT	-15 004	-16 346	-16 318	0 %	-16 318	-16 318
MUUT HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-4 381	-3 822	-4 024	5 %	-4 024	-4 024
HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-19 386	-20 168	-20 342	1 %	-20 342	-20 342
HENKILÖSTÖKULUT	-113 656	-108 614	-110 142	1 %	-110 142	-110 142
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-40 157	-37 755	-44 609	18 %	-44 609	-44 609
LIIKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	228		0		0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SAT. ERIÄ	228		0		0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	228		0		0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	228		0		0	0

Liikelaitos Marttinen ulk/sis PERINNEKYLÄ	TP 2021	TA 2022	TA EHD. 2023	Muutos %	TS 2024	TS 2025
LIKEVAIHTO						
MYYNITUOTOT	12 530					
LIKEVAIHTO	12 530					
LIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	13 484	20 000	20 000	0 %	20 000	20 000
TUET JA AVUSTUKSET KUNNALTA	50 000	50 000	52 000	4 %	52 000	52 000
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-8 312	-10 016	-10 817	8 %	-10 817	-10 817
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-8 312	-10 016	-10 817	8 %	-10 817	-10 817
PALVELUJEN OSTOT	-34 377	-14 526	-14 900	3 %	-14 900	-14 900
MATERIAALIT JA PALVELUT	-42 690	-24 542	-25 717	5 %	-25 717	-25 717
PALKAT JA PALKKIOT	-8 190	-17 679	-16 700	-6 %	-16 700	-16 700
ELÄKELUKULUT	-1 860	-3 043	-3 166	4 %	-3 166	-3 166
MUUT HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-295	-764	-749	-2 %	-749	-749
HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-2 154	-3 807	-3 915	3 %	-3 915	-3 915
HENKILÖSTÖKULUT	-10 344	-21 486	-20 615	-4 %	-20 615	-20 615
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-25 223	-23 605	-25 000	6 %	-25 000	-25 000
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-25 223	-23 605	-25 000	6 %	-25 000	-25 000
LIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-698	-367	-368	0 %	-368	-368
LIIKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 941		300		300	300
MUUT RAHOITUSTUOTOT	184					
MUILLE MAKSETUT KORKOKULUT	-14					
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	170					
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SAT. ERIÄ	-2 770		300		300	300
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-2 770		300		300	300
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 770		300		300	300

Liikelaitos Marttinen ulk/sis	TP	TA	TA EHD.	Muutos	TS	TS
Koko nuorisokeskus	2021	2022	2023	%	2024	2025
LIIKEVAIHTO						
MYYNITUOTOT	997 279	1 350 000	1 400 000	4 %	1 400 000	1 400 000
LIIKEVAIHTO	997 279	1 350 000	1 400 000	4 %	1 400 000	1 400 000
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	867 195	770 000	810 000	5 %	810 000	810 000
TUET JA AVUSTUKSET KUNNALTA	200 000	220 000	243 880	11 %	243 880	243 880
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-296 242	-346 281	-359 031	4 %	-359 031	-359 031
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-296 242	-346 281	-359 031	4 %	-359 031	-359 031
PALVELUJEN OSTOT	-463 714	-547 941	-579 920	6 %	-579 920	-579 920
MATERIAALIT JA PALVELUT	-759 956	-894 222	-938 951	5 %	-938 951	-938 951
					-1 029	-1 029
PALKAT JA PALKKIOT	-859 859	-987 415	-1 029 686	4 %	686	686
ELÄKELUKULUT	-148 212	-175 076	-182 627	4 %	-182 627	-182 627
MUUT HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-31 957	-42 660	-46 136	8 %	-46 136	-46 136
HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-180 169	-217 736	-228 763	5 %	-228 763	-228 763
	-1 040	-1 205			-1 258	-1 258
HENKILÖSTÖKULUT	028	151	-1 258 449	4 %	449	449
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-151 065	-150 000	-155 000	3 %	-155 000	-155 000
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-151 065	-150 000	-155 000	3 %	-155 000	-155 000
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-98 451	-80 627	-91 180	13 %	-91 180	-91 180
LIKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	14 974	10 000	10 300	3 %	10 300	10 300
MUUT RAHOITUSTUOTOT	257					
MUILLE MAKSETUT KORKOKULUT	-326					
MUUT RAHOITUSKULUT	0					
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-69					
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SAT. ERIÄ	14 904	10 000	10 300	3 %	10 300	10 300
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	14 904	10 000	10 300	3 %	10 300	10 300
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	14 904	10 000	10 300	3 %	10 300	10 300

Liikelaitos Marttinen investointiosa

Liikelaitos Marttisen investointibudjetista päättää johtokunta. Bruttotulot ja bruttomenot ovat johtokuntaan nähden sitovia eriä. Merkittävimmät investointivaramat TA2023-TS2024/2025 ovat yhdenvertaisuutta, kestävää kehitystä, energian säästöä, turvallisuutta ja palvelujen laatua edistäviin investointeihin.

Liikelaitos Marttinen					
Hankeryhmä: Lomasaaren majoitustilojen jäähdytys- ja lämmitysjärjestelmän muutos esim. ilmalämpöpumpuilla ja aurinkoenergialla toteutettavaksi. Selvitystyö ja toteutus. Vaihtoehdosta riippuen mahd. mökkien kattojen uusinta (hinta-arvio peltikatoille 200 000 €, huomioitu määrärahasa)					
	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Tuloarvio		25 000			
Määräraha		- 50 000	- 70 000	- 280 000	

Sisältää varaukset Lomasaaren mökkien energiajärjestelmän uusintaan. Ympäristöministeriöltä haettu vihreän siirtymän avustusta selvitystyölle 10 000 €. Päätöstä ei vielä saatu. Tavoitteena toteuttaa selvitystyö ja mahdolliset ilmalämpöpumpujen asennukset 2023 ja energiajärjestelmän muutos 2024. Investoinnin toteutus riippuu kohteelle mahdollisesti muista saatavista avustuksista. Tämä vaikuttaa myös investoinnin toteutusaikatauluun. Business Finlandin energiatuen saantia edesauttaisi omistajan liittyminen valtakunnalliseen energiatehokkuussopimukseen. Vuonna 2022 investointivaramat sisälsi vain ilmalämpöpumpujen hankinnan.

Liikelaitos Marttinen					
Hankeryhmä: Kesäkioskin uudistaminen					
	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Tuloarvio					
Määräraha			- 100 000		

Toimintapuiston suunnitelmasta toteutettiin elämysgolfrata v 2022. Nykyisen kesäkioskin tilat ja toiminnallisuus ei sovellu lisääntyneeseen palvelutarpeeseen ja on myös työympäristönä toimintaan huonosti soveltuva. Investoinnille haetaan erillisrahoitusta mm. kaupungilta. Toteutusaikatauluun vaikuttaa mahdollisesti kaupungilta ja muusta rahoituslähteestä saatava investointituki.

Liikelaitos Marttinen					
Hankeryhmä: Päärakennuksen vastaanoton ja kahvion muuttaminen asiakastarpeita vastaavaksi sekä ravintolatilojen lattian uusinta					
	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Tuloarvio		30 000			
Määräraha		- 80 000	- 55 000	- 55 000	
Nettomeno	0	-50 000	-55 000	-55 000	0

Kahviotilojen uudistaminen nykyajan asiakasvaatimuksiin sekä nuorisotoiminnan tavoitteisiin ja tarpeisiin sopiviksi. Samalla uusitaan ravintolatilojen lattia. Tavoitteena toteuttaa vähiten toimintaa häiritsevänä ajankohtana. Investointiin haetaan erillisrahoitusta / avustusta mm kaupungin kautta, mikä vaikuttaa sen toteutusaikatauluun

Liikelaitos Marttinen					
Hankeryhmä: Palohälytintjärjestelmän ajantasaistaminen					
	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Tuloarvio		50 000			
Määräraha		-100 000	-50 000	-50 000	
Nettomeno	0	-50 000	-50 000	-50 000	0

Määräraha sisältää varauman paloilmoitinlaitteiston uusimiseen ja laajentamiseen. Hanke ollut vireillä vuodesta 2018. Investointi jaetaan kahdelle vuodelle. Investoinnille pyritään etsimään eri rahoitusvaihtoehtoja. Tämä vaikuttaa myös investoinnin toteutusaikatauluun.

Liikelaitos Marttinen					
Hankeryhmä: Lomasaaren mökkien lukitusjärjestelmän uusiminen					
	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Tuloarvio					
Määräraha		- 36 000	- 40 000		
Nettomeno	-	- 36 000	- 40 000	-	-

Sisältää varauman lomasaaren mökkien lukitusjärjestelmän uusintaan. Investoinnille pyritään etsimään rahoitustukea, joka vaikuttaa myös investoinnin toteutusaikatauluun.

Kaikki investoinnit yhteensä					
	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Tuloarvio yht	66 386	430 000	0	0	0
Määräraha yht	-125 172	-803 000	-315 000	-385 000	0
Nettomeno yht	-58 786	-373 000	-315 000	-385 000	0

Liikelaitos Marttinen rahoitusosa

Liikelaitos Marttiselle kaupungin antaman antolainan viimeinen erä on maksettu vuonna 2015. Talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille on huomioitu Virtain kaupungin perinnekyllän rakennusten kunnostukseen antama rahoitus, joka on huomioitu rahoituslaskelmassa oman pääoman lisäyksenä. Liikelaitos Marttisen kassan tilanne on hyvä. Tämä tarkoittaa sitä, että Marttinen voi toteuttaa nuorisokeskustoimintaansa suunnitellut investoinnit ilman lainanottoa. Johtokuntaan nähden sitovia eriä ovat ulkoisen anto- ja ottolainauksen erät. Näitä ei ole vuodelle 2022 ollenkaan.

Toiminnan rahavirta	TP 2021	ENN2022	TA2023	TS2024	TS2025
Vuosikate	148 715	160 000	165 300	165 300	165 300
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät					
Toiminnan rahavirta	148 715	160 000	165 300	165 300	165 300
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-125 172	-400 000	-315 000	-385 000	
Rahoitusosuudet investointeihin	66 386				
Pysyvien vastaavien luovutustulot	17 254				
Investointien rahavirta	-41 532	-400 000	-315 000	-385 000	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	107 183	-240 000	-149 700	-219 700	165 300
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset					
Antolainasaamisten vähennykset (liikelaitokset)					
Välirahoituksen vähennykset					
Antolainauksen muutokset	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	0			
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Lainakannan muutokset	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-53 926				
Rahoituksen rahavirta	-53 926	0	0	0	0
Rahavarojen muutos	53 257	-240 000	-149 700	-219 700	165 300
Kassavarat 31.12	853 208	613 208	463 508	243 808	409 108
Rahavarat 1.1.	799 951	853 208	613 208	463 508	243 808
Rahavarojen muutos	53 257	-240 000	-149 700	-219 700	165 300

Liikelaitoksen vaikutus kaupungin talouteen

LIIKELAITOKSEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMISEEN TALOUSARVISSA					
	kaupungin tuloslas- kelmaosa pl. Liike- laitos	Liikelaitos yht.	<i>Eliminoinnit</i>		Kaupungin tulos- laskelmaosa ml. Li- kelaitokset
<i>Talousarvio 2023</i>	kaupunki+VH Budj. u/s	Budj. ulk/sis.	Kaupunki	Liikelaitos	ulkoinen
Toimintatuotot, sisäiset	4 451 228,00	62 750,00	-4 451 228,00	-62 750,00	0,00
Toimintatuotot, ulkoiset	6 896 350,00	2 147 250,00			9 043 600,00
Avustus kunnalta		243 880,00		-243 880,00	0,00
Valmistus omaan käyttöön	0,00				0,00
Henkilöstömenot	-13 960 333,00	-1 258 449,00			-15 218 782,00
Palvelujen ostot, sisäiset	-1 688 770,00	-82 650,00	1 688 770,00	82 650,00	0,00
Palvelujen ostot, ulkoiset	-4 556 648,00	-497 270,00			-5 053 918,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat/ulk.	-3 615 057,00	-359 031,00			-3 974 088,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat/sis.	-16 090,00		16 090,00		0,00
Vuokrat, muut kulut/sisäiset	-2 691 741,00	-34 727,00	2 691 741,00	34 727,00	0,00
Vuokrat, muut kulut	-921 525,00	-48 203,00			-969 728,00
Avustukset, sisäiset					0,00
Avustukset, ulkoiset	-1 074 200,00	-8 250,00			-1 082 450,00
Avustus liikelaitokselle	-243 880,00		243 880,00		0,00
TOIMINTAKATE	-17 420 666,00	165 300,00	189 253,00	-189 253,00	-17 255 366,00
Verotulot	13 969 900,00				13 969 900,00
Valtionosuudet	7 443 315,00				7 443 315,00
Korkotuotot, sisäiset					0,00
Korkotuotot, ulkoiset					0,00
Muut rahoitustulot	154 500,00				154 500,00
Korkomenot, sisäiset					0,00
Korkomenot, ulkoiset	-101 000,00				-101 000,00
Muut rahoitusmenot, sisäiset					0,00
Muut rahoitusmenot, ulkoiset					0,00
VUOSIKATE	4 046 049,00	165 300,00	189 253,00	-189 253,00	4 211 349,00
Poistot käyttöomaisuudesta	-3 906 184,00	-155 000,00			-4 061 184,00
TILIKAUDEN TULOS	139 865,00	10 300,00	189 253,00	-189 253,00	150 165,00
Poistoeron vähenn.	223 957,00				223 957,00
Varausten lisäys					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	363 822,00	10 300,00	189 253,00	-189 253,00	374 122,00

Virtain kaupunki			
Liikelaitoksen vaikutus kaupungin tuloksen muodostumiseen			
ulkoiset erät	Liikelaitos Marttinen	Kaupunki	yhteensä
Ulkoiset myynti	2 147 250	6 896 350	9 043 600
Henkilöstömenot	-1 258 449	-13 960 333	-15 218 782
Ulkoiset materiaaliostot	-359 031	-3 615 057	-3 974 088
Ulkoiset palvelut	-497 270	-4 556 648	-5 053 918
Ulkoiset vuokra ja muut kulut	-56 453	-1 995 725	-2 052 178
Vaikutus toimintakatteeseen (ulk)	-23 953	-17 231 413	-17 255 366
Ulkoiset rahoituserät	0	21 466 715	21 466 715
Vaikutus vuosikatteeseen	-23 953	4 235 302	4 211 349
vaikutus poistoihin	-155 000	-3 682 227	-3 837 227
Vaikutus kunnan ulkoiseen tilikaudentulokseen	-178 953	553 075	374 122

Liikelaitoksen vaikutus kaupungin toiminnan ja investointien rahavirtaan			
ulkoiset erät	Liikelaitos Marttinen	kaupunki	yhteensä
Vaikutus kaupungin vuosikatteeseen	-23 953	4 235 302	4 211 349
Ulkoiset investointimenot	-315 000	-3 063 000	-3 378 000
Ulkoiset investointitulot		213 000	213 000
Vaikutus toiminnan ja investointien rahavirtaan	-338 953	1 385 302	1 046 349
Ulkoiset antolainasaamisten lisäys	0	-250 000	-250 000
Ulkoisten antolainasaamisten vähennys	0	50 000	50 000
Pitkäaikaisten velkojen muutokset	0	-2 871 000	-2 871 000
Ulkoiset saamisten muutokset	0	0	0
Korottomien velkojen muutos	0	0	0
Vaikutus rahoituksen rahavirtaan	0	-3 071 000	-3 071 000
Vaikutus toiminnan ja invest.rahavirtaan	-338 953	1 385 302	1 046 349
Vaikutus rahoituksen rahavirtaan	0	-3 071 000	-3 071 000
Vaikutus kunnan maksuvalmiuteen	-338 953	-1 685 698	-2 024 651

Liikelaitoksen vaikutus kaupungin toiminnan rahoitukseen

1000 €	Talousarvio 2023		Eliminoinnit		kaupungin rahoitusosa ml. Liikelai- tos	
	ulk/sis	Kaupunki	Liikelaitos	kaupunki		liikelaitos
Tulorahoitus						
Vuosikate		4 046	165	189	-189	4 211
Satunnaiset erät						0
Tulorahoituksen korjauserät			0			0
Toiminnan rahavirta		4 046	165	189	-189	4 211
Investointimenot						
Ulkoiset investointimenot		-3 063	-315			-3 378
Rahoitusosuudet investointi		193	0			193
Pys.vast.hyöd.luov.tuotot		20				20
Investointien rahavirta		-2 850	-315	0	0	-3 165
Toiminnan ja inv.rahavirta		1 196	-150	189	-189	1 046
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainasaamisten lisäykset		-250				-250
Antolainasaamisten vähennykset		50				50
Antolainauksen muutokset		-200	0	0	0	-200
Pitkäaikaisten lainojen lisäys						0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-2 871				-2 871
Lainakannan muutokset		-2 871	0	0	0	-2 871
Oman pääoman muutokset						0
Muut maksuvalmiuden muutokset						0
Rahoituksen rahavirta		-3 071	0	0	0	-3 071
Rahavarojen muutos		-1 875	-150	189	-189	-2 025

18 VESIHUOLTOLAITOKSEN (TASEYKSIKKÖ) TALOUSARVIO VUODELLE 2023

Tilinpäätös 2021, talousarviot 2022 ja 2023

	TP 2021	TA2022	TA2023	Muutos 22/23 %
LIKEVAIHTO				
MYYNTITUOTOT	709 873,24	687 656	704 331,00	2,4 %
LIKEVAIHTO	709 873,24	687 656	704 331,00	2,4 %
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	609,97		16 000,00	
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-171 501,92	-157 160	-266 088,00	69,3 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-171 501,92	-157 160	-266 088,00	69,3 %
PALVELUJEN OSTOT	-164 367,17	-131 118	-167 778,00	28,0 %
MATERIAALIT JA PALVELUT	-335 869,09	-288 278	-433 866,00	50,5 %
PALKAT JA PALKKIOT	-167 755,27	-226 326	-174 855,00	-22,7 %
HENKILÖSTÖSIVUKULUT				
ELÄKELUKULUT	-35 237,92	-45 277	-38 033,00	-16,0 %
MUUT HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-6 274,85	-10 026	-9 093,00	-9,3 %
HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-41 512,77	-55 303	-47 126,00	-14,8 %
HENKILÖSTÖKULUT	-209 268,04	-281 629	-221 981,00	-21,2 %
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-253 760,91	-239 143	-251 790,00	5,3 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-253 760,91	-239 143	-251 790,00	5,3 %
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-37,32	-120	-120	0,0 %
LIKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	-88 452,15	-121 514	-187 426,00	54,2 %
MUUT RAHOITUSTUOTOT	3			
MUUT RAHOITUSKULUT	0,27			
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	3,27			
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SAT. ERIÄ	-88 448,88	-121 514	-187 426,00	54,2 %
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-88 448,88	-121 514	-187 426,00	54,2 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-88 448,88	-121 514	-187 426,00	54,2 %